

Göteborgs konstmuseum Årstryck 2021

Göteborgs
konstmuseum
Årstryck 2021

Innehåll

FÖRORD	6	KONSERVERING	89
2021 – ÅRET I KORTHET	8	UTLÅN	96
UTSTÄLLNINGAR	12	DEPOSITIONER	98
INLÅN AV KONST	24	TEKNIK	99
OMHÄNGNINGAR	27	FASTIGHET	101
PEDAGOGIK	30	SÄKERHET	102
PROGRAM	38	VÄNFÖRENINGAR	103
EXTERNA RELATIONER	47	RESOR	105
FORSKNING	53	FORTBILDNING	106
PUBLIKATIONER	59	MEDARBETARE	111
BIBLIOTEK	62	BOKSLUT	113
MUSEIBUTIK	63		
NYFÖRVÄRV TILL SAMLINGEN	64	BILAGA: VINTERLJUS OCH GÖDSELÅNGOR.	
FÖREMÅLSREGISTRERING	86	OM EN MÅLNING AV DEN DANSKE	
FOTOGRAFERING	88	KOLORISTEN OLUF HØST	114

Förord

Den 20 april 2021 kunde Göteborgs konstmuseum slå upp portarna igen efter att ha hållit stängt i ungefär fem månader på grund av covid-19-pandemin. Även om öppnandet omgavs med restriktioner var det en stor glädje att åter kunna se besökare på plats i salarna. Stängningsperioden innebar dock inte att arbetet låg nere, i stället tog museet tillfället i akt att ägna sig åt samling och inre arbete. Flera salar uppe i museet fick nya väggfärger, självporträttsgången förtätades med ett större antal verk och den vita väggfärgen byttes mot en blå. Ny kunskap om Kurt Schwitters självporträtt framkom – tidningsklippen på baksidan är att betrakta som ett collage, ett verk i sin egen rätt.

Inom projektet *Konst på besök* valdes ett antal verk ur museets samling ut och reproducerades i fullskala, för att sedan placeras på ett äldreboende. Eftersom dessa besökare inte kunde komma till museet fick vi ta konsten ut till dem. Med filmade visningar, föreläsningar och andra aktiviteter lockades många också till digitala besök i konstmuseets kanaler på sociala medier och hemsida. Inom ramen för Göteborgs museer och konsthalls satsning *2021 bilder* har flera av de mest populära konstverken publicerats digitalt på Wikimedia Commons tillsammans med flera okända guld-korn att upptäcka närmare på nätet. Nya kunskaper har förvärvats och nya metoder har prövats som bidrar till att utveckla verksamheten.

Trots begränsningar och utmaningar har 2021 också varit ett jubileumsår. Göteborgs Stad fyllde 400 år och konstmuseet gjorde en fördjupning i mellankrigstiden, 1920- och 1930-talen, den period då konstmuseets pampiga byggnad upp-

fördes. Storsatsningen med utställningen *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* satte den nya saklighetens konst i nytt ljus och visade den svenska konsten från perioden i ett europeiskt sammanhang. Med särskilda visningar av Göta-platsens arkitektur och digitala fördjupningar i litteratur, schlager och klassisk musik från tiden vidgades tematiken utanför museets väggar. Utställningen *Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst. Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur* visade verk av ett urval av de konstnärer som tilldelats stipendiet sedan stiftelsens grundande 1996. Jubileumsutställningen var en hyllning till den svenska samtidskonsten och till Stenastiftelsen som är en av Göteborgs konstmuseums allra viktigaste samarbetspartner.

Arbetet för en om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum tog ett stort kliv under året i och med att beslut fattades i Kommunfullmäktige om att göra stora investeringar i konstmuseets byggnad. Detta innebär att vi fått klartecken för att gå vidare med planering och förberedelser i nära samarbete med fastighetsägaren Higab för att rusta konstmuseet för unika konstupplevelser i nutid och framtid.

Årstrycket för 2021 redovisar museets rika verksamhet och det framgår hur Göteborgs konstmuseum under alla förutsättningar arbetar för att erbjuda upplevelser, nya perspektiv och kritisk reflektion för besökare på plats och utanför museet.

Museichef
Patrik Steorn

*Mot en annan värld. 25 år av svensk
samtidskonst – Sten A Olssons Kulturstipendium,
Övre etage, verk av Jörgen Svensson.*

2021 – året i korthet

VÄSENTLIGA HÄNDELSER OCH VERKSAMHETSUTVECKLING

Trots restriktioner blev 2021 ett framgångsrikt år för Göteborgs konstmuseum med flera mycket uppskattade och uppmärksammade utställningar. Året inleddes med att museet tvingades hålla stängt på grund av den pågående covid-19-pandemin. När museet från den 20 april åter kunde öppna, var det med nya utställningar och mestadels digitala program. Genom ett internationellt utställningsprogram, ett aktivt arbete med värdskap och ett varierat pedagogiskt utbud, nyförvärv, forskning och ett utvecklat kvalitets-tänkande inom museets alla verksamhetsområden, har Göteborgs konstmuseum kunnat utveckla sin verksamhet och stärka sin profil som ett av norra Europas främsta museerna för bildkonst.

Den stora utställningen *Ingrid Vang Nyman. Mycket mer än Pippi Långstrump* kvarstod i etagera sedan hösten. Eftersom utställningen före

stängningen fick en olyckligt kort exponeringstid, var det gynnsamt att låta den få ett fortsatt liv under våren. Den omfångsrika utställningen, med såväl originalverk som böcker och scenografi, fortsatte fram till den 16 maj.

Under året öppnade Göteborgs konstmuseum sex nya utställningar samt en redan installerad som inte kunde öppna under 2021.

Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorie-skrivning var utformad som ett spår i samlingen med texter om utvalda verk. Temat för utställningen var *kanon* – det vill säga konsthistorie-skrivningens urval av den konst som anses mest högtstående och som visas i museer och utställningar. Utställningen gjordes i anslutning till ett forskningsprojekt vars resultat publicerades i det tionde numret av museets skriftserie *Skiascope*. Forskningsprojektet genomfördes i samarbete med Norrköpings Konstmuseum och resulterade även i ett digitalt livesant seminarium.

Stena A Olssons Kulturstipendium 2020. Carl Hammoud, Hanna Järlehed, Martin Solymar skulle ha öppnat i december 2020 men sköts fram till våren 2021 på grund av stängningen. Utställningen innefattade Solymars drömska måleri i flödig transparent teknik, Järleheds organiska keramiska objekt på ett format podium samt Hammouds illusionistiska målningar och objekt som visar fram en labyrinthisk värld av arkiv, museimontrar, digitalklockor och böcker.

I juni öppnade museets stora utställning *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* i etagera. Utställningen presenterade för första gången den svenska nya sakligheten i ett internationellt europeiskt sammanhang. I realistiska målningar rika på exakta detaljer skildrar konstnärerna sin omgivning. Det var fascinerande och oroande bilder som gav en inblick i tidens motsägelsefulla stämningar av dekadens och hotande fara. Utställningen innefattade över hundra verk med inlån från ett femtiotal långivare. En påkostad scenografi gav ett tidssammanhang åt konsten. Till utställningen utgavs en omfattande forskningsbaserad katalog med essäer av ett flertal forskare från olika länder. *Brännpunkt Europa* var en del av Stenastiftelsens satsning inför Göteborgs 400-årsjubileum.

I juli öppnade utställningen *Sandra Mujinga* i Stenahallen, en totalinstallation med storskaliga figurer i huvtröjor, belysta av ett intensivt grönt ljus. I utställningen fanns också ett avskärmat rum där ett hologram projicerades mot en skärm via en vinklad spegel. Mujinga är en av Nordens mest uppmärksammade unga konstnärer. Utställningen var hennes första på ett museum i Sverige.

I oktober öppnade nästa jubileumssatsning: *Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst – Sten A Olssons Kulturstipendium*. Utställningen omfattade ett urval av tidigare pristagare som i en gemensam presentation visade såväl äldre som nya verk i en blandning av olika medier som måleri, skulptur, fotografi, video och installationer. Utställningen hade en extern curator, Magnus af Petersens.

Vid sidan av jubileumssatsningen visades den sedvanliga utställningen med årets Stena-stipendiat. Inom området bild och form var det detta år endast en pristagare som tog desto större plats med en suggestiv totalinstallation i Stenahallen. Stipendiaten var Emanuel Röhss och hans utställning hade titeln *Belly of the Beast*. I installationer, objekt och video bearbetades Frank Lloyd Wrights märkliga Ennis House i Los Angeles med dess Mayainspirerade arkitektur, en plats som utgjort scenografi för ett otal filmer, tv-serier, musikvideor och tv-spel.

Utställningsåret avslutades med *Parafras – Romantiken*, en presentation av verk som gjorts av studenter på HDK-Valand i ett samarbete med museet. Objekt som parafraserade romantiken visades på ett specialkonstruerat podium i romantikrummet på våning fem.

Den pågående covid-19-pandemin påverkade museet på flera sätt. Under stängningsperioden lades stort fokus på utställningsplanering samt arbete med nya pedagogiska former. För medarbetare, vars arbetsuppgifter tillät det, skedde arbetet hemifrån. Verksamheten har under året i hög grad flyttat fokus till digitala plattformar vad gäller möten, samverkan, föreläsningar, visningar och andra programaktiviteter.

Den pedagogiska avdelningen tog fram en omfattande mängd inlägg på sociala medier, där innehåll kring verk i samlingen erbjöds. En stor satsning på filmproduktion genomfördes också, innefattande introduktionsfilmer och temavisningar kring årets större utställningar. Även vernis-sagetal spelades in i förväg och spreds via museets digitala kanaler. Ett stort seminarium med perspektiv på mellankrigstiden hölls inför begränsad publik på Stadsbiblioteket i september. Seminariet, som genomfördes i samarbete med Hasselblad Center och Göteborgs Konsthall, livesändes även digitalt via Facebook.

Nya digitala verktyg har under året tagits i bruk. En stegvis överflyttning av gemensamma dokument från server till plattformen Teams har skett i kombination med personalutbildningar i det nya verktyget. Framtagandet av en ny varumärkes-

plattform för museet initierades i samarbete med reklambyrån Ojity. Arbetet innefattade ett flertal workshopar där museipersonalen involverades i att ta fram dokument som ska konkretisera museets profil och ambition.

Under året har två forskningsprojekt avslutats samtidigt som ett större projekt om göteborgskoloristerna gått in i en mer arbetsintensiv fas. Flera forskningsansökningar har gjorts för detta och andra projekt. Ett utlån av Vincent van Goghs *Olivskog*, *Saint Rémy*, med anslutande forskningsarbete, har tagit flera kompetenser i anspråk. Museet har under året sett en kraftigt ökad efterfrågan på lån av verk ur museets samling.

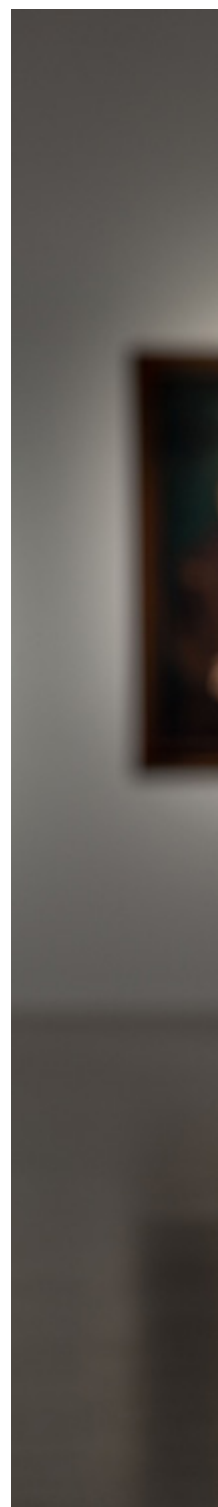
På grund av pandemin har nya arbetsformer med digitalt kurirskap skapats vid såväl in- som utlån. Normalt skickar museer en medföljande kurir som övervakar installation och nedtagning av utlånade verk. När detta försvårades av rådande reserestriktioner, valde många museer att övervaka installeringen via digitala verktyg.

Det digitala kurirskapet har inneburit värdefull metod- och kompetensutveckling vid museet.

Under året har Göteborgs konstmuseum bidragit med omkring 500 digitala bilder till Wikimedia Commons av verk i samlingen där upphovsrätten gått ut. Tillgängliggörandet var en del i Göteborgs museer och konsthalls projekt *2021 bilder*, som syftade till att ge service åt medborgarna och sprida kännedom om museernas samlingar genom att tillgängliggöra högupplösta bilder av museiföremål.

Förberedelserna för en om- och tillbyggnad av museet befinner sig i en intensiv fas parallellt med att gemensamma magasin för kulturförvaltningens museer projekteras. Planering inför utflyttning ur museet inför om- och tillbyggnadsperioden har påbörjats.

Under 2021 kunde sedan länge planerade projekt slutföras samtidigt som museet blickar framåt mot att skapa en förnyad profil, ett förnyat innehåll och en utvidgad och moderniserad museibygnad värdig museets unika samling och verksamhet.

Övre etage, i förgrunden: Gerald Leslie Brockhurst, *Vid kullarna*, 1939, Ferens Art Gallery, Kingston upon Hull, inköpt 1939,
© Richard Woodward / Bridgeman Images, foto: Hendrik Zeitler.

Utställningar

Utställningar är ett av museets publika rum där nya perspektiv på konst formuleras. Göteborgs konstmuseums utställningar ska engagera och stimulera till upplevelser och reflektion. Berättelser om människan, kulturen och samhället gestaltas i möten mellan konstverk, konstnärskap och publik.

Göteborgs konstmuseum erbjuder ett varierat utställningsprogram med en blandning av äldre och samtida konst, liksom av svensk, nordisk och internationell konst. Museets mål är att varje år visa en större utställning skapad genom internationella samarbeten. Det är vidare en målsättning att göra problematiserande utställningar där resultat från museets forskning kommer allmänheten till del. Museet vill också visa samlingarna ur nya perspektiv och låta den samtida konsten gå i dialog med den äldre.

Det breda utställningsprogrammet riktar sig till olika målgrupper, inte minst barn och unga genom särskilda pedagogik- och utställnings-satsningar. Lektions- och visningsverksamheten utgår i hög grad från aktuella utställningar och en rad funktioner inom museet medverkar i utställningsproduktionen.

KANON. PERSPEKTIV PÅ SVENSK KONSTHISTORIESKRIVNING

Våning fem och sex, från 20 april

Curatorer: forskningsledare Kristoffer

Arvidsson och intendent Per Dahlström

I samband med ett forskningsprojekt om svensk konsthistorisk *kanon*, det vill säga konsthistorieskrivningens urval av den högst ansedda konsten, visades en utställning i form av ett spår genom samlingen. Kända och okända verk lyfts där fram i ett nytt sammanhang.

Med utgångspunkt i Göteborgs konstmuseums och Norrköpings Konstmuseums samlingar och historia, undersöker forskningsprojektet *Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning* hur en kanon över svensk konsthistoria skapats och förändrats. Svensk konsthistorisk kanon och dess gränser diskuteras utifrån belysande exempel från 1800- och 1900-talet. Såväl konstnärskap och stilriktningar som mecenater och museichefer undersöks.

Till utställningen skapades en folder med en text om projektet och bilder på verken. Den innehöll också en karta över de utvalda konstverkens placering i museet. Ett bildspel med en fördju-

pandepresentation av projektet fanns att ta del av i Fürstenbergsska galleriet. Vid de utvalda verken fanns skyltar med en beskrivande och tolkande text. Besökarna bjöds in att se både bekanta och obekanta verk i ett nytt ljus. Texterna diskuterade konstverkens skiftande ställning i kanon liksom i museets historia. Exempelen i denna rundvandring erbjöd skiftande perspektiv på svensk kanon och museets roll i skapandet och upprätthållandet av densamma.

Forskningsprojektet *Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning* genomfördes i samarbete med Norrköpings Konstmuseum och Göteborgs universitet. Projektet redovisades i det tionde numret av museets skriftserie *Skiascope*. (Se rubriken "Forskning")

Medverkande konstnärer:

Ivar Arosenius
Peter Dahl
Sigrid Hjertén
Elisabeth Keyser
Greta Knutson-Tzara
Carl Larsson
Amalia Lindegren
Robert MacBryde
Martina Müntzing
Olle Olsson Hagalund
Helmer Osslund
Hanna Pauli
Rembrandt van Rijn

**STEN A OLSSONS KULTURSTIPENDIUM
2020. CARL HAMMOUD, HANNA JÄRLEHED,
MARTIN SOLYMAR**

Stenahallen 20 april–20 juni

Curator: intendent Eva Nygårds

Drömlika tropiska landskap, kosmiska cirklar i keramik och hyperrealistiskt måleri visades i utställningen med 2020 års mottagare av Sten A Olssons Kulturstipendium. Utställningen installerades i december 2020 men kunde på grund av museets stängning inte öppna förrän den 20 april 2021.

De tre pristagarna, Carl Hammoud, Hanna Järlehed och Martin Solymar, presenterades i en tredelad utställning med storskaligt måleri och skulptural keramik. Av respektive konstnär visades ett flertal verk, varav majoriteten var nyproducerade. Konstnärerna uppmuntrades inför utställningen att utforska nya uttryck och arbetsätt – att jobba med andra material, att gå upp i skala eller att undersöka en ny motivvärld.

Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur är en viktig aktör i Göteborgs kulturliv som bland annat ger en unik chans till nyproduktion och synlighet för konstnärer. 2020 delades stipendiet ut till sex kulturutövare av olika slag. Stipendiesumman om 300 000 kronor vardera syftar till att stimulera vidareutveckling av konstnärskapet. Under de senaste 25 åren har stiftelsen delat ut ett stort antal stipendier till talangfulla personer som arbetar med konst, musik, teater, dans, litteratur, design och scenografi. Vidare har stiftelsen lämnat bidrag till många olika svenska forsknings- och kulturprojekt.

I anslutning till utställningen producerades även en årsbok med längre personliga intervjuer och ett rikt bildmaterial för samtliga kulturstipendiater. Korta informationsfilmer med alla stipendiater visades i utställningen och på webben med ytterligare möjlighet till fördjupning.

Carl Hammoud (f. 1976) examinerades från Konsthögskolan Valand i Göteborg 2004 och har sedan dess varit en tongivande konstnär inom svensk samtidskonst. Inom måleri, teckning och skulptur utforskar han seende, perception och perspektiv. Hans arbeten kännetecknas av upprepningar och inzoomningar, ofta med referenser till arkiv, kunskap och ordning.

Hanna Järlehed (f. 1970) utbildades på Högskolan för Design och Konsthantverk (HDK) och är sedan flera år verksam i Göteborg. I sin skulpturala keramik prövar hon ständigt materialet och undersöker dess möjligheter såväl som dess begränsningar. I de säregna objekten råder ett motsatsförhållande mellan det spröda och sköra kontra det tunga och kompakta.

Stena A Olssons Kulturstipendium 2020. Carl Hammoud, Hanna Järlehed, Martin Solymar, Hammouds verk, Stenahallen.

Martin Solymar (f. 1981) bor och arbetar i Göteborg och tog examen från Akademin Valand 2012. Han arbetar framför allt med måleri men utforskar också andra material och tekniker. I storskaliga verk som rör sig mellan det figurativa och det abstrakta vävs berättelser från folktro, myter och sagor in med referenser till Norden och Karibien.

Motiveringarna för stipendiaterna inom bild och form lyder:

Konstnären Carl Hammoud

”Carl Hammouds arbeten kännetecknas av koncentrerad iakttagelse och febrigt flimrande upptagenhet vid detaljer och fragment. Återkommande teman är tilliten till konsten som språk och kärlek, men också misstron mot bildens auktoritet och medvetenheten om dess flyktighet. Målningarna zoomar in och ut, rör sig bland nutidens lämningar och ruiner. I ett större perspektiv handlar Carl Hammouds verk också om gränsdragningar, att undersöka glidningen mellan minne och fiktion, samt att ifrågasätta ordningar som definierar människans och civilisationens bräckliga villkor.

För ett konstnärskap som förenar stram precision med ovisshetens melankoli tilldelas Carl Hammoud stipendium för 2020 från Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur.”

Keramikern Hanna Järlehed

”Hanna Järlehed skapar en sällsam keramisk värld där slutna, monolitiska pjäser möter spröda former uppbyggda av tunna blad av lera. Arbetet pendlar mellan det bestämda och det prövande, det kontrollerade och det oväntade. Här finns alltid en rörelse, någonting pågår, formas om och rinner vidare. Tjocka, glasartade glasyrer sköljer över formerna men stelnar också till hemlighetsfulla vattensamlingar. Det är ett konstnärskap där leran är den handfasta startpunkten men blicken söker den fria horisonten.

För sitt kraftfulla och oförvägna undersökande av keramiken som volym, yta och förlopp tilldelas Hanna Järlehed stipendium för 2020 från Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur.”

Konstnären Martin Solymar

”Med känsliga nyanser och transparenta lager gestaltar Martin Solymar ett tillstånd som tycks vara upplöst, hallucinatoriskt och tvetydigt. Ritella objekt och mytiska gestalter blir bärande element i en poetisk bildvärld som inte kan hänföras till en specifik geografisk plats eller tidsålder. Målningarna som vid en första anblick kan te sig abstrakta växer vid ett närmare utforskande fram i fragment som bildar mångbottnade berättelser och skapar nya rum och landskap.

För ett vibrerande och narrativt måleri där teknik, form och innehåll ständigt drivs framåt tilldelas Martin Solymar stipendium för 2020 från Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur.”

BRÄNNPUNKT EUROPA. NYSAKLIGHETER 1919–1939

Etagerna 12 juni–19 september

Curatorer: forskningsledare Kristoffer Arvidsson och intendent Johan Sjöström

Assisterande curator: intendent Momir Popovic
Sommaren 2021 visade Göteborgs konstmuseum för första gången i Sverige en stor, internationell utställning över mellankrigstidens realistiska måleri.

Under 1920-talet framträdde i Europa ett måleri som bröt med modernismens utveckling mot abstraktion för att i stället återknyta till ett realistiskt bildspråk med rötterna i renässansen. Konstnärerna skildrade världen omkring dem, storstaden med dess moderna arkitektur, transportmedel och nöjespalats men också stilleben och porträtt. Konstruktivismen, som var populär under 1920- och 1930-talet, kom att kallas Neue Sachlichkeit i Tyskland, på svenska översatt till nysaklighet eller den nya sakligheten.

Utställningen satte in den svenska nya sakligheten i ett större europeiskt sammanhang där både likheter och nationella särdrag framträdde. Med ett urval av nysakliga målningar och verk på papper från olika länder tecknades en bild av

tiden och dess kulturklimat. I museets tre etager visades verk av internationellt uppmärksammade konstnärer som Meredith Frampton, Pyke Koch och Christian Schad men också av svenska konstnärer som Stina Forssell, Arvid Fougstedt och Otte Sköld.

Utställningen åtföljdes av en rikt illustrerad utställningskatalog med nyskrivna essäer av forskare från ett flertal länder. (Se rubriken "Forskning") Samtidigt visade den angränsande institutionen Hasselblad Center utställningen *Det nya ögat. Mellankrigstiden genom linsen* (28 maj–26 september). Även Göteborgs Konsthall visade under senare delen av året en utställning med mellankrigstiden som tema. Utställningen producerades i samarbete med Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur till Göteborgs 400-årsjubileum.

Medverkande konstnärer:

Belgien

Georges Creten 1887–1966
Albert Crommelynck 1902–1993
Gustave Van De Woestyne 1881–1947

Irland

Louis le Brocqy 1916–2012

Nederländerna

Edgar Fernhout 1912–1974
Dick Ket 1902–1940
Pyke Koch 1901–1991
Wim Schuhmacher 1894–1986
Jan van Tongeren 1897–1991
Charley Toorop 1891–1955
Carel Willink 1900–1983

Sri Lanka

David Paynter 1900–1975

Storbritannien

Gerald Leslie Brockhurst 1890–1978

Veronica Burleigh 1909–1998
Hilda Anne Carline 1889–1950
Alexander Christie 1901–1946
James Cowie 1886–1956
Frederic William Elwell 1870–1958
Meredith Frampton 1894–1984
Gluck (Hannah Gluckstein) 1895–1978
James Gunn 1893–1964
George Henry 1858–1943
Augustus John 1878–1961
Mabel Francis Layng 1881–1937
Paul Nash 1889–1946
William Orpen 1878–1931
Kenneth Rowntree 1915–1997
Stanley Spencer 1891–1959

Sverige

Gösta Bohm 1890–1981
Arvid Carlson 1895–1962
Gustaf Carlström 1896–1964
Greta Fahlcrantz Lindberg, 1889–1978
Stina Forssell 1906–1970
Arvid Fougstedt 1888–1949
Axel Fridell 1894–1935
Hugo Gehlin 1889–1953
Ragnar Hallberg 1892–1966
Agda Holst 1886–1976
Einar Jolin 1890–1976
Arvid Jorm 1892–1964
Torsten Jovinge 1898–1936
Christian Larsson 1897–1949
Folke Ljung 1900–1949
Gunnar Löberg 1893–1950
Gustaf Magnusson 1890–1957
Olle Olsson Hagalund 1904–1972
Carl Palme 1879–1960
Arthur Percy 1886–1976
Harald Sallberg 1895–1963
Otte Sköld 1894–1958
Uno Stallarholm 1894–1974
Rolf Trolle 1883–1972
Sigfrid Ullman 1886–1960
Peter Weiss 1916–1982
Gunnar Zilo 1885–1958

Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939, Övre etage, verk av Einar Jolin, Christian Schad, Jeanne Mammen, Meredith Frampton, Övre etage, foto: Hendrik Zeitler.

Tyskland

Rudolf Dischinger 1904–1988
 Carl Grossberg 1894–1940
 Lis Happe-Richter 1889–1985
 Hanns Kralik 1900–1971
 Wilhelm Lachnit 1899–1962
 Jeanne Mammen 1890–1976
 Felix Nussbaum 1904–1944

Kurt Querner 1904–1976

Max Radler 1904–1971

Anita Rée 1885–1933

Anton Räderscheidt 1892–1970

Christian Schad 1894–1982

Österrike

Rudolf Wacker 1893–1939

Sandra Mujinga, Stenahallen.

SANDRA MUJINGA**Stenahallen 10 juli–7 november 2021****Curator: intendent Johan Sjöström**

Göteborgs konstmuseum kunde som första museum i Sverige presentera en separatutställning med konstnären Sandra Mujinga. Arbetande inom flera olika medier, bland annat skulptur, textil och rörlig bild, behandlar hennes konstnärskap teman som övervakning, synlighet och alternativa verkligheter. Mystiska karaktärer möter oss i Sandra Mujingas konst: högresta var- elser, utan en tydlig identitet och utan några utta- lade intentioner. De skulle kunna vara tidrese- närer från en annan dimension. Med en närvaro som på samma gång är bekant och främmande blir de en ingång till konstnärens intresse för den mänskliga kroppen och dess möjligheter till anpassning och kamouflage.

Med kopplingar till både science fiction-gen- ren och afrofuturism, undersöker hennes konst- närskap relationen mellan människa, djur och teknologi. Därigenom ställs också frågor gäl- lande den världsbild som säger att människan är alltings mått och om det finns andra perspek- tiv som kan leda till nya insikter i förståelsen av vår existens.

Sandra Mujinga är verksam inom olika kul- turella fält och hämtar inspiration från varie- rande uttrycksformer. Med ett intresse för både det traditionellt hantverksmässiga och den digi- tala teknologin, arbetar hon med ett mångsidigt visuellt språk. Genom förankring i konsthisto- riska ideal undersöker hon det rationella tän- kandets gränser och utforskar nya sätt att fun- dera kring kropp, identitet och representation.

Sandra Mujinga (f. 1989 i Goma) är en kong- olesisk-norsk konstnär som bor och arbetar i Oslo och Berlin. Hon är utbildad vid Konsthög- skolan i Malmö 2010–2015 och Academy of Fine Arts i Wien 2014. Nyligen har hon varit aktuell med separatutställningar på Vleeshal Center for Contemporary Art i Nederländerna, Kunstver- ein Hannover, Bergen Kunsthall, Croy Nielsen i Wien och Magenta Plains i New York. Under 2021

hade hon separatutställningar på The Approach i London och Swiss Institute i New York.

**MOT EN ANNAN VÄRLD. 25 ÅR AV SVENSK
SAMTIDSKONST – STEN A OLSSONS
KULTURSTIPENDIUM**
Etagerna 30 oktober 2021–13 februari 2022**Curator: Magnus af Petersens**

Hösten 2021 visades en utställning med konstnä- rer i framkanten inom svensk samtidskonst runt sekelskiftet. Jubileumsutställningen *Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst – Sten A Olssons Kulturstipendium* var en hyllning till konstens för- måga att föreställa sig och skapa andra världar.

I ett curerat urval av Stenastiftelsens kultur- stipendiat under 25 år, speglade utställningen en dynamisk och mångbottnad period av svensk konsthistoria. Presentationen bestod av både äldre och nyproducerade verk i olika medier och skiftande typer av konstnärliga uttryck. Måleri, skulptur, textil, rörlig bild, fotografi och plats- specifika installationer skapade en komplex hel- het, där både den konsthistoriska överblicken och det enskilda konstnärskapets utveckling uppmärksammades.

Utställningen visades i tre avdelningar. Vart och ett av de tre rummen var tänkta att samla verk som kan anses spegla olika förhållnings- sätt till konsten, med visuella eller tematiska släktskap. På Övre etage samlades verk kring temat "Konsten i sin samtid", på Mellanetage kring "Skapande processer, materialens liv, lager av tid, spår" och på Nedre etage kring temat "Konstnären som en skapare av nya världar".

Mot en annan värld var en del av Stenastiftel- sens 25-årsjubileum. Utställningens externa cura- tor var Magnus af Petersens, oberoende curator och skribent. Han har tidigare arbetat som konst- hallschef för Bonniers Konsthall, Senior Curator, gruppleddare för Utställningar och Samling och intendent vid Moderna Museet och Chief Cura- tor för Whitechapel Gallery i London. Han var curator för Nordiska Paviljongen i samband med

Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst – Sten A Olssons Kulturstipendium, Mellanetage, verk av Hilda Hellström och Andreas Eriksson.

Venedigbiennalen 2011 och frilanscurator för
I panterns pupill, på Lunds konsthall.

Medverkande konstnärer:

Katarina Andersson
Lotta Antonsson
Jonas Dahlberg
Nathalie Djurberg/Hans Berg
Andreas Eriksson
Jens Fänge
Hilda Hellström
Henrik Håkansson
Axel Karlsson Rixon
Kent Lindfors
Jenny Magnusson
Mandana Moghaddam
Ida-Lovisa Rudolfsson
Jörgen Svensson

STENASTIFTELSENS KULTURSTIPENDIUM 2021. EMANUEL RÖHSS – BELLY OF THE BEAST

Stenahallen 4 december 2021–20 mars 2022

Curator: intendent Eva Nygårds

Monumental arkitektur, seismiska vågor och byggstenar från fiktiva världar. Göteborgs konstmuseum avslutade året med en storskalig installation av Emanuel Röhss där rörlig bild, ljud, ljus och scenografi omvandlade rummet.

I december öppnade en utställning på Göteborgs konstmuseum med konstnären Emanuel Röhss, mottagare av Stenastiftelsens kulturstipendium 2021 inom bild och form. I utställningen presenterades platsspecifika installationer och en essäfilm som mötte publik för första gången. Presentationen hör till det mest omfattande projekt som Röhss hittills har utfört för en separat-

Stenastiftelsens kulturstipendium 2021. Emanuel Röhss – Belly of the Beast, Stenahallen, foto: Magnus Gotander.

utställning. Frank Lloyd Wrights mytomspunna byggnader i arkitekturstilen Mayan Revival i Los Angeles utforskades – såväl som arkitekturen från Jubileumsutställningen i Göteborg 1923.

Emanuel Röhss (f. 1985) är utbildad på National College of Art & Design i Dublin och Akademin Valand i Göteborg. Han har även en masterexamen i fri konst från Royal College of Arts i London och är numera verksam som konstnär i Los Angeles. Röhss arbetar ofta platsspecifikt och väljer material och medium beroende på projekt. Verken väver samman imaginära miljöer och fysiska platser, det förflutna och det framtida, fiktion och verklighet.

Installationen tillhörde en av de mer omfattande utställningsbyggnationer som Göteborgs konstmuseum har utfört på senare år och krävde ansenlig teknisk planering. Presentatio-

nen var även tekniskt krävande vad gäller de film-, ljus- och ljudverk som visades. I anslutning till utställningen producerades en katalog med längre personliga intervjuer och ett rikt bildmaterial för samtliga kulturstipendiater. Korta informationsfilmer med samtliga stipendiater visades i utställningen och gav ytterligare möjlighet till fördjupning.

Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur är en viktig aktör i Göteborgs kulturliv som ger en unik chans till nyproduktion och synlighet för konstnärer. I samband med stiftelsens 25-årsjubileum delas stipendiet ut till tre kulturutövare som får 300 000 kronor vardera som syftar till att stimulera vidareutveckling. Röhss var ensam stipendiat inom bild- och formområdet. Sedan 1996 har stiftelsen delat ut 155 utbildningsstipendier till talangfulla perso-

ner som arbetar med bland annat konst, musik, teater, dans, litteratur, design och scenografi. Vidare har stiftelsen lämnat bidrag till många olika svenska forsknings- och kulturprojekt.

Motiveringen lyder: "Emanuel Röhss utforskar rummets förmåga att skapa fiktion genom att förena arkitektur, ornament och visuell kultur. Den skapande processen pågår i mötet mellan skulptur, installation och rörliga bilder, men material och medium tillåts skifta beroende på platsens specifika förutsättningar. Dekorativa element lösgörs från byggnader eller filmiska sekvenser, återföds som scenografi och byggs om till nya världar. Med tvetydiga installationer förändras betraktarens upplevelse av omgivningen och ett gränsland upprättas, med plats för kulturens minnen och undermedvetna lager. För ett konstnärskap som transformerar rummet, tänjer perceptionens gränser och expanderar det konstnärliga uttrycket, tilldelas Emanuel Röhss stipendium för 2021 från Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur."

PARAFRAS – ROMANTIKEN

Sal 13, våning fem 15 december 2021–20 februari 2022

Curator: intendent Per Dahlström

Producent: Göteborgs konstmuseum och HDK-Valand – Högskolan för konst och design

Inom ramen för kursen *Parafra*s – objekt, begrepp och externa samarbetspartners utforskade studenter från de konstnärliga kandidatprogrammen i textil-, keramik- och smyckekonst från HDK-Valand 1800-talets stilepok romantiken på Göteborgs konstmuseum.

Som en del av kursen visades resultatet av deras arbete i utställningen *Parafra*s – Romantiken på våning fem på Göteborgs konstmuseum. Avsikten med kursen var att ge studenterna erfarenhet av att samarbeta med en större konst-

institution, samt träning i att tolka och bearbeta en tematik i förhållande till den egna konstnärliga praktiken.

Utställningen öppnade med vernissage den 15 december då en första grupp med sex studenter ställde ut sina verk fram till den 9 januari. Utställningen nyöppnade med nya verk från en andra grupp studenter den 12 januari och den 2 februari presenterades verk av en tredje grupp studenter. Utställningen avslutades den 20 februari 2022.

De medverkande studenterna var:

15 december 2021–9 januari 2022

Matilda Cederkvist
Daria Edström
Vilma Fredriksson
Elise Heine
Malin Uhlén
Karin Kauppi

12–30 januari 2022

Erica Gabrielsson
Axel Danhard
Klara Lord
Sara Wallstedt
Mikaela Wallin
Esse McChesney

2–20 februari 2022

Lucky Huang
Annika Alsenfors
Isa Eriksson
Malin Viktorsson
Maria Widegren
Malin Mattebo

Sedan 2019 kvarstår utställningen *Närstudie av Akrobatfamilj – Perspektiv på Picasso* i Picassorummet på våning sex.

Parafras – Romantiken, Sal 13, våning fem, Isa Erikssons verk.

Inlån av konst

Göteborgs konstmuseum lånar återkommande in konstverk till tillfälliga utställningar. Inlånen görs från såväl institutioner som privatpersoner. Under verksamhetsåret 2021 har museet lånat in 220 verk och föremål till sex utställningar. Utöver det har museet även lånat in 158 verk till en utställning som visades över årsskiftet 2020/2021. Långgivare har varit museer, institutioner, stiftelser, gallerier, utställande konstnärer och privata samlare i Sverige, ett flertal länder i Europa samt USA.

Inlånsverksamheten kräver en upparbetad logistik och ställer höga och specifika krav på transporter, klimat och säkerhet. Vid större utställningar krävs statlig utställningsgaranti, vilket fordrar lång framförhållning i dialogen med museer och institutioner, likaså med Kammarkollegiet och Riksantikvarieämbetet. Arbetet med inlån har krävt extra anpassningar under året då det kraftigt påverkades av covid-19-pandemin och dess följder. Det gav museet möjlighet att arbeta upp nya digitala rutiner. Eftersom besök av fysiska kurirer försvårades av reserestriktioner, har inlånsverksamheten arbetat med digitala kurirer. Nedan följer en redogörelse för inlån av verk till tillfälliga utställningar som öppnat och/eller avslutats under året.

En utställning stod kvar över årsskiftet 2020/2021

Ingrid Vang Nyman. Mycket mer än Pippi Långstrump

17 oktober 2020–16 maj 2021¹

Antal inlånade verk: 158 (måleri, skulptur, verk på papper, digitala filer, böcker)

Antal långgivare: 12

Långgivare var Arktiska institutet, Astrid Lindgren AB, Bonnierförlagen AB, Centrum för Näringslivshistoria, Emelie Östergren, Kungliga biblioteket i Stockholm, Rabén & Sjögren, Vejens konstmuseum samt fyra privata långgivare.

Sex utställningar öppnade under året:

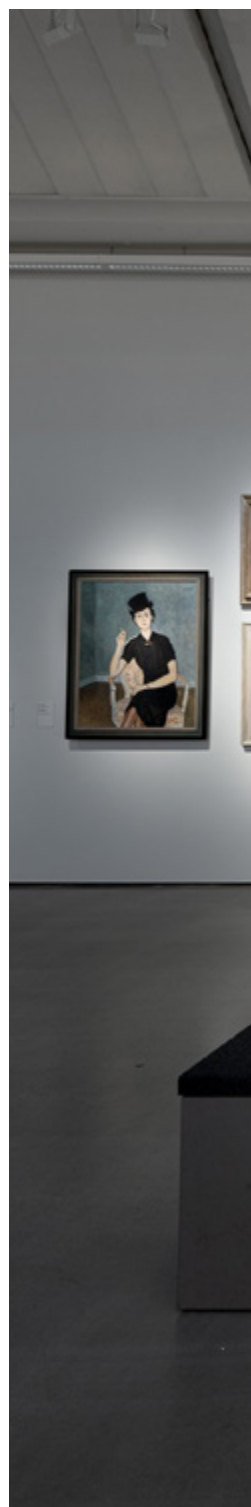
Sten A Olssons Kulturstipendium 2020 Carl Hammoud, Hanna Järlehed, Martin Solymar

20 april–20 juni 2021²

Antal inlånade verk: 51 (måleri, verk på papper, keramik)

Antal långgivare: 3

Långgivare var Hanna Järlehed, Martin Solymar samt Galleri Magnus Karlsson.

Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939, Övre etage, foto: Hendrik Zeitler.

Brännpunkt Europa.

Nysakligheter 1919–1939

12 juni–19 september 2021

Antal inlånade verk: 82 (måleri, verk på papper)

Antal långivare: 35

Långivare var: Ako Kunststiftelse, Kristiansand, Norge; Rijksmuseum, Amsterdam, Nederländerna; Kunstmuseum Den Haag, Haag, Nederländerna; Museum More, Gorssel, Nederländerna; Royal Museum of Fine Arts of Belgium, Bryssel, Belgien; KMSKA/Royal Museum of Fine Art Antwerp, Antwerpen, Belgien; Von der Heydt Museum, Wuppertal, Tyskland; Felix Nussbaum Haus, Osnabrück, Tyskland; Museum für Neue Kunst, Freiburg, Tyskland; Berlinische Galerie, Berlin, Tyskland; Kunsthalle Bremen, Bremen, Tyskland; Albertinum – Staatliche Kunstsammlungen, Dresden, Tyskland; Hamburger Kunsthalle, Hamburg, Tyskland; Vorarlberg Museum, Bregenz, Österrike; Tate, London, Storbritannien; Brighton and Hove Museum and Art Galleries, Brighton, Storbritannien; Aberdeen Art Gallery, Aberdeen, Storbritannien; Ferens Art Gallery, Kingston Upon Hull, Storbritannien; Royal Academy of Art, London, Storbritannien; Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, Paris, Frankrike; Art Institute of Chicago, Chicago, USA; Landskrona Museum, Landskrona, Sverige; Moderna Museet, Stockholm, Sverige; Bohusläns museum, Uddevalla, Sverige; Malmö Konstmuseum, Malmö, Sverige; Norrköpings Konstmuseum, Norrköping, Sverige; Västerås konstmuseum, Västerås, Sverige; Länsmuseum Gävleborg, Gävle, Sverige; Hallands Konstmuseum, Halmstad, Sverige; Kalmar konstmuseum, Kalmar, Sverige; Hälsinglands museum, Hudiksvall, Sverige; Uppsala konstmuseum, Uppsala, Sverige; Örebro läns museum, Örebro, Sverige; Jönköping kommun, Jönköping, Sverige samt en privat långgivare från Tyskland. Dessutom visades 25 verk ur Göteborg konstmuseums samling.

Sandra Mujinga

10 juli–7 november 2021

Antal inlånade verk: 1 (videoinstallation)

Antal långivare: 1

Långivare var konstnären. Dessutom visades 1 verk från Göteborgs konstmuseums samling.

Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst – Sten A Olssons

Kulturstipendium

30 oktober 2021–13 februari 2022

Antal inlånade verk: 64 (måleri, fotografi, installation, skulptur, videoverk, verk på papper, textil)

Antal långivare: 18

Långivare var konstnärerna; Borås konstmuseum; Norrköpings Konstmuseum; Neugerriemschneider, Berlin; Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur; Galleri Magnus Karlsson, Stockholm; Gió Marconi Gallery, Milano, Italien samt tre privata långivare i Sverige. Dessutom visades 9 verk ur Göteborgs konstmuseums samling.

Sten A Olssons Kulturstipendium 2021.

Emanuel Röhss – Belly of the Beast

4 december 2021–20 mars 2022

Antal inlånade verk: 4 (videoverk, installation)

Antal långivare: 1

Långivare var konstnären.

Parafras – Romantiken

15 december 2021–20 februari 2022

Antal inlånade verk: 18 (keramik, metall, textil)

Antal långivare: 18

Långivare var studenter från HDK och konsthögskolan Valand.

1. På grund av covid-19-pandemin var museet stängt för att minska smittspridningen i samhället under perioden 14 november 2020–20 april 2021

2. Ursprunglig öppning var planerad till december 2020 med då museet var stängt på grund av covid-19-pandemin sköts den upp till 20 april 2021.

Omhängningar

Liksom utställningar förmedlar hängningar av museets samling konsten till publiken utifrån olika perspektiv. Då museet förfogar över samlingar från 1400-tal till nutid, svenskt och internationellt liksom olika medier från grafik, teckning, måleri och skulptur till fotografi, video och installationer, finns goda möjligheter att ställa den samtida konsten i dialog med den äldre.

Ett urval av museets samling hänger alltid framme med sina skilda delar som holländskt och flamländskt 1600-tal, 1700-talssamlingen, Düsseldorfmåleri, romantiken, dansk guldålder, Fürstenbergska galleriet, det nordiska 1880- och 1890-talsmåleriet, den franska samlingen, göteborgskolorism med mera. Genom hängningar med oväntade möten och alternativa urval vill museet anlägga nya perspektiv på konsten. Omhängningar görs också i samband med utlån då egna eller inlånade ersättningsverk tillfälligt kan visas. Eftersom museet lider brist på utrymmen för större tillfälliga utställningar används ofta Etagererna för utställningar, ett rum som tidigare var reserverat för samlingen med modern och samtida konst. Då den moderna samlingen saknar ett fast utrymme har det varit angeläget

att på andra sätt aktivera denna del av samlingen.

I november 2020 tvingades museet stänga för publik på grund av rådande smittoläge under covid-19-pandemin. Därigenom uppstod en möjlighet till större förnyelsearbete i samlingspresentationen. I början av 2021 utfördes omfattande omhängningar och uppfräschningar av museets utställningssalar. När museet öppnade i april 2021 var det därför med en påtagligt förnyad samlingspresentation.

SKULPTURHALLEN

I Skulpturhallen installerades ett nyförvärv som var en donation från Konstmuseets Vänner i Göteborg, då Idun Baltzersens *Bevakning* (2020) fick plats mellan två fönster på södra väggen. Verket är ett träsnittstryck på textil i stort format, där delarna sytts ihop till ett monumentalt collage. Motivet består av ett antal bortvända figurer som närmast flyter in i ett omgivande landskap. Snitten påminner om skarpa penseldrag, de bygger upp motivet och formas till hårstrån, frisyrier, stickade tröjor, näver eller ett fårat ansikte. Tittar man nära framträder ett pålsklätt vargansikte.

Omhängning i Fürstenbergska galleriet, intendent Per Dahlström och tekniker Curran Arnett
hänger P.S. Krøyers *Hipp, hipp hurra! Konstnärsfest på Skagen 1887–1888*.

Kantigheten och grovheten i tekniken kopplar verket till en konsthistorisk tradition med träsnitt av bland andra Edvard Munch och Käthe Kollwitz. Baltzersens figurer tycks gestalta en sorts vilshenhet, som vi betraktare kanske kan känna igen oss i, men också en längtan efter att få uppgå i något större, som det omgivande landskapet och naturen.

I Skulpturhallen placerades också Stefan Karlssons objekt *Jet set* (1989), en vagn med olika ready made-delar som fabrikstillverkade handtag, dekalier, kylväskor och dokumentportföljer.

Klara Kristalovas glaserade stengodsskulptur *Svartek* (2010) fick ersätta Lina Selanders videoverk *Ceremonin* (2016), som togs ner för ett utlån.

HJALMAR GABRIELSONS SJÄLVPORTRÄTTSAMLING

En omfattande omhängning gjordes också i Självporträttgången på våning tre. Där visades fram till 2020 enbart verk ur Hjalmar Gabrielsons samling med självporträtt. Gabrielson var i början av 1900-talet en av de mest intressanta konstsamlarna i Sve-

rige. Hans samling betraktades som en av de finaste i landet. I den ingick ett stort antal självporträtt som donerades till Göteborgs konstmuseum efter hans död 1949. Delar av samlingen, som består av 64 självporträtt, har sedan länge visats i det smala galleriet intill Skulpturhallen. Den innehåller verk av en lång rad kända och okända konstnärer verk-samma under framför allt 1930- och 1940-talet, bland andra Isaac Grünewald, Käthe Kollwitz och Kurt Schwitters. Galleriet renoverades och häng-des om senast 2014. Under den period då museet var stängt målades rummet om i en distinkt blå kulör samtidigt som hängningen förtätades. Hjal-mar Gabrielsons samling fick nu sällskap av andra självporträtt från samlingen. Sammanlagt visas nu 79 porträtt, vilket är ungefär dubbelt så många som i den tidigare presentationen. I den nya presenta-tionen visas verk från 1500-tal till 2010-tal där ande-len kvinnliga konstnärer utökats betydligt.

VÅNING FEM OCH SEX

Omhängningar under den period då museet var stängt för besökare gjordes på alla våningsplan i museet men framför allt på våning fem där två av salarna, Romantiken (sal 13) och 1700-talsrum-met (sal 9), fick väggarna åtgärdade och ommå-lade i nya kulörer. Även belysningsskenorna i taket åtgärdades och sänktes en bit, vilket gjorde att konstverken kunde belysas på ett bättre sätt.

I samband med omändringen hängdes salarna om och några av de verk som tidigare visats byt-

tes ut. I sal 13, som visar konst från romantiken, innebar detta att Karl XV:s *Norskt landskap* (1871), Daniel Holms *Bergslandskap* (1862), Hans Fredrik Gudes *Langodden i Oslofjorden* (1943) och *Fjord-landskap, Urnes* (1848) hängdes fram. I salen med konst från 1700-talet fick Nicolas De Largillières porträtt *Stina Lillie* (1713) och Peter Dahls *Libera-lismens genombrott i societeten* (1970) plats i den nya hängningen.

Även i sal 23 på våning sex gjordes en större omhängning i samband med stängningsperio-den. I salen, som visar svensk modernism, fick verk av Mollie Faustman, Arvid Fougstedt, Einar Jolin, Gunnar Löberg och Ivar Magnusson ge plats åt Helmer Osslunds *Höstafton, Nordingrå* (1924) och *Porträtt av Axel Romdahl* (1923). Andra verk som hängdes fram var Gösta Sandels *Vandraren* (1917) och *Gossporträtt* (1914) liksom Bror Hjorths *Vid köksbordet (konstnärens föräldrar)* (1923).

Flera av de nyhängda verken i sal 23 ingick i en utställning som tog sin utgångspunkt i ett forskningsprojekt om konsthistoriens kanon, utformad som ett spår genom samlingen. I sam-band med detta har nya verk hängts fram i sam-lingspresentationen på ett flertal ställen. Den mest notabla förändringen var att Raphaël Col-lins stora målning *Sommaren* togs ner i Fürsten-bergska galleriet (Sal 18) till förmån för Martina Müntzings *Farväl till en utsikt* (2019–2020). (Se rubriken "Utställningar")

Ansvarig för omhängningarna har varit inten-dent samling Per Dahlström.

Pedagogik

Inom den pedagogiska verksamheten arbetar Göteborgs konstmuseum kontinuerligt för att göra museets samling och utställningar tillgängliga och angelägna för en mångfald besöksgrupper med olika förutsättningar. Detta sker genom ett brett pedagogiskt utbud med öppna visningar, lektioner för besökande skolklasser, uppsökande verksamhet, bokade gruppvisningar, specialvisningar och projekt för unga. Den pedagogiska verksamheten är omfattande och växande. Fler målgrupper tillkommer, samarbeten inleds och nya arbetssätt prövas i en strävan att göra konsten i museet tillgänglig och angelägen för så många som möjligt. Museets visningar och andra pedagogiska aktiviteter täcker in alla åldrar från bebisar till seniorer, med hänsyn tagen till olika behov och intresseriktningar. Museielektioner för skolklasser är sedan många år tillbaka en tyngdpunkt i verksamheten.

2021 innebar en fortsättning på de nya arbetssätt som infördes under 2020 på grund av covid-19-pandemin. Under vårterminen var alla publika aktiviteter i museet inställda men återupptogs under hösten. Under perioden då publika aktiviteter på plats låg nere flyttades fokus till digital visningsverksamhet. Denna har fortsatt erbjudits parallellt med den publika visnings- och lektionsverksamheten när denna åter kom i gång. Efterfrågan på digitala lektioner har sjunkit i takt med att skolklasser åter har kunnat resa till museet,

men digitala visningar för högre utbildningar och privata grupper har fortsatt legat på samma nivå som under 2020. De pedagogiska material som skapades för skolklasser under 2020 laddades ned även under 2021. För arbetet med sociala medier har fokus legat på att skapa inlägg under hashtagen #veckansverk.

Under loven har den pedagogiska verksamheten prioriterat att nå barn i grundskolan, med extra fokus på barn i Tynnered. I Tynnered har museets pedagoger hållit i workshopar, så länge restriktionerna tillät det, och skickat ut material för eget skapande när restriktionerna begränsade möjligheten att vara på plats. Lovfilmerna var tillgängliga för alla och riktade sig till barn och ungdomar med enkla instruktioner för eget skapande.

Under året arbetade museets pedagoger med att ta fram en audioguide på svenska och engelska kring sju utvalda verk ur samlingen. Urvalet är tänkt som ingångar till olika typer av verk i samlingen. Inläsningarna gjordes av museets personal, den svenska inläsningen av konstpedagog Sofia Trönnberg och den engelska av konstpedagog Gringgo Solomon.

Föregående års stora pedagogiska satsning kring utställningen *Ingrid Vang Nyman. Mer än bara Pippi Långstrump* kunde återupptas då museet återöppnades den 20 april och pågick fram till den 16 maj.

Årets stora pedagogiska satsning gjordes i

Titta och hitta!, pedagogisk folder
formgiven av Emma Engström.

samband med utställningen *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* som pågick mellan den 12 juni och 19 september. Inför utställningen gjordes Studion om till en tvådelad kuliss där besökarna kunde klä sig i inlånade tidstypiska kläder och fotograferas mot olika bakgrunder med rekvisita. En pedagogisk folder utformades och delades ut i utställningen med uppdrag och kluror för yngre besökare.

En extra intensiv period för den pedagogiska avdelningen var höstlovet 2021. Då genomfördes ficklampsvisningar utanför öppettid, workshopar i Studion och uppsökande verksamhet i Tynnered.

PEDAGOGIK KOPPLAD TILL BRÄNNPUNKT EUROPA. NYSAKLIGHETER 1919–1939

Titta och hitta!

Till utställningen togs en pedagogisk folder fram med namnet *Titta och hitta!* Den riktade sig till barn i åldern 6–12 år och uppmuntrade besökaren att gå in i rollen som konstdetektiv. Ledtrådar ledde runt till totalt sex konstverk med tillhörande frågor. Svaret på respektive fråga skrevs in i ett korsord där ett hemligt ord framträdde. Detta kunde sedan uppges i museibutiken för att hämta ut en gåva. Foldern erbjöds på svenska.

Studio Brännpunkt

Eftersom pandemin omöjliggjorde pedagogledda aktiviteter i museets pedagogiska studio skapades där en självgående aktivitet för utställningen med namnet Studio Brännpunkt. Två miljöer, en gatuvy och ett vardagsrum byggdes upp med inspiration från 1920- och 1930-talets inrednings- och arkitekturstil som manifesterades i flera verk i utställningen. Besökaren kunde träda in i miljöerna och prova tidstypiska kläder.

Syftet var att bjuda in besökaren att leva sig in i mellankrigstiden och genom egna bilder bli medskapare av utställningen. Besökaren kunde fotografera sig med egen mobil och uppmuntrades att ladda upp bilden på sociala medier under hashtagen #studiobrännpunkt. Förutom att synas på sociala medier visades bilden på en tv-skärm i Studion.

Under museets finissage anordnades en dräktävling där den som dök upp i bästa 1920- eller 1930-talsklädsel tilldelades ett pris. Deltagarna fotograferades i den tidstypiska miljön i Studio Brännpunkt.

Alla besökare var välkomna att använda Studio Brännpunkt men den var utformad för att särskilt tilltala åldersgruppen 11–19 år. Aktiviteten möjliggjordes genom generösa inlån av kläder och rekvisita från GöteborgsOperan, Göteborgs stadsteater och Röhsska museet. Bakgrundstapeten med bilder från stads- och hemmiljö skapades av museets tekniker Clive Leaver.

Intendent pedagogik Freja Holmberg provar kläder i Studio Brännpunkt, foto: Jonna Kihlsten.

Upplev Götaplatsen med Göteborgs konstmuseum

Under utställningsperioden erbjöds guidade visningar på Götaplatsen av museets pedagoger. Visningarna handlade om Götaplatsens historia, arkitektur och offentliga konstverk. Fokus lades på tiden för platsens uppförande, samtida med konsten i *Brännpunkt Europa*. Visningarna genomfördes även som ett sätt att uppmärksamma Göteborgs 400-årsjubileum. Genom att visningarna förlades utomhus blev det möjligt för museet att erbjuda ett pedagogiskt program trots rådande restriktioner för folksamlingar inomhus. Visningarna erbjöds på lördagar och genomfördes på svenska och engelska.

Introduktioner

Under utställningsperioden erbjöds korta visningar där utställningsvärden gav en introduktion till *Brännpunkt Europa* för att sedan tala fördjupande om enskilda teman och konstverk. Dessa introduktioner gavs tisdag till söndag, två gånger om dagen.

Värdintroduktionerna till utställningen var uppskattade och många besökare planerade sitt besök så att de skulle komma i tid till introduktionerna. Inledningsvis begränsades antalet deltagare till sju personer på grund av restriktionerna. När dessa lättades accepterades 30–40 personer per introduktion på helgerna. På grund av högt besöksstryck och personalbrist tvingades museet att ställa in några introduktionstillfällen.

Visningar med Hasselblad Center

Under utställningsperioden erbjöds sex gemensamma visningar av utställningarna på Göteborgs konstmuseum och Hasselblad Center under rubriken "Med ny blick på verkligheten. Introduktion till utställningarna *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* och *Det Nya Ögat. Mellankrigstiden genom linsen*. De utfördes av museets utställningsvärd tillsammans med en pedagog från Hasselblad Center. Visningarna kretsade kring frågan hur mellankrigstidens förändrade samhälle och konstsyn avspeglas i konst, film och fotografi. Visningarna erbjöds på onsdagskvällar och genomfördes endast på svenska.

Statistik för aktiviteter kopplade till *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939*:

Götaplatsvisningar

Antal visningar: 31

Deltagare: 156

Vuxna: 117

Barn: 39

Introduktioner i utställningen

Antal introduktioner: 115

Deltagare: 1 385

Vuxna: 1 332

Barn: 53

Onsdagsvisningar

Antal visningar: 6

Deltagare: 36

Inga barn

Finissage

Deltagare: 1 002 personer

ANPASSNING TILL COVID-19-PANDEMIN

Liksom under 2020 påverkades det pedagogiska arbetet på museet av covid-19-pandemin. Under våren var den huvudsakliga pedagogiska aktiviteten i huset nedstängd. I stället för aktiviteter

på plats planerades och genomfördes många digitala visningar och projekt. Under sommaren kunde arbetet med visningar utomhus påbörjas genom visningar på Götaplatsen, och under hösten kunde de pedagogiska aktiviteterna åter ske på plats, om än i nedbantat format. Museilektionerna planerades glesare för att undvika krokar mellan grupper i entrén. Parallella visningar i huset undveks i största möjliga mån.

UTSKICK AV ARBETSMATERIAL

Möten med minnen

En satsning som påbörjades under 2020 var utskick av material baserat på innehållet i visningarna inom projektet *Möten med minnen*. Målgruppen är personer med demensdiagnos. Utsicknen innehöll bilder med bifogat diskussionsunderlag baserat på samma pedagogiska metod som används under visningarna. Under våren skickades fyra olika teman ut: *Familj, Landskap, Resor och Vår*. Under hösten skickades två teman ut: *Barn i konsten* och *Vardag och fest*. Under senare delen av höstterminen kunde visningarna genomföras på plats igen.

Ett liknande utskick gick även ut till Gerdas Gård som huserat den vandrande utställningen *Konst på besök*.

Fysiska utskick av *Minikurs i akvarell*

För att nå de som inte kunde komma till oss på grund av pandemin gjordes en specialsatsning under rubriken *Minikurs i akvarell* riktad mot äldre i isolering på grund av smittspridningen i samhället. Museet gick ut i sociala medier och bad om att få kontakt med äldre personer som isolerat sig och som skulle vilja ta emot ett paket från Göteborgs konstmuseum med akvarellfärger, penslar och akvarellpapper. Många tipsade om familjemedlemmar och vänner som var intresserade. Till de första 100 personerna som museet fick kontakt med skickades material för eget skapande med tillhörande instruktioner,

Måla din plats, affisch formgiven av Emma Engström.

innehållande olika akvarelltekniker och exempel på verk ur museets samling. Efterfrågan var stor, över 200 personer ville ta del av akvarellkursen, som den kallades, men dessvärre räckte inte materialet till alla.

För att sprida *Minikurs i akvarell* till fler än enbart mottagarna av de fysiska utskicken, lades allt inspirationsmaterial och instruktionerna upp på museets hemsida. Påsklovets film om eget skapande fick även den temat *Påsklovsakvarell* för att ge mervärde åt alla som var intresserade. De som skapade på egen hand kunde lägga upp sina alster

på sociala medier (Instagram och Facebook) med hashtaggen #karantankonstgkm. Deras verk delades då av Göteborgs konstmuseums sidor i form av stories eller händelser.

Medlen för inköp och produktion av akvarellkursen frigjordes genom de inställda aktiviteterna under 2020, som innebar minskade materialinköp. Idén till akvarellkursen kom från elever på Göteborgs universitet i programmet MEK (Medier, estetik och kulturellt entreprenörskap) som deltagit i en delkurs ledd av intendent för pedagogik Freja Holmberg och intendent för samlingen Per Dahlström.

DIGITALA VISNINGAR MED SYNTOLKNING OCH TECKENSPRÅKSTOLK

Under våren 2021 var alla publika aktiviteter på plats inställda på grund av covid-19-pandemin. För att ändå kunna erbjuda publiken konstupplevelser genom syntolkning och på teckenspråk så producerades två digitala filmer. Den syntolkade filmen presenterade utställningen *Tryckt. Grafik som samlarobjekt, massmedium och skrytverk*. Utställningen ägde rum under 2020 men på grund av pandemin ställdes de syntolkade visningarna i utställningen in. Nu gavs publiken i efterhand en inblick och fördjupning i de utvalda verk och teman som presenterades.

Vanligtvis erbjuder Göteborgs konstmuseum aktiviteter på teckenspråk kopplat till Teckenspråkets dag den 15 maj. 2021 gjordes i stället en teckenspråkstolkad visning i form av en film med fördjupning i tre utvalda konstverk i samlingen. Tolkningen gjordes av teckenspråkstolken Pernilla Califf och manus skrevs och talades in av intendent Per Dahlström.

SOCIALA MEDIER

Den pedagogiska avdelningen har fortsatt att intensifiera sin närvaro på sociala medier och digitala plattformar. Genom återkommande informativa inlägg på Instagram under hashta-

Temafilm, museivård och konstpedagog Gringgo Solomon, foto: Street Studios.

gen #veckansverk omskrivs ett utvalt konstverk ur samlingen i tillgängliga och fördjupande texter. #veckansverk har publicerat ett inlägg i veckan under 2021 och planen är att fortsätta med arbetet på obestämd tid.

LOVSATSNINGAR

Sommarlovsaktiviteter i Tynnered, Måla din plats

Under sommarlovet anordnades aktiviteter i Tynnered med koppling till utställningen. I workshopen *Måla din plats* kunde barn och unga skapa bilder av platser, både sådana de gillade och sådana de ogillade. Workshopen hölls på Mötesplats Bergkristallparken under sex tillfällen veckorna 31 och 32. Den var populär med många återkommande besökare. Resultatet blev bilder med en mängd olika motiv och teman. Genom lottning

valdes tio av motiven ut för att tryckas upp till vykort av museet. Vykorten delades ut på museet och hos Mötesplats Bergkristallparken.

Övriga lovaktiviteter

För att nå så många unga som möjligt när Studio inte varit tillgänglig för workshopar har den pedagogiska enheten producerat filmer med tips och inspiration för eget skapande. Följande teman har presenterats under sportlovet: *Skapa som Ingrid Vang Nyman*, påsklovet: *Påsklovs-akvarell*, höstlovet: *Skapa med skuggor*. Under sommarlovet och jullovet producerades inga filmer då praktiska aktiviteter med eget skapande åter kunde genomföras.

Det enda lovet som tillät workshopar i Studio var höstlovet. Då anordnades visning och workshop under samma rubrik som filmen under lovet, *Skapa med skuggor*. Under höstlovet

erbjöd museet även ficklampsvisningar utanför öppetid för deltagare som anmält sig i förväg. Biljetterna till ficklampsvisningarna tog slut samma dag som de släpptes, en vecka innan visningarna genomfördes.

Utöver ovan nämnda sommarlovsaktiviteter i Tynnered förbereddes Studion för eget skapande för besökare som kom på egen hand. Material lades fram med tillhörande instruktioner och tips. Vi uppskattar att cirka 50 personer deltog. De alster som besökarna gjorde sattes upp på vägarna i Studion.

PEDAGOGISK RIKTLINJE FÖR GÖTEBORGS STADS MUSEER OCH KONSTHALL

Under 2021 deltog Göteborgs konstmuseums intendent för pedagogik i ett avdelningsövergripande utvecklingsarbete med motsvarande funktioner inom Göteborgs stadsmuseum, Röhska museet, Göteborgs Konsthall och Sjöfartsmuseet Akvariet. Syftet var att ta fram ett underlag för en pedagogisk riktlinje. Riktlinjen är tänkt att användas som stöd för framtida arbete och samarbete institutionerna emellan samt med utomstående parter. Den bildar i sin tur grund för de pedagogiska strategier som tas fram av vardera institutionen i början av 2022. Den pedagogiska strategin på Göteborgs konstmuseum kan även användas som stöd i utvecklingen av pedagogiskt arbete under kommande om- och tillbyggnadsprocess för Göteborgs konstmuseum samt i relation till politiska mål och uppdrag.

STATISTIK MED KOMMENTARER

Göteborgs konstmuseum har under året genomfört 404 pedagogiska aktiviteter. 105 av dessa var riktade mot målgruppen barn och unga. Antalet deltagare i samtliga aktiviteter var 5 989 personer, varav 4 091 personer utgjordes av barn och unga. Antalet aktiviteter är lägre än föregående år.

27 av dessa aktiviteter utformades som digitalt material i form av filmer och studiematerial.

Antalet visningar av filmer framtagna under 2021 var 262 138 från kanaler som webbplats, Youtube, Facebook och Instagram.

I den pedagogiska verksamheten arbetade under året tre tillsvidareanställda konstpedagoger (80 procent, 75 procent och 100 procent), en månadsanställd konstpedagog (20 procent) samt fyra timanställda konstpedagoger. Personalstyrkan av de timanställda minskade beroende på det snävare publika utbud som Göteborgs konstmuseum erbjöd som en konsekvens av rådande pandemirestriktioner.

Den pedagogiska verksamheten i siffror (aktiviteter i urval)

- 68 museielektioner
- 11 digitala museielektioner via länk
- 3 visningar för högre utbildningar som högskolor, universitet, folkhögskolor
- 29 bokade vuxenvisningar
- 86 utställningsintroduktioner
- 62 öppna visningar inklusive specialvisningar
- 19 lovaktiviteter
- 10 kurstillfällen i samarbete med Folkuniversitetet och St Elisabeths folkhögskola
- 3 bebisvisningar
- 9 syntolkade visningar
- 2 visningar inom satsningen *Möten med minnen* för personer med demensdiagnos och deras följeslagare
- 3 teckenspråkstolkade aktiviteter
- 4 torsdagar med öppet för förskolor och lågstadielklasser

Statistik för nedladdat pedagogiskt material uttaget i januari 2022 från bokningssidan KuBo:

Konstjakten	Nedladdningar
Kärlek	48
Vänskap	92
Symboler	98
Porträtt	60
Totalt	298

Konstpaus	Nedladdningar
Esko Männikkö	556
Hanna Pauli	17
Ingrid Eriksson	468
Bergh/Rixon	413
Esteve/Bazaine	8
Sergel/Börjesson	6
<i>Totalt</i>	<i>1468</i>
Minikurs akvarell	211
Queerfolder	51

Digital produktion under 2021

VT21

Film, Syntolkad digital visning av utställningen
Tryckt

Film till sportlovet, *Skapa som Ingrid Vang Nyman* (med text och syntolkning)

Film till påsklovet, *Påsklovsakvarell* (med text och syntolkning)

Film, *Titta långsamt på Vera Nilssons Landskap från Öland, Slow Art Day 2021*

Film, *Teckenspråkstolkad visning av tre konstverk, Göteborgs konstmuseum*

Film, *Invigning av Konst på besök. Bildutställning från Göteborgs konstmuseum*

HT21

Film, *Skapa med skuggor* (med text och syntolkning)

Digital medverkan hos utomstående part

Utöver egna produktioner har Göteborgs konstmuseums pedagoger medverkat i andra institutioners och verksamheters produktioner. Freja Holmberg medverkade i Göteborgs stadsmuseums filmserie med en presentation under rubriken "400 år av queer konst" den 11 februari.

Aktivt värdskap och digitalt språng

Under stängningsperioden var det särskilt angeläget att utveckla former för att möta publiken digitalt. Värdskapet höll exempelvis digitala introduktioner för utställningarna *Brännpunkt Europa* och *Sandra Mujinga* och stärkte museets närvaro i sociala media.

Museet återöppnade innan sommaren och under utställningen *Brännpunkt Europa* utvecklades det aktiva värdskapet med introduktioner och bemanning i utställningen för att bättre kunna bemöta besökarna, svara på frågor och på ett flexibelt sätt kunna förmedla djupare kunskap om utställningen.

Program

Göteborgs konstmuseum erbjuder ett varierat program av föreläsningar och kulturaktiviteter med koppling till museets utställningar, samling och övriga verksamhet. Ett nära samarbete sker sedan lång tid tillbaka med Konstmuseets Vänner i Göteborg kring konstkurser, förhandsvisningar och andra programaktiviteter. Andra samarbetsparter är Högskolan för scen och musik (Artisten), HKD-Valand – Högskolan för konst och design och Göteborgs Konserthus/Göteborgs Symfoniker. Med stöd från Folkuniversitetet i Göteborg har en rad föredrag arrangerats vid museet genom åren.

I samband med uppmärksammandet av Göteborgs 400-årsjubileum har samverkan skett med Hasselblad Center och Göteborgs Konsthall med utgångspunkt i institutionernas parallella utställningar om konst och fotografi under melankristiden.

Sammanlagt genomfördes under året 37 programpunkter med 4 223 deltagare fysiskt i huset. Den publika verksamheten hade 262 138 visningar i digitala medier.

Covid-19-pandemins påverkan på publikt program

Restriktioner och rekommendationer krävde en radikal omläggning av publika programaktiviteter. Under den period då museet var stängt för publik, fokuserades programverksamheten på att erbjuda programpunkter och innehåll via digitala kanaler. Sedan museet åter kunde öppna har publika aktiviteter erbjudits med begränsat

besöksantal. Ett projekt gjordes i samverkan med *Gerdas gård. Vård- och omsorgsboende*, som resulterade i *Konst på besök. En bildutställning från Göteborgs konstmuseum* riktat till seniorer i isolation för att möjliggöra deras tillgång till konst och konstupplevelse.

FÖREDRAG VID GÖTEBORGS KONSTMUSEUM

Programaktiviteter i anslutning till utställningar

Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning:

Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning

Digitalt seminarium i arrangemang av Göteborgs konstmuseum i samarbete med Norrköpings Konstmuseum med utgångspunkt i *Skiascope 10* och utställningen på samma tema.

Microsoft Teams 19 mars.

Medverkande:

Museichef docent Patrik Steorn, forskningsledare fil.dr Kristoffer Arvidsson, intendent samling och forskningssamordnare fil.dr Per Dahlström, intendent fil.dr Martin Sundberg, Norrköpings Konstmuseum, universitetslektor fil.dr Alexandra Herlitz, Göteborgs universitet, fil.dr Tintin Hodén, Linköpings universitet.

Museichef Patrik Steorn och konstvetare Alexandra Fried, seminariet *Mellankrigstiden. Konsten, samhället och människan*, livesändning.

Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939:

Mellankrigstiden. Konsten, samhället och människan

Seminarium i samverkan med Hasselblad Center, Göteborgs Konsthall och Göteborgs stadsbibliotek med utgångspunkt i de tre institutionernas parallella utställningar om mellankrigstiden.

Göteborgs stadsbiblioteks hörsal samt livesänt via Facebook 18 september.

Seminariedagen utgick ifrån de tre konstinstitutionernas aktuella utställningar, förutom konstmuseets utställning, Hasselblad Centers *Det nya ögat. Mellankrigstiden genom linsen* med omkring 400 fotografier, filmer, tidskrifter och böcker från perioden och Göteborgs Konsthalls uppföljande presentation av samtidskonst: *Med nya ögon. Mellankrigstiden genom linsen*, en grupputställning där teman och arkivmaterial från 1920- och 1930-talet bearbetats av samtida

konstnärer. I samband med dessa tre utställningar bjöd institutionerna in till en dag med presentationer, samtal och reflektion. Under seminariedagen höll varje institution i en djupgående diskussion om mellankrigstidens konst och fotografi utifrån olika teman. Göteborgs konstmuseum höll i temat "Urbana subkulturer – identitet och uttryck".

På grund av covid-19-pandemin och gällande restriktioner hölls seminariet inför en begränsad publik och livesändes via institutionernas Facebooksidor. Seminariet har haft omkring 2 000 visningar.

Program

10.30–10.45 Välkomsthälsning av Patrik Steorn, museichef Göteborgs konstmuseum, Stina Edblom, konstnärlig ledare för Göteborgs Konsthall och Christina Backman, VD Hasselbladstiftelsen.

10.45–12.00 Urbana subkulturer – identitet och uttryck. Kristoffer Arvidsson, forskningsledare Göteborgs konstmuseum presenterade utställningen *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939*, följt av ett panelsamtal modererat av Patrik Steorn. Medverkande i samtalet var Arvidsson, Alexandra Fried och Sam Hultin.

12.00–13.30 Lunch

13.30–14.45 Människans rätt – demokratisering av historieskrivning. Presentation av utställningen *Det nya ögat. Mellankrigstiden genom linsen* av Louise Wolthers, forskningsansvarig/curator Hasselbladstiftelsen, följt av ett panelsamtal modererat av Wolthers. Medverkande i samtalet var Maja Hagerman, Karl-Magnus Johansson, Hanni Kamaly och Katarina Pirak Sikku.

14.45–15.15 Paus

15.15–16.30 Villkor för liv – kön, arbete och hem. Presentation av konsthallens kommande utställning *Med nya ögon. Mellankrigstiden genom linsen* av Stina Edblom, konstnärlig ledare på Göteborgs Konsthall. Följt av ett panelsamtal modererat av Pia Laskar, fil.dr i idéhistoria och docent i genusvetenskap. Medverkande i samtalet var Kristina Müntzing, Anna Dahlgren och Emma Severinsson.

Medverkande:

Kristoffer Arvidsson är fil.dr i konstvetenskap, forskningsledare vid Göteborgs konstmuseum och redaktör för skriftserien *Skiascope*.

Alexandra Fried är lektor i konst- och bildvetenskap på Institutionen för kulturvetenskaper vid Göteborgs universitet och driver Konsthistoriepodden tillsammans med Alexandra Herlitz.

Sam Hultin är konstnär och arbetar med performance och video utifrån sitt intresse för queer historieskrivning, identitet och gemenskap.

Patrik Steorn är docent i konstvetenskap och museichef för Göteborgs konstmuseum. Han har tidigare varit museichef för Thielska Galleriet. Han har också varit lektor i modevetenskap och tävlande i tv-programmet "Kontrapunkt".

Anna Dahlgren är professor i konstvetenskap vid Stockholms universitet. Hon är författare till flera böcker och ett stort antal artiklar om fotografisk bild. Hon är redaktör för en ny svensk fotohistoria och arbetar med ett större forskningsprojekt om metadata och visuellt kulturarv.

Maja Hagerman är författare, filmare och konstnärlig lektor i bildproduktion. Hon har bland annat medverkat i den internationella antologin *Thresholds: Interwar Lens Media Cultures 1919–1939*.

Karl-Magnus Johansson är arkivarie på Riksarkivet i Göteborg och har bland annat bidragit med att hitta material till utställningen *Det nya ögat*.

Hanni Kamaly är en visuell konstnär som arbetar med skulptur, film och performance. Kamaly medverkar i utställningen *Med nya ögon* på Göteborgs Konsthall.

Pia Laskar är fil.dr i idéhistoria och docent i genusvetenskap med fokus på sexualitetens historia och kulturarvsfrågor. Hennes senaste bok är *Den utställda sexualiteten. Liten praktika för museers förändringsarbete* (2019).

Kristina Müntzing är konstnär och utbildad vid Goldsmiths College och Konsthögskolan Valand. Hon medverkar i utställningen *Med nya ögon* på Göteborgs Konsthall.

Katarina Pirak Sikku är konstnär och har i sin konst särskilt riktat blicken mot det svenska rasbiologiska arvet. Pirak Sikku medverkar i utställningen *Med nya ögon* på Göteborgs Konsthall.

Emma Severinsson är fil.dr i historia och lektor i modevetenskap vid Institutionen för kulturvetenskaper vid Lunds universitet. Hon är redaktör för den nyligen utkomna antologin *Modevetenskap. Perspektiv på mode, stil och estetik*.

Louise Wolthers är forskningsansvarig och curator på Hasselbladstiftelsen och har tillsammans med Mats Jönsson, från forskningsprojektet GPS400 på Göteborgs universitet, och Niclas Östlind, HDK-Valand, varit curator för utställningen *Det nya ögat* och redaktör för antologin *Thresholds: Interwar Lens Media Cultures 1919–1939*.

FÖREDRAG FÖR KONSTMUSEETS VÄNNER I GÖTEBORG

Göteborgs konstmuseums föredragsserie våren 2021 skedde genom förinspelade föredrag tillgängliga via vänföreningens hemsida.

Kanon och berättelsens makt Forskningsledare Kristoffer Arvidsson 8 februari

Konsthistorien, som den presenteras i översiktsverk och museihängningar, uppfattades länge som ett självklart urval av de främsta och mest förebildliga konstverken. Under senare decennier har inte bara frågan om vilka konstnärer och konstverk som ska inkluderas utan också själva den konsthistoriska berättelsen satts i fråga. Med utgångspunkt i ett aktuellt forskningsprojekt berättade forskningsledare Kristoffer Arvidsson om kanoniseringssprocesser i svensk konsthistoria. Exempel togs ur Göteborgs konstmuseums och Norrköpings Konstmuseums samlingar och historia.

Edward Hopper Intendent Momir Popovic 22 februari

Ofta beskrivet som säreget och gåtfullt, har Edward Hoppers konstnärskap visat sig vara svårt att placera i 1900-talets västerländska konsthistoria. Med sina personliga skildringar av det moderna USA, har hans verk under lång tid fascinerat betraktare och fortsätter att vara en inspiration för samtida kultur. Föreläsningen behandlade Hoppers måleri och diskuterade det i relation till den politiska och ekonomiska situation som präglade det amerikanska samhälle som han levde i. Kopplingar gjordes till europeisk konst från samma period.

Ingrid Vang Nyman – bortglömd och välkänd Konstpedagog Emelie Arendorff Runnerström 8 mars

Ingrid Vang Nymans illustrationer är fortfarande omtyckta och sprids flitigt, över 60 år efter hennes

bortgång. Däremot är Vang Nyman själv knappast lika välkänd som Astrid Lindgren. Hur kommer det sig? Och vad är det som gör hennes bilder så tidlösa? Föredraget sökte möjliga svar på varför vissa personer sorteras ut ur historien och dök ner i Vang Nymans bildvärld.

Om Barbro Östlihn Utställningskoordinator Tanja Axelryd 22 mars

Barbro Östlihns måleri och konstnärskap har trots sin höga relevans och samtida hyllning på ett märkligt sätt hamnat i skymundan i berättelsen om det sena 1900-talets svenska konsthistoria. Under större delen av sin aktiva karriär levde och arbetade Barbro Östlihn internationellt. Föreläsningen berättade om hennes konstnärskap och liv inför en kommande utställning vid museet.

Göteborgs konstmuseums föredragsserie höstterminen 2021 hade tema "Tillbaka till verkligheterna". Samtliga föreläsningar hölls i auditoriet.

Tillbaka till realismen. Den nya sakligheten i Europa under mellankrigstiden Forskningsledare Kristoffer Arvidsson 16 och 17 september

Med utgångspunkt i utställningen *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* berättade Kristoffer Arvidsson om den stil som kallas den nya sakligheten, med bildexempel från en rad europeiska länder: realistiska nakenakter och porträtt, suggestiva stadsbilder och knivskarpa interiörer. Detta nysakliga måleri uttrycker tidens motsägelsefulla stämningar av framtidstro, dekadens och hotande fara.

Deep fake hot spot. Japanska operadivor, Gollum och Nat King Cole Intendent Johan Sjöström, 28 och 29 oktober

Under de senaste åren har den digitala utvecklingen gått snabbt. Ett alltmer vanligt förekom-

mande fenomen är det som kallas för "deep fake", det vill säga skickligt genomförd och digitalt manipulerad film som är nästintill omöjlig att skilja från äkta. Hur ser historierna kring denna visuella milstolpe ut och hur speglas det i konsten? Följ med på en föreläsning kring hur teknologin ändrar och skriver om verkligheten.

Konst i en sjuk värld

Konstpedagog Jonna Kihlsten

25 och 26 november

Vilken roll spelar konsten i tider som dessa, både den vi just upplevt och historiskt? Hur förhåller den sig till en verklighet som från en dag till en annan inte längre är sig lik? Vad betyder hälsa och ohälsa för konsten? Med hjälp av historiska såväl som nutida exempel diskuteras konst, sjukdom och vårt förhållningssätt till verkligheten.

Mimesis – att representera verkligheten

Konstpedagog Emelie Arendorff Runnerström

2 och 3 december

Konsten har genom historien förhållit sig till verkligheten på oändligt många vis, ett av dem har varit att försöka avbilda den realistiskt, ibland så exakt som möjligt. Sedan antiken har flertalet tänkare berört mimesis, dess väsen och egenskaper. I föredraget diskuterades några av teorierna kring begreppet och några konstverk som brottas med verkligheten och idén om den.

Dröm eller verklighet. En studie av 2021 års

Stenastipendiat i en vidare kontext

Intendent utlån Eva Nygårds

9 och 12 december

Stena-stipendiaten för 2021 utforskar gränslandet mellan imaginära miljöer och fysiska platser. Suggestiva minnen, historia och framtid blir bärande delar i en berättelse som rör sig mellan olika världar. I föreläsningen sattes Emanuel Röhs in i ett större sammanhang av konstnärer som har arbetat på liknande sätt, konstnärskap som ständigt reflekterar över vad som utgör dröm eller verklighet.

Otraditionella porträtt

Momir Popovic, intendent

16 och 17 december

Porträttmåleri är en av konsthistoriens mest kända och högtaktade genrer. Men vad händer om vi lämnar måleriet – hur utförs porträtt med andra medel? Mycket av samtidskonsten kan med fördel betraktas som porträttkonst, men det kräver att betraktaren utgår från delvis andra premisser. Med utgångspunkt i flera konstnärskap som under året visas på Göteborgs konstmuseum, reflekterade föreläsningen över begreppet porträtt för att försöka öppna upp det för fler perspektiv.

Övriga föredrag för Konstmuseets Vänner i Göteborg

Rembrandts teknik på 1630-talet

Jørgen Wadum

Målerikonserveringsateljén 23 november

SAMARBETEN

Konsert med Barockakademin Göteborgs

Symfoniker

Skulpturhallen 25 augusti

Spaces – med konsten och rummet som medspelare

I samarbete med Högskolan för scen och musik

Olika rum i museet 13 oktober

Kärlek till konsten. En svensk-judisk historia

Ett samtal mellan museichefen Patrik Steorn och författaren Johan Schück under ledning av konstvetaren Paulina Sokolow. I samverkan med Judiska salongen.

Sal 23 våning sex 10 november

Sound#6 New perspectives

I samarbete med HDK-Valand

1 juni–1 augusti

Introduktionsfilm, forskningsledare Kristoffer Arvidsson och museichef Patrik Steorn.

Sound#7 Ljud in, Ljud out

I samarbete med HDK-Valand
11 december 2021–11 januari 2022

Digitala event

Sound #5

I samverkan med HDK-Valand
till 13 januari

Sätt färg på konsten!

Illustrera verk ur samlingen på hemsidan, med fem publicerade bilder.

Att bilderboksberätta

Film med Linda Holmer om Ingrid Vang Nyman i samarbete med HDK-Valand. Linda Holmer, illustratör och lärare på kursen *Att bilderboksberätta*, HDK-Valand berättar om studenternas uppdrag i

dialog med några av Ingrid Vang Nymans illustrationer och några av elevernas arbeten presenteras. Youtube, april

Invigning av Konst på besök.

Bildutställning från Göteborgs konstmuseum

Film från invigningsdagarna på Gerdas gård, visades på Creative ageing konferens och sedan via museets kanaler i april och maj, 16 april.

Bakom kulisserna. Brännpunkt Europa.

Nysakligheter 1919–1939

Film i digitala medier 8 juni

Introduktionsfilm. Brännpunkt Europa.

Nysakligheter 1919–1939

Introduktionsfilm med forskningsledare Kristoffer Arvidsson och museichef Patrik Steorn, foto: Street Studios.

10 juni

Intendent utställningar Johan Sjöström, museichef Patrik Steorn och forskningsledare Kristoffer Arvidsson, pressvisning 10 juni.

**Invigningsfilm. Brännpunkt Europa.
Nysakligheter 1919–1939**

Invigningstal av museichef Patrik Steorn, presentation av utställningen av curator och forskningsledare Kristoffer Arvidsson, foto: Hossein Sehatlou.
12 juni

**Temafilmer. Brännpunkt Europa. Nysakligheter
1919–1939**

Tematiska filmer kring utställningens teman *Nuet*, *Staden*, *Hemmet*, *Människans villkor* och *Kriget*. Presentationer av konstpedagogerna och utställningsvärdarna Helena Hedblom, Jonna Kihlsten och Gringgo Solomon.
Juli–augusti

**Artiklar. Brännpunkt Europa. Nysakligheter
1919–1939**

Artiklar om ett urval verk i utställningen på museets webbplats.

Invigningsfilm. Sandra Mujinga

Invigningstal av museichef Patrik Steorn och enhetschef Anna Hyltze.
10 juli

Tornedalingarnas högtidsfirande

Program med musik, tal och poesi.
15 juli

**Invigningsfilm. Sten A Olsson kulturstipendium
2021 – Emanuel Röhss**

Filmat invigningstal av museichef Patrik Steorn, curator intendent Eva Nygårds invigde utställningen.
4 december

VERNISSAGER**Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst – Sten A Olssons kulturstipendium**

Invigningstal av museichef Patrik Steorn, curator Magnus af Petersens presenterade utställningen.

30 oktober

Parafras – Romantiken, samverkan med HDK Valand

Invigningstal av enhetschef Lina Malm
Entrén 15 december

Finissage av Brännpunkt Europa

Götaplatsen 19 september

Under utställningens sista dag bjöd Göteborgs konstmuseum på avslutningstal av museichef Patrik Steorn och Margita Björklund, politiker (L), ledamot i Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur och vice ordförande i Higab AB. Det ordnades även en dräkttävling där besökarna kunde fotograferas i 1920- och 1930-talsklädsel. Unity Jazz husband med gäster bidrog med livemusik och i utställningen erbjöds under dagen fyra introduktioner. Alten Design och Visualisering gav en presentation av sina animeringar av utvalda verk. I presentationen talade de om animeringsprocessens utmaningar och inspirationskällor. Animeringen presenterades på museets Instagramkonto.

ÖVRIGT**Konst på besök**

En bildutställning från Göteborgs konstmuseum på vård- och omsorgsboendet Gerdas Gård.
Från 13 april

Kulturnatta

Olika platser i museet 29 oktober

SPECIALVISNINGAR**Specialvisning av Brännpunkt Europa**

För curatorerna från Hasselblad Center, Louise Wolthers och Niclas Östlind

Kristoffer Arvidsson och Johan Sjöström

Etagerna 24 juni

Specialvisning av Brännpunkt Europa

Visning för Tensta konsthalls personal

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson och intendent utställningar Johan Sjöström

Etagerna 3 september

Medverkan i film om Åke Göransson

Film av Pontus Hjorthén

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson

Sal 25 våning sex och papperskonserveringen 25 oktober

**FÖRELÄSNINGAR UTANFÖR
GÖTEBORGS KONSTMUSEUM****Digitalt material på KuBo för kultursamordnarna**

Intendent pedagogik Freja Holmberg
Digital presentation 22 april

Blomsterstilleben från holländsk och flamländskt 1600-tal

En digital visning av blomsterstilleben från

holländsk och flamländskt 1600-tal i Göteborgs konstmuseum med flera museer.

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson

Digital föreläsning 14 april

Presentation av postern An international collaboration for the analysis of Vincent van Gogh's olive grove paintings

Konservator måleri Malin Borin

Nordiska Konservatorförbundets XXII kongress i Stockholm 21–22 oktober

Göteborgs konstmuseums digitala utbud

Konstpedagog Jonna Kihlsten
Digital studiedag med Grundskoleförvaltningen
2 november

Att nå och möta teckenspråkiga besökare

Presentation av arbetet med teckenspråk och döva.
Intendent pedagogik Freja Holmberg
Kultur i väst 29 november

UNDERVISNING

Konserveringspraktik med utlån i Göteborgs konstmuseum

Föreläsning för studenter från Institutionen för kulturvård, Göteborgs universitet
Konservator papper Mariateresa Pullano
11 maj

Introduktion till konservering

Föreläsning för studenter från Institutionen för kulturvård, Göteborgs universitet
Konservator papper Mariateresa Pullano
13 september

Fernissa, avlägsning

Föreläsning och praktisk undervisning för masterstudenter på Institutionen för kulturvård, Göteborgs universitet
Konservator måleri Malin Borin
15 februari och 1 mars 2021

Konsolidering av måleri

Föreläsning och praktisk undervisning för masterstudenter på Institutionen för kulturvård, Göteborgs universitet
Konservator måleri Malin Borin
2–3 mars

Laminering och kantförstärkning av måleri på duk

Föreläsning och praktisk undervisning på Institutionen för Kulturvård, Göteborgs universitet
Konservator måleri Malin Borin
15–19 mars

Kittning och retuschering

Föreläsning och praktisk undervisning för masterstudenter på Institutionen för kulturvård, Göteborgs universitet
Konservator måleri Malin Borin
29 mars–1 april

Fernissning

Föreläsning och praktisk undervisning för masterstudenter på Institutionen för kulturvård, Göteborgs universitet
Konservator måleri Malin Borin
14 april

Slutseminarium

Masterstudenter; utvärdering av rapporter på Institutionen för Kulturvård, Göteborgs universitet
Konservator måleri Malin Borin
4 juni

Externa relationer

Externa relationer innefattar alltifrån bemötande av besökare till kommunikation och marknadsföring. Enheten Kommunikation och marknad är en gemensam stödenhet för fem institutioner som ingår i avdelningen Göteborgs museer och konsthall. Uppdraget innefattar att tillgodose museernas och konsthallens behov av kommunikation och marknadsföring. Den centraliserade organiseringen möjliggör ökad specialisering, samt gemensamma marknadsföringsstrategier och satsningar som kommer samtliga verksamheter till del.

KOMMUNIKATION OCH PUBLIKBEMÖTANDE

Göteborgs konstmuseum arbetar med olika instrument för att kommunicera museets verksamhet till publiken. Museets publik är inte begränsad till besökare i museet. Användare av kanaler som webbplats, webbkatalogen *Sök i samlingen*, Wikimedia Commons och sociala medier utgör även de museets publik. Några av dessa kanaler är inte bara marknadsföringsytor utan också mötesplatser för konst- och kulturintresserade där dialog mellan museet och besö-

kare, liksom besökare sinsemellan, äger rum. Facebook och Instagram är centrala kanaler för att kommunicera och interagera med publiken. Stor vikt läggs vid ett inkluderande och tillgängligt tilltal såväl i det fysiska som i det digitala mötet.

KOMMUNIKATION OCH MARKNADSFÖRING

För att nå ut med Göteborgs konstmuseums verksamhet till olika publikgrupper arbetar museet aktivt med marknadsföring i ett flertal kanaler. Enheten Kommunikation och marknad ansvarar för planering och genomförande av kampanjer för tillfälliga utställningar samt marknadsföring av museets samling, programverksamhet och övrig publik verksamhet. Vidare ansvarar enheten för museets webbplats, sociala medier och strategiskt pressarbete. Enheten arbetar med marknadsplan och aktiviteter för museets butik samt strategisk och operativ kommunikation i projektet för om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum. Enheten tar också fram olika typer av styrdokument som stöttar museet i externa relationer med mediebolag, sponsorer med mera.

Annons, Göteborgs-Posten Sommar.

Under 2021 togs det fram en ny varumärkesplattform för Göteborgs konstmuseum i syfte att tydliggöra museets identitet och vision framåt.

Marknadsföring av utställningar, samling och programaktiviteter

Marknadsföring av Göteborgs konstmuseums utställningar, samling och programaktiviteter innefattar information på museets webbplats, annonsering i tryckt och digital media, digitala utskick av vernissageinbjudningar, information via museets sociala medier samt i kalendrier.

För årets sju utställningsöppningar har annonsering beroende på budget och målgrupp skett i dagspress samt riktade medier inom främst konst- och kulturområdet. Museet har annonserat digitalt i dagspress riktad mot närområdet (*Göteborgs-Posten*), regionalt (*Bohusläningen*, *TTELA*, *Hallands Nyheter*, *Alingsås Tidning*) samt i fack- och populärpress som *Omkonst* och *Konsten.net*, *Artlover*, *Kunstkritikk*, *Nöjesguiden* och *Kupé*. Information om utställningar och tillhörande programaktiviteter har även kommunicerats i ett antal kalendrier och guider som *Ada*, *Artlover*, *Konstkalendern*, *Konst i Göteborg*, *Konstguiden*, *Konstperspektiv*, *goteborg.com* och *GP-guiden*. Flertalet utställningar under året marknadsfördes även med storformatsvepor på museets fasad.

En större marknadsföringsinsats planerades för utställningen *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939*. Kampanjen bestod av en blandning av medier med särskilt fokus på digitala kanaler, detta för att kunna täcka in sommarsäsongen, nå en främst lokal- och regional målgrupp samt att på ett flexibelt sätt hantera situationen med pandemin och den osäkerhet den medfört. Kampanjen startade i sociala medier samt i breda och publika kanaler för att skapa kännedom om utställningen med en fasadvepa på museibygnaden, en två veckors kampanj på stadsinformationstavlor runt om i Göteborg som följdes av två veckors annonsering i lokaltrafiken (utsidan av spårvagnarna) samt digitala banners i *Göteborgs-Posten* och flera regionaltidningar. Kampanjen kompletterades med banners i *Svenska Dagbladet* och *Dagens Nyheter*, digitala konstmagasin som *Omkonst* och *Konsten.net* samt *Nöjesguidens* nyhetsbrev. För att nå målgruppen turister annonserade museet i *Göteborgs-Postens* sommarbilaga samt med en redaktionell helsidesannons i sommarupplagan av magasinet *Kupé*. Utöver detta distribuerades flyers till bibliotek, kulturhus, kaféer, restauranger och butiker runt om i Göteborg.

Marknadsföringen av årets utställningar påverkades av covid-19-pandemin genom att

planerade insatser i form av annonsering delvis ställdes om till ökad digital synlighet på webbplats och i sociala medier.

Webbplats

I början av 2021 gjordes en större SEO-analys av webbplatsen och sökbeteenden i relation till Göteborgs konstmuseum. Syftet är att öka kunskapen om hur besökare använder webbplatsen och vilken potential det finns att utveckla densamma. Denna kunskap stärker museets strategi med mer genomtänkt och relevant innehållsproduktion i digitala medier där webbplatsen är navet för mycket av kommunikationen. Under året har flera satsningar gjorts på digitala fördjupningar inom ramen för utställningsproduktion i form av artiklar, intervjuer och filmade visningar. Detta material har haft en god spridning och varit uppskattat av publiken. Webbplatsen har också varit extremt viktig för hela museets verksamhet under den period då museet var stängt. Museet har varit helt beroende av webbplatsen som en stabil kanal för information om öppettider, nyheter, program- och utställningsinformation, men också för kvalitativt innehåll för digitala besökare.

Den minskning av antalet besök på webbplatsen som skedde under 2020 har under 2021 hämtats igen. Även antalet fysiska besök i museet har ökat.

Antal besök på webbplatsen

2021: 147 478

2020: 111 376

2019: 146 863

Sociala medier

Målet för museets närvaro i sociala medier är att öka medvetenheten om museets verksamhet, från samlingen till aktuella utställningar, projekt och aktiviteter. Inläggen ska lyfta fram alla relevanta delar av verksamheten och ge kunskap och perspektiv. Under året har museet publicerat innehåll som relaterar till de aktuella utställningarna, programverksamheten, nyheter samt

serien *#veckansverk*, vars syfte är att ge en pedagogisk ingång till verk i museets samling. En serie lustfyllda animationer av konstverk har med god respons tagits fram till webbplatsen och sociala medier. I och med covid-19-pandemin blev webbplats och sociala medier en än viktigare kanal för att nå ut till de som hade begränsade möjligheter att fysiskt besöka museet. Landningssidan för Digiseum på webbplatsen, som samlar allt innehåll som besökaren kan uppleva hemifrån, är en av museets mest besökta sidor. Spridningen i sociala medier har varit den högsta någonsin för museet.

Det inlägg som fick flest gilla-markeringar på Facebook var ett inlägg om Ragnars Sandbergs *Blå buss* i samband med Göteborgs 400-årsjubileum (540 gilla-markeringar) följt av ett inlägg om Stina Forssell i samband med utställningen *Brännpunkt Europa* (537 gilla-markeringar) och ett inlägg om *#veckans verk* med Siri Derkert, *Två och en kattunge* (445 gilla-markeringar).

Det inlägg som fick flest gilla-markeringar på Instagram handlade om en akvarellkurs och var illustrerat med *Vitsippor* av Siri Maria Andersson-Ekedahl (1 523 gilla-markeringar) följt av ett inlägg om Stina Forssell (1 442 gilla-markeringar) samt ett inlägg om Hanna Paulis verk *Konstnären Venny Soldan-Brofeldt* (1 359 gilla-markeringar).

Facebook

2021: 13 092 (2020: 12 115)

Total räckvidd: 356 778

Inlägg med störst räckvidd: 26 880

Instagram

2021: 17 481 (2020: 14 125)

Total räckvidd: ca 1 200 000

Inlägg med störst räckvidd: 38 740

Filmvisningar (YouTube/Instagram/Facebook/Webbplats)

Visningar: 262 138

Wikimedia: 544 194 (lansering oktober, 2021)

Flyer, framsida, tre olika motiv av Gerlad Leslie Brockhurst, Augustus John och Anita Rée.

Filmproduktion

Under året fortsatte satsningen på rörlig bild. Till utställningarna *Sten A Olssons Kulturstipendium 2020*, *Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorie-skrivning*, *Sandra Mujinga* och *Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst – Sten A Olssons Kulturstipendium* producerades introduktionsfilmer i syfte att skapa intresse hos både befintliga och nya besökare samt ge en upplevelse till de som inte hade möjlighet att fysiskt besöka museet.

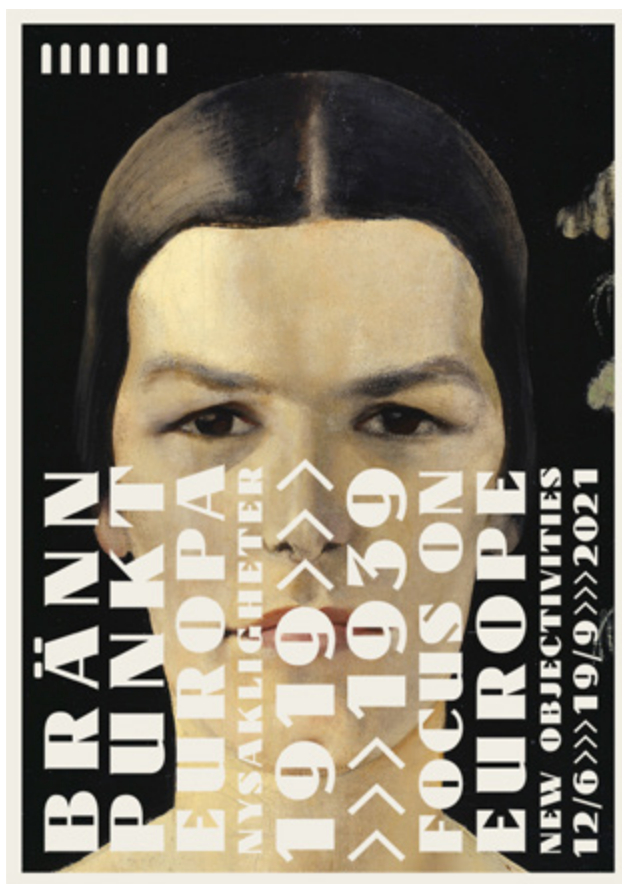
Till utställningen *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* gjordes en omfattande satsning på filmproduktion med en extern produktionsbyrå. Flertalet filmer producerades: en

trailer; en bakom kulisserna-film, en introduktionsfilm samt fem olika tematiska filmer. (Se rubriken "Program")

En filmad intervju togs även fram till *Stenastiftelsens kulturstipendium 2021 – Emanuel Röhs* i samarbete med Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur.

Press och media

Att uppmärksamma press och media på museets verksamhet är ett löpande arbete som görs med pressmeddelanden, pressvisningar och direktkontakter med journalister och redaktioner, främst i samband med att nya utställningar öppnar.

Museet har uppmärksammats i pressen i samband med återöppning efter pandemirestriktioner, sommarens höga besökssiffror, beslut angående om- och tillbyggnad samt problem med silverfiskar. Under 2021 förekom Göteborgs konstmuseum i cirka 669 artiklar eller inslag i svenska medier av de totalt cirka 2 484 som stadens museer förekom i. Artiklarna och inslagen om Göteborgs konstmuseum nådde totalt cirka 106,6 miljoner läsare/lyssnare/tittare i Sverige.

Genomsnitt i antal artiklar/inslag: 669

Mest lästa artiklarna: *Brännpunkt Europa* samt om- och tillbyggnadsprojektet

Källa: Infomedia

Antal artiklar print, webb, eter: 669 (644)

Bruttoräckvidd: 106,6 (83,7) miljoner

Annonsvärde* 27,7 (26,1) miljoner kr

Pressarbetet har, liksom resten av verksamheten, påverkats av den pågående pandemin. Mest påverkades utställningen med Stenastiftelsens kulturstipendiater 2020, som färdigställdes under tiden då museet var stängt för besökare. När museet öppnade för publik igen i april kunde pressen åter bjudas in till pressvisningar. Sommarens stora jubileumssatsning *Brännpunkt Europa* fick stor uppmärksamhet i press och media, såväl nationellt som regionalt och lokalt, med övervägande positiva recensioner. Även jubileumsutställningen *Mot en annan värld* fick stor spridning. Majoriteten av artiklarna och inslagen om utställningarna hade nationell spridning.

Sten A Olssons Kulturstipendium 2020: 2 artiklar

Brännpunkt Europa: 90 artiklar

Sandra Mujinga: 13 artiklar

Mot en annan värld: 7 artiklar

Sten A Olssons Kulturstipendium 2021: 56 artiklar

Om- och tillbyggnadsprojektet: 48 artiklar

*Annonsvärdet visar kostnaden för att köpa motsvarande annonsutrymme i de aktuella medierna, oberoende av hur stort utrymme Göteborgs konstmuseum får i artiklarna.

Radio och tv ingår inte i annonsvärdet. Kalendarier ingår ej i underlaget. Källa: Infomedia.

PUBLIKUNDERSÖKNINGAR

Under året genomfördes en varumärkesundersökning med invånare i Västra Götaland med uppgift att ge en ökad kunskap om målgruppens varumärkeskännetecken och inställning till respektive varumärke/museum. Det gjordes även en attitydundersökning med ett tvärsnitt av Göteborgs invånare.

Källor: Mantap Global, Evimetrix.

Regional varumärkesundersökning, slutsatser i sammandrag

- Göteborgs konstmuseum har en kännedom på 63,2 procent (61,6 procent 2020).
- Göteborgs konstmuseum tillhör ett av de tre museer i Göteborg som respondenterna i varumärkesundersökningen tyckte var mest intressanta (41,3 procent).
- Att det är ett museum som verkar intressant anses vara den allra viktigaste faktorn vid val av museum därefter att museet har trevlig personal/bra service och på tredje plats att det finns gott om plats/korta köer.
- Undersökningen visar att 71,8 procent använder Google eller liknande sökmotor när de ska hitta information om museer i Göteborg, 43,1 procent besöker museets webbplats och 22,5 procent frågar vänner och bekanta.
- När det gäller information och nyheter från museer i Göteborg har flest respondenter angett att de vill ha information från en webbplats (61,5 procent), via sociala medier (21,4 procent) eller via e-brev (21 procent).

Attitydundersökning, slutsatser i sammandrag

- Bland Göteborgs museer kom Göteborgs konstmuseum på andra plats vad gäller spontan kännedom (minskning från 2020).
- Störst andel anger att Göteborgs konstmuseum är det intressantaste museet (ökning från 2020).
- Andelen som säger sig ha besökt Göteborgs konstmuseum under 2021 har minskat med någon procent sedan föregående år (16 procent 2020). Pandemin är den största anledningen till att man inte besökt något av museerna.
- Den vanligaste beskrivningen av Göteborgs konstmuseum är: *utställningarna/konst-*

verken, bra/positivt, följt av stort/pampigt och vackert/fint.

- Bättre utställningar, marknadsföring/event och att pandemin är över skulle få respondenterna att besöka Göteborgs museer oftare.
- Intresset för digitala visningar har ökat något under det senaste året (från 4 till 7 procent för Göteborgs museer).
- Respondenterna vill främst ha information om museernas verksamhet via sociala medier, följt av Google/hemsida och annonser i press.

Publikundersökning under Brännpunkt Europa

Under *Brännpunkt Europa* genomfördes en publikundersökning med 495 svarande. Besökare tillfrågades om sin upplevelse av utställningen med avseende på engagemang, aktualitet, lärande, med mera. Enkätsvaren ger en bild av hur utställningen uppfattades, vad som fungerade väl och vad som fungerade mindre bra.

Man kan notera att en överväldigande majoritet, 64 procent, av de svarande fann utställningen mycket engagerande, mycket aktuell och att de lärde sig mycket nytt av att besöka den. Över 90 procent ansåg att texter och katalog bidrog till upplevelsen, närmare hälften ansåg att de gjorde det i hög grad. Liknande svar gavs kring bildspel och teman, även om det här var något färre som angav att de bidragit i högre grad. 97 procent säger sig vilja berätta om utställningen för andra och 96 procent att den uppfyllde deras förväntningar.

Utställningen fick ett mycket positivt mottagande bland de svarande. Den upplevdes som engagerande, intressant och tankeväckande men också allvarlig. Texter och katalog uppskattades särskilt, liksom de pedagogiska aktiviteterna.

De svarande deltog i en utlottning av en utställningskatalog.

Forskning

Göteborgs konstmuseums forskningsavdelning instiftades 2008 med finansiellt stöd under tre år av Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur. Avsikten var att bygga upp ett dynamiskt forskningscentrum i samverkan med det omgivande vetenskapssamhället för att bedriva forskning om och kring museets samling. Det handlar bland annat om att undersöka och granska samlingen, öka kunskaperna om Göteborgs konstliv och berika utställningsverksamheten med fördjupande studier och kritiska perspektiv.

Forskningen bedrivs i fristående projekt men också i anslutning till särskilda utställningar och som fördjupande perspektiv på museets samling. Forskningsprojekten involverar museets forskare liksom externa forskare från Sverige eller utlandet. Ett flertal projekt har tagit form av större tvärdisciplinära samarbeten.

Forskningsresultaten tillgängliggörs genom publikationer, utställningar, konferenser, föredrag och museets webbplats. I museets skriftserie *Skiascope* publiceras regelbundet forskningsprojekt på teman knutna till museer, konsthistoria och Göteborgs konstliv. Samtliga publikationer i skriftserien finns tillgängliga som nedladdningsbara pdf-filer från museets webbplats. Vid sidan av *Skiascope* medverkar forskningsavdelningen i produktionen av forskningsbaserade utställningskataloger och böcker om samlingen, men också i textproduktion till utställningar, beståndsdatabas, webbplats och sociala medier.

I Göteborgs konstmuseums årstryck, som även det är tillgängligt från webbplatsen, dokumenteras museets verksamhet i en forskningsunderstödjande publikation. Grundforskning kring samlingen tillgängliggörs genom webbkatalogen *Sök i samlingen*. Där kan besökare söka efter konstnärer och verk, och till ett stort antal poster få fram bilder på verk ur samlingen, faktauppgifter men också pedagogiska texter, utställningshistorik och litteraturreferenser motsvarande informationen i en resonerande katalog.

Under året har forskningen inbegripit forsknings- och utställningsprojekten *Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning*, *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* och *Den underbara färgen. Göteborgskolorismen i nytt ljus*.

FORSKNINGSPROJEKT

Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning

Konsthistorien, som den presenteras i översiktsverk och museihängningar, uppfattades länge som ett självklart urval av de främsta och mest förebildliga konstverken. Detta urval av den främsta konsten kallas för *kanon*. Under senare decennier har inte bara frågan om vilka konstnärer och konstverk som ska inkluderas i kanon, utan också själva den konsthistoriska berättelsen utmanats.

Skiascope 10. Kanon perspektiv på svensk konsthistoria, framsida.

Denna diskussion är ämnet för det tionde numret av museets skriftserie *Skiascope*, som gavs ut under våren med tema *Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning*. Med utgångspunkt i Göteborgs konstmuseums och Norrköpings Konstmuseums samlingar och historia, undersöker forskningsprojektet hur en kanon över svensk konsthistoria skapats och förändrats. Svensk konsthistorisk kanon och dess gränser diskuteras med några belysande nedslag.

Konsthistorieskrivningen om det sena 1800-talet och om 1900-talet domineras av starka narrativ kring avantgardegrupper som kommit att representera det moderna. Berättelser av detta slag behöver inte vara osanna men präglas ofta av en sammanblandning mellan historiska fakta och myter. De är ofta formulerade utifrån en viss position i syfte att föra fram och marknadsföra en riktning eller konstuppfattning. Att granska dessa narrativ, liksom att lyfta fram andra perspektiv, bidrar till att problematisera och synliggöra konsthistorieskrivningens processer. En av undersökningens fokuspunkter är därför hur starka berättelser styr konsthistorieskrivningen. I ett större sammanhang riktar projektet in sig på frågor om historieskrivning, tolkning av historien, inkludering och exkludering.

Boken innehåller texter om 1800-talsmålaren Amalia Lindegrens vandring ut ur och tillbaka in i kanon, liksom om mecenatparet Fürstenberg och deras betydelse för att positionera Göteborg som konstcentrum kring sekelskiftet 1900. Tidigare museichefen för Göteborgs konstmuseum Axel L. Romdahl och hans gärning som konsthistoriker analyseras, liksom Aron Borelius roll som konstkritiker och museichef i Norrköping. Naivismens och det traditionella figurativa måleriets problematiska ställning i modernismen är ämnet för de två avslutande texterna.

Deltagande forskare i projektet var från museet forskningsledare Kristoffer Arvidsson och intendent Per Dahlström. Externa forskare var fil.dr Alexandra Herlitz, universitetslektor i konst- och bildvetenskap vid Göteborgs universitet, Tintin Hodén, fil.dr i konstvetenskap vid Linköpings universitet och fil.dr Martin Sundberg, intendent vid Norrköpings Konstmuseum. Forskningsprojektet publicerades som nummer 10 i museets skriftserie *Skiascope*. Redaktörer var Arvidsson och Sundberg.

Forskningsprojektet bedrevs i samarbete med Norrköpings Konstmuseum och Institutionen för kulturvetenskaper vid Göteborgs universitet. Den 19 mars hölls ett livesant forskningssymposium

Brännpunkt Europa. Nysakligheter
1919–1939, katalog, framsida.

med bokens skribenter. (Se rubriken "Program") Samtidigt öppnade en utställning på temat med kommentarer kring ett urval verk i samlingen, format som ett spår genom hängningen på våning fem och sex. (Se rubriken "Utställningar")

Press: Dan Karlholm, "Kanon och den estetiska erfarenhetens gåta", *Respons* nr 2 2022.

Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939

Under sommaren öppnade museets stora utställning *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939*, som föregåtts av ett omfattande forskningsprojekt med ett flertal medverkande forskare från Sverige och utlandet. I samband med utställ-

ningen utgavs en omfattande utställningskatalog som tagits fram i syfte att fördjupa tematiken och erbjuda nya perspektiv på konsten.

Ämnet för projektet var den stil som i Tyskland betecknats med termen *Neue Sachlichkeit*, på svenska översatt till den nya sakligheten. Ursprunget till denna stil är det europeiska måleri som kring 1920 bröt med modernismens utveckling mot abstraktion för att i stället knyta an till ett realistiskt bildspråk med rötter i renässansen. I denna stil skildrade konstnärerna världen omkring dem, storstaden med dess moderna arkitektur, transportmedel och nöjespalats men också ting och människor. Bilderna ger uttryck åt fascination såväl som oro och ambivalens inför ny teknologi samt sociala och politiska förändringar. Stilen kom på modet under tjugotalet efter ett genombrott i Tyskland 1925 och var fortsatt populär under trettioalet.

Stilistiskt präglas den nya sakligheten ofta av en traditionell realism med drag av förvrängning som ibland slår över i karikatyr och satir. Detaljer kan vara skarpa över hela bilden. Ibland finns ett naivt drag, som om konstnären i sin omsorg om enskildheter förlorat helheten ur sikte. Bilderna kan kännas distanserade, kyliga och obehagliga. I efterhand är det lätt att uppfatta måleriet som fyllt av förningar om en kommande katastrof.

Forskningen om den nya sakligheten har ofta varit nationellt präglad. Museet avsåg därför att för första gången studera den svenska nya sakligheten i ett internationellt europeiskt sammanhang, där även scenerna i olika länder som Tyskland, Nederländerna, Belgien och Storbritannien kunde relateras till varandra. Utställningen och forskningsprojektet lyfte fram den nya sakligheten som ett mångfasetterat kulturellt fenomen. Katalogen innehåller nyskrivna essäer som utifrån olika infallsvinklar närmar sig denna stilriktning och det sammanhang i vilket den växte fram.

Författaren, dramatikern och idéhistorikern professor Michael Azar reflekterar i sin essä, med utgångspunkt i Otto Dix, George Grosz och Felix Nussbaums konstnärskap, kring hur krigets och

nederlagets trauma kommer till uttryck i konsten och därmed artikulerar relationen mellan konst och politik på ett nytt sätt.

Docent Patrik Steorn, museichef vid Göteborgs konstmuseum, utforskar tidens mode och queera urbana subkulturer med utgångspunkt i bilder av Uno Falkengren, Arvid Fougstedt och Ivan Lönnberg.

Konstvetare professor emerita Lena Johansson tolkar den svenska nya sakligheten i ett internationellt perspektiv med utgångspunkt i en bortglömd konstdebatt och de ledande företrädarna för stilen i Sverige, Arvid Fougstedt och Otte Sköld.

Med utgångspunkt i några porträtt av tatuerade kvinnor och män närmar sig konsthistorikern och curatören Dr. Janina Nentwig, verksam vid Berlinische Galerie, det tyska nysakliga måleriet utifrån den tatuerade huden som metafor.

Konsthistorikern Dr. Mieke Rijnders, lektor vid Open Universiteit, Nederländerna, gör en översikt över nysakligt måleri i Nederländerna med exempel på olika attityder och förhållningssätt, däribland frågor om genusnormer, identitet, osäkerhet kring sociala och politiska omständigheter.

Curatören och skribenten Sacha Llewellyn behandlar periodens figurativa måleri i Storbritannien med särskild inriktning mot kvinnliga moderna realister och deras betydelsefulla insatser för stilens utveckling i landet.

Fil.dr Kristoffer Arvidsson, forskningsledare vid Göteborgs konstmuseum, lyfter fram det nya och särskiljande i den nysakliga konsten och diskuterar, med utgångspunkt i dessa iakttagelser, riktningens problematiska relation till modernismen och dess plats i konsthistorieskrivningen över 1900-talet.

Texterna sätter in konsten i ett idé- och konsthistoriskt sammanhang, analyserar utvalda bilder med fokus på särskilt intressanta teman och bidrar därtill till att omvärdera den nya saklighetens ställning i konsthistorieskrivningen om modernismen. Den forskningsbaserade utställningskatalogen gavs ut i samarbete med Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur till Göteborgs

400-årsjubileum. Redaktörer var Arvidsson och intendent för utställningar Johan Sjöström.

Den 18 september hölls ett heldagsseminarium med utgångspunkt i utställningens tematik. (Se rubriken "Program")

Utställningen rönt stor uppmärksamhet i pressen och till övervägande delen mycket positiva omdömen i recensionerna. Forskningsprojektet lyftes särskilt fram som ett viktigt bidrag till utställningen av flera recensenter. Mårten Arndtzén konstaterade: "Brännpunkt Europa är ett exempel på hur bra det kan bli när museer faktiskt får ägna sig åt forskning. Dessutom ligger Göteborgs konstmuseum här i framkant." På ett liknande sätt hävdade Cecilia Blomberg: "En forskningsbaserad utställning som lyckades på så många plan samtidigt. De hyperrealistiska målningarna från mellankrigstiden fängade precis den erans mörka tonläge och var en spegel till vår egen tid. Samtidigt banbrytande eftersom många av konstnärerna varit mer eller mindre förbisedda i historieskrivningen."

Recensioner:

Oscar Svanelid, "Konsten som ville undvika formexperiment", *Göteborgs-Posten* 2021-06-13.

Cecilia Blomberg, "Recension: Brännpunkt Europa på Göteborgs konstmuseum", *P1 Kultur, Sveriges Radio P1* 2021-06-15.

Agnes Brusk Jahn, "Extravagans och fest under ett filter av mellankrigstidens melankoli", *Borås Tidning* 2021-06-17.

Hanna Johansson, "Här är 'fult' inte negativt laddat", *Expressen* 2021-06-24.

Clemens Poellinger, "Här är kulturen du inte får missa i sommar", *Svenska Dagbladet* 2021-06-28.

Ingela Brovik, "Mellankrigstidens konst speglas på Göteborgs konstmuseum", *Danstidningen* 2021-06-28.

Mikael Olofsson, "Nysakligheter på Göteborgs konstmuseum", *Konsten.net* 2021-06-30.

Jan Molin, "Europa i konsten – då och nu", *Social Politik* 2021-06-30.

Susanna Slöör, "Nysakligt eller osakligt", *Omkonst.com* 2021-08-10.

Birgitta Rubin, "Mästerliga målningar med olycksbådande stämningar", *Dagens Nyheter* 2021-08-29.

Mårten Arndtzen och Cecilia Blomberg, "Konst-året 2021 – kryptokonst, Vilks och Liljevalchs+", *Sveriges Radio P1* 2021-12-22.

Cecilia Blomberg, "Årskrönika: Konst är som människor – man ska helst ses i samma rum", *Sveriges Radio P1*, 2021-12-28.

Den underbara färgen.

Göteborgskolorismen i nytt ljus

Forskningsavdelningen har under året inlett arbetet med ett kommande forsknings- och utställningsprojekt om göteborgskoloristerna. Projektet är tänkt att resultera i en utställning och en forskningsbaserad utställningskatalog våren 2023.

Göteborgskolorismen är en av de mest älskade delarna av Göteborgs konstmuseums samling, tillika den konstriktning som nationellt är mest förknippad med Göteborgs konstliv under 1900-talet. Göteborgskoloristerna har uppmärksamats i ett flertal utställningar nationellt och lokalt genom åren men har inte visats i Göteborg under senare tid. Senast uppmärksammades Ivan Ivarson med en separatutställning på Göteborgs konstmuseum 2010, dock utan katalog. Det kan därför vara motiverat att presentera riktningen för nya generationer av besökare, men också vidga och uppdatera perspektivet och kritiskt granska en del av den romantiserande mytbildning som florerat kring göteborgskoloristerna.

Utställningen presenterar ett större urval göteborgskolorister än den kärntrupp som tidigare fått mest uppmärksamhet. Dessutom visas såväl föregångare som efterföljare inom göteborgsmåleriet. Projektet handlar därför inte bara om göteborgskolorismen som riktning utan också om den vidare västsvenska koloristiska måleritradition som göteborgskolorismen var ett av flera uttryck för.

Syftet med projektet är att utforska göteborgskolorismen utifrån nya kritiska perspektiv som historiografisk och feministisk kanonkritik. Vidare syftar arbetet till att ge ett idéhistoriskt sammanhang åt konsten samt att studera nätverk och relationer. Därigenom hoppas museet kunna erbjuda en uppdaterad, nyanserad och fördjupande bild av riktningen. Projektet avser också att med pedagogiska ingångar låta nya betraktare uppleva måleriets berörande kraft som tidigare gjort göteborgskolorismen så älskad av så många.

Arbetet har under året huvudsakligen bestått av forskningsinsatser, författande av ansökningar samt kontakt med externa forskare och skribenter.

Forskningsansökningar

Under året har ett stort antal ansökningar gjorts för finansiering av forskningsprojektet kring göteborgskoloristerna.

SAMARBETEN

Ett samarbete med Den Hirschsprungske Samling i Köpenhamn har inletts angående ett forskningsprojekt om judiska konstsamlare. Projektet ska undersöka likheter och skillnader mellan familjen Hirschsprung i Köpenhamn och Fürstenberg i Göteborg, deras gärning som konstsamlare och relation till samhället. Vilken betydelse spelade judiska konstsamlare i konstens och konstlivets utveckling i Skandinavien under det sena 1800-talet och vilken betydelse hade deras judiska identitet i sammanhanget? Projek-

tet involverar musiechef Patrik Steorn och forskningsledare Kristoffer Arvidsson från Göteborgs konstmuseum, forskarna Alexandra Herlitz, Göteborgs universitet och Charlotta Nordström, museichef Rasmus Kjærboe, Hirschsprungske, forskaren Søren Blak Hjortshøj och museumsinspektör Sara Fredfeldt Stadager, Judiska museet Köpenhamn. Ett digitalt möte har hållits.

DOKUMENTATION

Databasarbete

Arbetet med webbkatalogen över museets samling, *Sök i samlingen*, har fortsatt under året

med ett flertal publicerade poster och texter. Till museet inkomna publikationer går igenom av forskare som noterar på vilka sidor museets verk är omnämnda och avbildade, information som därefter registreras i databasen och visas i anslutning till respektive verkspost i webbkatalogen.

Årstryck

Årstrycket tillhandahåller information om museets verksamhet till allmänheten och fungerar samtidigt som dokumentation till nytta för det interna museiarbetet, samarbetspartner och framtida forskning. Årstrycket för 2020 redigerades av forskningsledaren i samverkan med museets medarbetare.

Publik- ationer

UTSTÄLLNINGSKATALOGER

Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939

Redaktörer: Kristoffer Arvidsson och Johan Sjöström

Författare: Kristoffer Arvidsson, Michael Azar, Lena Johannesson, Sacha Llewellyn, Janina Nentwig,

Mieke Rijnders, Johan Sjöström, Patrik Steorn

Grafisk form: Carolina Laudon

Inbunden: 402 sidor, 107 färgplanscher, 85 färg-illustrationer

Språk: svenska/engelska

Göteborgs konstmuseum, Göteborg 2021

ISBN 978-91-984601-6-2

Pris: 325 kr

Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939

nominerades till Svenska Designpriset 2021 i kategorin "Redaktionellt – Bok – Print".

Sten A Olssons Stiftelse för Forskning och Kultur 2021 – Jubileumsbox

Författare: Magnus af Petersens, Patrik Steorn, Madeleine Olsson Eriksson, Carl Otto Werkelid, Sara Michaëlsson och Magnus Haglund

Redaktör: Sara Michaëlsson och Magnus Haglund

Fotograf: Peter Claesson

Grafisk form: Ola Ingvarsson

Språk: Svenska

Göteborgs konstmuseum och Sten A. Olssons Kulturstipendium, Göteborg 2021

Mjukband

Format: 332 sidor

ISBN: 978-91-986555-1-3

Pris: 225 kr

Kassetten innehöll följande delar:

Stenastiftelsen Årsbok 2021, 144 sidor

*Mot en annan värld. 25 år av svensk
samtidskonst – Sten A Olssons
Kulturstipendium,
Stenastiftelsens Kulturstipendium
1996–2020, 84 sidor*

*Stenastiftelsen – de första 25 åren,
104 sidor*

ÖVRIGT

Skiascope 10: Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning

Redaktör: Kristoffer Arvidsson och Martin Sundberg

Författare: Kristoffer Arvidsson, Per Dahlström, Alexandra Herlitz, Tintin Hodén, Patrik Steorn, Martin Sundberg

Grafisk form: Plaqueette

456 sidor

Göteborgs konstmuseum, Göteborg 2021

ISBN 978-91-984601-5-5

Göteborgs konstmuseum.

Årstryck 2020

Redaktör: Kristoffer Arvidsson

Författare: Kristoffer Arvidsson et al.

Grafisk form: Jonatan Sahlin

Göteborgs konstmuseum, Göteborg 2021

Mjukband, 100 sidor

Mjukband: 124 sidor

Göteborgs konstmuseum, Göteborg 2020

ISSN: 0432-126X

Bibliotek

Göteborgs konstmuseums bibliotek har främst litteratur som anknyter till samlingarna. Här finns konstnärsmonografier, böcker om konstteori och konsthistoria samt kataloger över olika museisamlingar och utställningskataloger. Biblioteksbeståndet består av cirka 20 000 volymer. Under året har beståndet utökats med 167 titlar, främst genom det utbyte museet har med 161 museer över stora delar av världen men även genom inköp och gåvor. Under 2021 har museet inom det internationella katalogutbytet skickat ut *Skiascope 10. Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning* och *Sten A Olssons Kulturstipendium 2021*.

Sedan 2006 registreras bibliotekets bestånd i den nationella biblioteks databasen LIBRIS. För

närvarande finns 4 368 titlar registrerade där. Övriga titlar är sökbara via bibliotekets kortkatalog. Museets bibliotek är ett referensbibliotek och materialet kan studeras på plats. Biblioteket används främst av museets personal men bibliotekarien besvarar förfrågningar via telefon eller e-brev. Forskare, och om särskilda skäl föreligger även andra externa besökare, är välkomna att efter överenskommelse besöka biblioteket.

Göteborgs konstmuseums bibliotek samarbetar med andra museibibliotek i Göteborg i den museibiblioteksgrupp som bildades 2008. Biblioteket har även samarbete med andra konstabliotek, främst i Göteborgsregionen, via medlemskap i konstablioteksföreningen ARLIS/Norden.

Museibutik

Museibutiken erbjuder ett brett urval produkter som knyter an till museets verksamhet, främst ett rikt sortiment av konslitteratur med en väl-sorterad avdelning för arkitektur och fotografi. Förutom museets egna publikationer som utställningskataloger, boken om samlingen och skriftserien *Skiascope*, säljer butiken vykort med motiv av många av museets mest efterfrågade verk.

Covid-19-pandemin påverkade verksamheten genom stängningsperioden i början av året och därefter genom låga besökssiffror under våren. Under denna period lades fokus på att rusta butiken för framtiden. Inredningen förnyades samtidigt som arbetet med att etablera en webbutik påbörjades.

Butiken möblerades om med en tv-skärm och nya bord med utlagda affischer för att stärka försäljningen av museets affischer. En arbetsgrupp, bestående av föreståndarna för förvaltningens

fyra museibutiker samt en projektledare, tillsattes för att utreda och verkställa webbutiker för förvaltningens museibutiker.

Under hösten återgick verksamheten till normala rutiner, även om publiktillströmningen och försäljningen varierade i takt med att restriktionerna förändrades. Under sommaren hade museet många besökare och bra försäljning, mycket tack vare att många svenskar valde att semestra i hemlandet. Även museets uppskattade utställning *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* bidrog till detta. Därefter infördes åter nya restriktioner, vilket gjorde att butikens försäljning mattades av och årets julförsäljning blev betydligt svagare än tidigare år. Året landade på en omsättning som nästan på kronan matchade omsättningen 2020. Glädjande är att butikens lagervärde har minskat till det lägsta på många år.

Nyförvärv till samlingen

Inköp till Göteborgs konstmuseums samling görs helt med fondmedel från privata donationer. Under året tillfördes dock medel i "Särskild satsning konstköp 2021".

NYFÖRVÄRV 2021

Antal förvärvade verk: 32

Antal förvärvade verk av kvinnor: 13

Antal förvärvade verk av män: 10

Antal förvärvade verk av ickebinär: 9

Antal konstnärer som verk förvärvades av: 15

Antal kvinnor som verk förvärvades av: 10

Antal män som verk förvärvades av: 4

Antal ickebinära som verk förvärvades av: 1

Det har förvärvats:

14 fotografier (9 av en ickebinär, 5 av en man)

7 målningar (5 av kvinnor, 2 av män)

4 skulpturer (1 av en kvinna, 3 av en man)

Illustrationer till 2 barnböcker (2 av kvinnor)

2 grafiska blad (2 av en kvinna)

2 rörlig bild (2 av kvinnor)

1 textilt verk (1 av en kvinna)

De förvärvade konstnärerna föddes:

1870–1879: 1 (1 kvinna)

1910–1919: 1 (1 kvinna)

1930–1939: 1 (1 kvinna)

1940–1949: 3 (3 kvinnor)

1950–1959: 1 (1 kvinna)

1960–1969: 4 (1 kvinna, 2 män, 1 ickebinär)

1970–1979: 1 (1 kvinna)

1980–1989: 3 (1 kvinna, 2 män)

Nationalitet på de förvärvade konstnärerna:

Svensk: 13 (8 kvinnor, 4 män, 1 ickebinär)

Iransk-svensk: 1 (1 kvinna)

Finländsk: 1 (1 kvinna)

Förvärvsomständigheter

Antal gåvor: 10

Antal inköp: 22

Per Kesselmar (f. 1960)

Shine (diptych), 2020, olja på aluminium, 120 × 100 cm (per målning), GKM 2021-4a-b

Inköpt från Galleri Hammarén, 180 000 kr

Hilda Heyman (1872–1955)

Vid näckrosdammen, utan år, olja på duk, 130,5 × 84 cm, GKM 2021-5

Inköpt från Astri Lunden, 15 176 kr (15 000 NOK)

Vera Frisén (1910–1990)

Ann-Marie Rundlöf, 1950-tal, olja på duk, 28,5 × 15,7 cm, GKM 2021-6

Myren, 1970-tal, olja på duk, 34 × 41,5 cm, GKM 2021-7

Myren, 1970-tal, olja på duk, 33,8 × 41,5 cm, GKM 2021-8

Inköpta från Ebba de Faire och Joakim Ödlund, 62 500 kr för samtliga

Martin Solymar (f. 1981)

Gonzalos Ghost, 2017, akryl på duk, 210,5 × 160 cm, GKM 2021-10

Inköpt från konstnären, 37 500 kr

© Martin Solymar/Bildupphovsrätt Sverige 2022

Olof Marsja (f. 1986)

Orange Madness, 2021, glas med försilvrad insida, 26 × 26 × 20 cm, GKM 2021-11

Polestar Blue, 2021, glas med försilvrad insida, 26 × 26 × 20 cm, GKM 2021-12

Lily of the Valley, 2021, glas, 26 × 26 × 20 cm, GKM 2021-13

Inköpta från Nevven, 87 000 kr för samtliga

Nastja Säde Rönkkö (f. 1985)

For those yet to be, 2016–2018, HD-video, 70 min 25 sek,
GKM 2021-14

Inköpt från konstnären, 85 000 kr

Gunvor Nordström (f. 1947)

Porträtt av Steve Biko, 1977, gobeläng i ull, lin, konstsilke, hampa och bomull, 87 × 64 cm, GKM 2021-20
Inköpt från Galleri Majnabbe, 45 000 kr (inköpet finansierades med kommunala medel genom "Särskild satsning konstinköp 2021") © Gunvor Nordström/Bildupphovsrätt Sverige 2022

Ida-Lovisa Rudolfsson (f. 1979)

18 illustrationer till barnboken *Efter stormen*, 2018–2020, broderi, applikation och textilfärg på bomull, 34 × 54 cm, GKM 2021–21a–r
Inköpta från konstnären, 120 000 kr (inköpet finansierades med kommunala medel genom "Särskild satsning konstinköp 2021" (95 000 kr) samt med bidrag från Barnboksbildens vänner (25 000 kr))

© Ida-Lovisa Rudolfsson/Bildupphovsrätt Sverige 2022

Mandana Moghaddam (f. 1962)

The Silence, 2017, HD-video, 4 min, GKM 2021-22

Inköpt från konstnären, 150 000 kr

© Mandana Moghaddam/Bildupphovsrätt Sverige 2022

Axel Karlsson Rixon (f. 1962)

#2, #10, #11, #21, #24, #25, #32, #35 och #38 ur serien *Nakenakt*, 2016–2018,
inkjetutskrift på papper, 28 × 39,4 cm, GKM 2021-23 – GKM 2021-31

Inköpta från konstnären, 125 000 kr (inköpet finansierades med kommunala medel genom "Särskild satsning konstinköp 2021" (93 000 kr) samt med ordinarie förvärvsbudget (32 000 kr))

© Axel Karlsson Rixon/Bildupphovsrätt Sverige 2022

Gunilla Malteson (1942–2019)

Johanna, 1969, etsning och torrnål på papper, 59×68,5 cm, GKM 2021-1

Vattenpromenad, 1971, etsning och torrnål på papper, 59×88 cm, GKM 2021-2

Gåva av anonym givare

© Gunilla Malteson/Bildupphovsrätt Sverige 2022

Britt-Ingrid Persson (f. 1938)

Sfärens halv, 1984, betong på frigolit, 110 × 145 × 70 cm, GKM 2021-3

Gåva av Valdemar Gerdin

© Britt-Ingrid Persson/Bildupphovsrätt Sverige 2022

Eva Vilne (f. 1948)

En liten renodalisk, 2004, tempera på pannå, 140×100 cm, GKM 2021-9

Gåva av Björn och Milla Springfeldt

Joakim Eneroth (f. 1969)

Consumed Notion 1 (Famous brands poured into a plastic box on a light table, photographed from above: Tropicana Juice and Rexona soap), 2020, c-print, 90 × 77,1 cm, GKM 2021-15

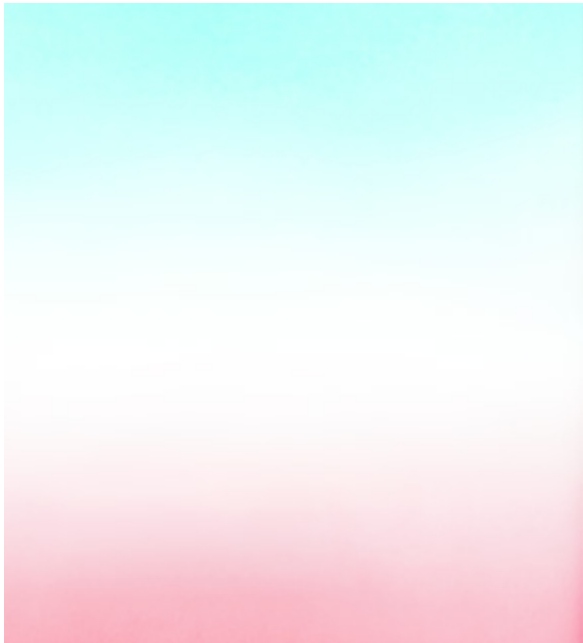
Consumed Notion 5 (Famous brands poured into a plastic box on a light table, photographed from above: Fanta, L'Oreal Shampoo), 2020, c-print, 90 × 70 cm, GKM 2021-16

Consumed Notion 8 (Famous brands poured into a plastic box on a light table, photographed from above: Soap Palmolive and Fontana juice), 2020, c-print, 90 × 104,3 cm, GKM 2021-17

Consumed Notion 9 (Famous brands poured into a plastic box on a light table, photographed from above: Soap Dove and Axe shower gel), 2020, c-print, 90 × 81,5 cm, GKM 2021-18

Consumed Notion 12 (Famous brands poured into a plastic box on a light table, photographed from above: Soap UrteKram and Del Monte juice), 2020, c-print, 90 × 69,7 cm, GKM 2021-19

Gåva av konstnären

Pija Lindenbaum (f. 1955)

Sex illustrationer till barnboken *Else-Marie och småpapporna*, ca 1990, akvarell på papper, BBV 1/2021–BBV 6/2021

Gåva av Barnboksbildens Vänner

Föremåls- registrering

Föremålsregistratorn ansvarar för registrering av museets föremål i föremålsdatabasen MuseumPlus och för webbpubliceringen av poster i den publika katalogen *Sök i samlingen*. I arbetsuppgifterna ingår övervakning och underhåll av databasen och rutiner kring denna i kontakt med det företag som levererar systemet. Museets föremålsregistrator ansvarar vidare för hantering av samlingen med konst på papper. Under året var föremålsregistratorn även engagerad i det avdelningsgemensamma projektet *2021 bilder*, med syfte att fritt tillgängliggöra bilder ur samlingarna på Wikimedia Commons.

MuseumPlus

MuseumPlus, som först installerades 2010 och uppdaterades 2018, är ett arbetsverktyg för flertalet medarbetare på Göteborgs konstmuseum, i högre eller mindre omfattning beroende på ansvarsområde.

Under året har det löpande hållits utbildningar för medarbetare som använder systemet. Det har gjorts individuellt för att möjliggöra att varje introduktion kan anpassas till respektive medarbetares arbetsuppgifter. Den avdelnings-

gemensamma arbetsgruppen för MuseumPlus har under året förstärkts med en person från förvaltningens gemensamma IT-avdelning. Arbetet i gruppen har kommit att alltmer fokusera på utveckling och uppdatering av systemet.

Arbetet med att registrera nyförvärv och publicera föremåls- och konstnärsposter i *Sök i samlingen* har fortsatt under året.

eMuseumPlus

Museets webbkatalog *Sök i samlingen* (eMuseumPlus) har varit tillgänglig för allmänheten sedan augusti 2012 och nya poster publiceras allteftersom. Totalt har 520 nya poster publicerats i *Sök i samlingen* under året (500 föremålsposter och 20 personposter). Vid årsskiftet 2021/2022 innehöll katalogen 9 220 poster (5 695 föremålsposter och 3 525 personposter) och hade besökts 80 320 gånger. QR-koder används fortsatt till enskilda verk i samlingen och i presentationer med museets verk (på museet och hos depositions-mottagare). QR-koderna länkar till verkens föremålsposter i *Sök i samlingen*, där mer information finns om verken. Besökare har under året läst av QR-koder vid 2 815 tillfällen.

Statistik över antalet besök i Sök i samlingen

januari	5 950
februari	5 994
mars	9 922
april	6 557
maj	7 709
juni	6 294
juli	4 750
augusti	8 142
september	6 613
oktober	6 502
november	5 108
december	6 779
Totalt	80 320

Statistik över antal gånger QR-koder har lästs av besökare

januari	6
februari	2
mars	4
april	41
maj	178
juni	158
juli	420
augusti	657
september	318
oktober	446
november	360
december	225
Totalt	2 815

2021 bilder

Under året genomfördes det avdelningsgemensamma projektet *2021 bilder* i syfte att fritt tillgängliggöra bilder med utslocknad upphovsrätt ur förvaltningens museisamlingar på Wikimedia Commons. Allt fler museer och kulturarvsinstitutioner går mot att fritt tillgängliggöra bildmaterial ur sina samlingar. Det handlar om att skapa en ökad tillgänglighet, större synlighet och en mer rättvis och demokratisk spridning av det kulturarv museerna förvaltar. När fler bilder släpps fria ökar publikens förväntan på att bilder ska vara gratis och fria att använda.

I projektet medverkade en till två medarbetare från respektive museum i en utbildningsinsats under ledning av Wikimedia Sverige. Tillsammans genomfördes en uppladdning av 2 021 bilder i slutet av året, varav 500 var verk ur Göteborgs konstmuseums samling. Under den tid som Göteborgs konstmuseums bilder låg ute under året (oktober–december) renderade bilderna tillsammans 544 194 sidvisningar på olika wikisidor.

Foto- grafering

Museets fotograf ansvarar för dokumentation av utställningar och hängningar, fotografering av verk i samband med bildbeställningar samt skanning och bildbearbetning. Bildbeställningar inkluderar fotografering av konstverk till publikationer och pressbilder till utställningar, bilder av konst efter externa förfrågningar, besiktningsbilder, utlånsdokumentation, depositionsbilder och bilder till föreläsningar.

Verk i mindre format fotograferas i fotoateljén medan större verk fotograferas på plats i sal eller i tillfälligt upprättad fotostudio i magasin. Inför fotografering av målningar tas ramar av för att ge bästa resultat.

Fotografen matar in komprimerade bilder i databasen MuseumPlus där de automatiskt visas i anslutning till varje post. Därutöver har fotografen ansvar för museets fotoarkiv, som innehåller bilder i olika format som papperskopior, negativ, diapositiv och digitala bilder i olika filformat.

Under året har fotografen arbetat med fotografering för projektet *2021 bilder*, inom vilket omkring 500 av museets verk gjorts tillgängliga

som högupplösta bildfiler via Wikimedia Commons. Fotografen har också gjort särskilda insatser för filmning av invigningstal samt för strömning i samband med digitalt kurirskap.

Till fotostudion har under året ny utrustning i form av starkare LED-lampor och blixtr köpts in.

BILDUTLÅN

Mot en avgift tillhandahåller Göteborgs konstmuseum bilddokumentation av museets konstverk till utställningskataloger, böcker, tidskrifter med flera ändamål. Under 2021 lånades 69 bilder ut, vilket är betydligt färre än 2021 då totalt 111 bilder efterfrågades. Den minskade efterfrågan av bilder beror troligen på att Göteborgs konstmuseum under 2021 släppte 500 högupplösta bilder för fri användning på Wikimedia Commons. Genom att successivt tillgängliggöra fler fria högupplösta bilder, bidrar museet till att öka tillgängligheten på, och sprida kunskap om, museets samling. Tillgängliggörandet gäller verk där konstnärens upphovsrätt gått ut.

Konser- vering

Museets konservatorer svarar för preventiv och aktiv konservering av museets samlingar. Konservatorerna hanterar verk som hängs i basutställningar eller tillfälliga utställningar, lånas ut eller deponeras till andra institutioner. Det preventiva arbetet innefattar att skapa förutsättningar för en god miljö i utställningsrum och magasin samt att iordningställa hållbara monteringar för enskilda verk. Det aktiva konserveringsarbetet innebär åtgärder som säkerställer konditionen på konstverk i museets samlingar. Konservatorerna arbetar även med att tillgängliggöra information om konservering till allmänheten, studenter vid Göteborgs universitet och andra museer, till exempel genom rådgivning, ateljévisningar och föreläsningar. Museets konservatorer samverkar i nätverk för utbyte av erfarenheter, medverkar i en nationell dialog kring lagförslag på museiområdet samt deltar i utveckling av internationell museistandard inom Svenska institutet för standarder (SIS).

UTLÅN

Verk ur Göteborgs konstmuseums samlingar är ofta eftersökta av andra museer, nationellt som internationellt. I samband med låneför-

frågningar gör konservator efterforskning och riskbedömning gällande fastighet, klimat, säkerhet och arbetsrutiner inför presumtiva utbyten med andra museer. För utlånen används ändamålsenliga lådor och andra preventiva åtgärder för att förebygga skador och nedbrytning under transport. Vissa speciella transportlådor har konstruktionsritats av konservator. Kvaliteten på transportlådor har utvecklats av transport- och logistikföretaget MTAB. Lådbeståndet omstruktureras, gallras och policy för lådbeställning utvecklas årligen. Göteborgs konstmuseum är inte längre validerat eller godkänt av Transportstyrelsen enligt förordningen (EU) nr 185/2010 samt (EG) nr 300/2008 då fastigheten i nuvarande skick inte motsvarar ställda krav för validering. En om- och tillbyggnad är således angelägen för den fortsatta utställningsverksamheten.

Under 2021 har 41 verk lånats ut. För utlån som krävt övervakning av kurir har denna skett på distans via digitala verktyg på grund av rådande reserestriktioner. Protokoll för konditionsbesiktning av verken har upprättats. Många verk som lånats ut har behövt aktiv konservering i olika omfattning och verk på papper har ommonterats med mikroklimatram. Särskilt omfattande

Konservator och tekniker i videosamtal med kurir. Samtalet sker via en mobiltelefon som är monterad på ett stativ med hjul. På så vis kan den som filmar lätt flytta runt kameran utan att det blir skakigt, och kuriren får ta del av alla moment i installation/avinstallation.

åtgärder behövdes för bland annat målningen *Kouakourou* av Rolf Hanson med konsolidering av det flagande färgskiktet. Konsolidering krävdes även för målningen *Stilleben med torso och blommor* av Henri Fantin-Latour som visade ett bindemedelsnedbrutet färgskikt, liksom för målningen *Miss Gay* av Hildegard Thorell. Vidare gjordes plangöring och ommontering av duken på målningen *Konvalescent* av Ernst Josephson.

UTSTÄLLNINGAR

Konservator medverkar i utställningsarbetet för att säkerställa att konsten hanteras och installeras på ett säkert sätt. Detta gäller såväl inlånade verk som verk ur museets samling. Arbetet innebär bland annat övervakning av ljus- och klimatförhållande. På utställningen *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* visades verk på papper i två kollektioner som byttes ut under

Vid tillfällen där konservator observerar skador eller förändringar på detaljnivå kan det vara svårt att visa dessa genom videosamtal. Då kan andra verktyg vara till hjälp så att konservatorn snabbt kan ta några detaljbilder och skicka till kuriren. Här används en mobilhållare runt halsen som underlättar för konservatorn att ta bilder och samtidigt lysa upp området med till exempel sidoljus.

utställningsperioden för att minimera ljusexponeringen. Konservator medverkar vid upp- och nedpackning vid inlån samt, då behov föreligger, ansvarar för iordningställande av verk ur samlingen för visning. Det kan handla om aktiva konserveringsinsatser, inramning av verk på papper med mera.

Sju utställningar och cirka 400 verk har tagit konservatorerna i anspråk under året. Till dessa

har konditionsprotokoll synats eller upprättats och konditionsbesiktning utförts. Med vissa av utställningarna kommer kurirer med inlån och under året tog konservatorerna emot 15 kurirer. Med anledning av rådande reserestriktioner använde flera långivare digital kurir. Digitalt kurirskap och mottagandet av digitala kurirer har krävt kompetensutveckling i dialog med inlå-nande institutioner, framtagande av nya digitala

arbetssätt samt inköp av ny teknisk utrustning. Enstaka verk inlånade till utställningar har krävt aktiva konserveringsinsatser, till exempel Jörgen Svenssons målning *CIA, INTERPOL, FBI* i utställningen *Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst – Sten A Olssons Kulturstipendium*, som behövde konsolidering av flaggande färg samt ett nytt skyddande montage.

DOKUMENTATION

Dokumentation är ett led i arbetet för att strukturera bevarandearbetet men syftar även till att tillgängliggöra korrekt teknisk information om museets verk på nätet. Museets konservatorer arbetar kontinuerligt med att registrera kondition och åtgärdsbehov för verk i samlingen i museets beståndsdatabas MuseumPlus. Under 2021 har det löpande arbetet med konserveringsdokumentation i MuseumPlus resulterat i 225 nya konserveringsposter med struktur- och konditionsbeskrivning. För drygt 190 av dessa verk har åtgärdsförslag upprättats med prioriteringsordning för åtgärd. Cirka 140 poster med beskrivning av konserveringsåtgärd och använda konserveringsmaterial har skapats. Uppskattningsvis 3 500 kortare noter om kondition för samlingen med konst på papper har förberetts inför registrering i MuseumPlus.

PREVENTIV OCH AKTIV KONSERVERING

Preventiva åtgärder som exempelvis rengöring och montering av baksidesskydd och syrafria passepartouter hör till konservatorernas vanligaste arbete med museets konstverk.

143 konstverk har under året genomgått konserveringsåtgärder varav vissa varit mer genomgripande. Större åtgärder har till exempel utförts på den mycket skadade målningen *Självporträtt* av Marja Casparsson som har kantförstärkts, plangjorts på lågtrycksbord, monterats på ny kilram samt genomgått fernissreducering och retuschering inför exponering i Hjalmar Gabrielsons självporträttsamling. Till omhången i Romanti-

ken avlägsnades en störande syntethartsfernissa från målningen *Langgoddan i Oslofjorden* av Hans Fredrik Gude. I samband med omhången i Fürstenbergiska galleriet gjordes en ingående rengöring av Raphaël Collins *Sommaren*, varefter målningen rullades för magasinering.

Kurt Schwitters *Självporträtt* målat på papper 1947 har undersökts och konserverats. På baksidan av självporträttet dölde sig ett tidigare okänt collage. Schwitters är känd för sina dadaistiska collage av vardagliga ting. I slutet av sitt liv målade han ett flertal konventionella porträtt men med collage av tidningsutklipp på baksidan. Bland tidningsartiklarna återfinns rapporter om Norge under andra världskriget där kung Haakon VII återkommande figurerar. Tidningsutklippen är daterade till perioden mellan oktober och december 1942, en tid då delar av den norska flottan befann sig i exil i Storbritannien. I konserveringsbehandlingen ingick att lossa baksidan, som tidigare fästs med dubbelsidig tejp på en syrahaltig kartong. Efter att denna kartong avlägsnats konsoliderades tidningsdelarna, säkrades på nytt mera beständigt och verket monterades i en mikroklimatram. Målningen visas åter i Hjalmar Gabrielsons självporträttsamling.

I begreppet preventiv konservering ingår uppgiften att skapa det klimat som möjliggör tillgänglighet till museets samlingar nu och i framtiden. Klimat utgörs av temperatur, luftfuktighet, luftkvalitet och ljus. Museets klimat övervakas och styrs dygnet runt. Det gäller klimatet i utställningsrum för tillfälliga utställningar, som måste uppfylla långivares och Kammarkollegiets krav, men även lokaler för basutställningar och magasin. Samtliga klimatvärden registreras och lagras i en databas. Klimatmätare och ljusmätare avläses kontinuerligt och skickas till ackrediterat klimatlaboratorium för kalibrering och underhåll.

Salarna för tillfälliga utställningar uppfyller kraven på ett stabilt klimat. Klimatet i övriga utställningssalar och magasin är däremot inte tillfredställande för museets uppdrag. Konser-

Kurt Schwitters, *Självporträtt*, 1947, olja på kartong, 65×50 cm, HG 50.

Baksidan av Kurt Schwitters *Självporträtt*, 1947, 65×50 cm, HG 50.

tor arbetar kontinuerligt tillsammans med andra sakkunniga hos fastighetsförvaltaren Higab, Göteborgs Energi, energieffektiviseringsföretaget KTC och analys- och teknikkonsultföretaget WSP för att utveckla och förbättra klimatstyrning och energieffektivisering men större investeringar och fortsatt arbete behövs för att museets klimatanläggning ska fungera fullvärdigt i hela byggnaden. Det finns exempelvis behov av isolering av tegelväggarna i salar som är placerade i hörnlägen i den äldre fastigheten. Driftsstörningar har krävt ökad manuell bevakning och hantering för att säkerställa ett stabilt inomhusklimat. Behovet av lokal avfuktning kartlades under hösten. Kartläggningen syftar till att söka minska behovet av manuella insatser.

I arbetet med klimatisering ingår riskhantering gällande drift av klimatanläggning samt hantering av säkerhet och brand. Arbetet har resulterat i en säkerhetsmanual som dokumenterar och strukturerar riskhanteringen. Manualen har tagits fram i samarbete mellan sakkunniga, driftpersonal, fastighetsförvaltaren Higab, Göteborgs Energi, energieffektiviseringsföretaget KTC och analys- och teknikkonsultföretaget WSP samt från museet, konservator och fastighetssamordnare med museichef och chef för samlingar och utställningar.

I begreppet preventiv konservering ingår även uppgiften att upprätthålla ändamålsenliga magasin. Göteborgs konstmuseum lider fortsatt brist på dessa. För närvarande hyrs externa maga-

sin av vedertagna företag i branschen. Planerade nya gemensamma externa magasin för stadens museer kommer på sikt att lösa stora delar av magasinproblematiken.

Förstudiearbetet för nya externa magasin har fortsatt under året med detaljerad utformning av magasin, förvaringssystem, personalutrymmen, verkstäder och arbetsutrustning. Planering av processer inför flytt av samlingarna har utförts, liksom planering av packning inför transport. Kunskapsinhämtning för detta arbete har skett i dialog med kollegor på andra museer, däribland Rijksmuseum i Nederländerna. Inflyttningen är beräknad till 2024.

Kommunfullmäktige fattade under hösten beslut om att bevilja medel för om- och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum. En genomgång av samlingarna, kallad Samlingsöversyn, har därför påbörjats inför den kommande evakueringen vid om- och tillbyggnaden. Inom samlingsöversynen har konservatorerna under året fokuserat på samlingen med konst på papper och måleri-samlingen. Beräkningarna för magasin betonar behovet av magasin i anslutning till museets huvudbyggnad för högvärdeskonst och transit.

I samlingen med konst på papper har 3 500 verk fått nytt syrafritt silkespapper, nya syrafria kartongkapslar för hållbar förvaring och en konditionsbesiktning med korta notiser om verkens kondition. Totalt har cirka 120 förvaringskapslar bytts ut samtidigt som placering reviderats. Under hösten påbörjades digitalisering av samlingen. Omkring 1 000 blad ur Konrad Peter Lundblads samling om totalt 13 300 gravyrer har skannats.

Konservator och fotograf har under året gått igenom ett urval av prioriterade målningar i samlingen. Närmare ett hundratal av dessa har fått en reviderad materialteknisk beskrivning i Museum Plus, arkivbild och konserveringspost upprättad.

Under året genomfördes fortsatt evakuering av skrymmande konst till externa magasin för att underlätta arbetet i de tidigare överbelastade magasinerna i huvudbyggnaden. Arbetet med att förbättra

kontrollen av konstverkens placeringar har fortsatt med en större inventering av omkring 1 000 verk i externt magasin. I samband med sprängningar för västlänken har preventiva åtgärder utförts i Fürstenbergiska galleriet, där Studio Västsvensk konservering har säkrat Per Hasselbergs skulpturer.

NYFÖRVÄRV

Museets nyförvärvade konstverk besiktigas av konservator och uppgifter om material, teknik, mått, komponenter, installationsanvisningar, påskrifter och signaturer registreras i databasen. Stor vikt läggs vid den förebyggande konserveringen. Konstverken stabiliseras och får lämpliga skydd och förvaringsaskar för att kunna presenteras och bevaras på ett bra sätt. Vid förvärv av konst på papper har undermåliga montage bytts ut mot syrafria material. Enstaka verk har haft större behov av åtgärder vid införlivande i samlingarna såsom skulpturen *Sfärens halvor* av Britt-Ingrid Persson, uppbyggd av ett tunt betongskikt på frigolit, med ett flertal stötskador och bortfall.

SAMARBETEN

Två forskningsprojekt har påbörjats under året i samarbete med Riksantikvarieämbetet med museets konservatorer som gästkollegor. Det ena forskningsprojektet berör *Konungarnas tillbedjan*, tillskriven Rembrandts skola, med Malin Borin som gästkollega. Arbetet innefattar undersökningar med röntgen och IRR. Johannes Edvardsson från Lunds universitet har utfört en dendrokronologisk undersökning för datering av pannån. För expertis inom Rembrandtforskningen anlätades den danske konservatorn Jørgen Wadum som konsult.

Det andra projektet inbegrep analys av målningen *Stilleben med blommor och fruktkorg* av Marc Chagall, med Mariateresa Pullano som gästkollega. Syftet var att jämföra material och teknik med andra målningar av samma konstnär för att bättre förstå målningens tillstånd och möjliga

nedbrytningsprocesser. Med hjälp av XRF och multispektral dokumentation analyserades den kemiska sammansättningen av pigment. Projektet kan öka förståelsen av Chagalls material och tekniker samt nedbrytningsprocesser hos oljemålningar på kartong. Det kan därutöver utgöra underlag för en konserveringsstrategi som garanterar det bästa sättet att bevara och visa detta verk för flera generationer.

I samarbete med Atik Cameras har en IRR-kamera av märket Apollo från Opus Instruments kunnat lånas in och användas för att analysera ett tjugotal verk i samlingarna. I samarbete med Institutionen för kulturvård har spektrometriska analyser utförts på ett urval målningar av koloristerna Ivan Ivarson, Karin Parrow och Ragnar Sandberg inom ramen för Sebastian Karlssons masteruppsats.

Utlån

Varje år lånar Göteborgs konstmuseum ut verk ur samlingen till museer i Sverige och runt om i världen. Ett omfattande kontaktnät med andra museer, både nationellt och internationellt, ger museet möjlighet att sprida kunskap om Göteborgs konstmuseums samling till en större museipublik och samtidigt locka konstintresserade till Göteborg. Samarbetet med andra museer är viktigt då ett ömsesidigt förtroende gör det möjligt för Göteborgs konstmuseum att i sin tur få låna in betydelsefulla verk till angelägna utställningar. Utlånen är även viktiga för museets kunskapsuppbyggande arbete. I samband med ett utlån sätts föremålet in i ett nytt konsthistoriskt sammanhang, vilket tillför ny kunskap kring verket och konstnärskapet.

Beslut om utlån tas med hänsyn till verkets kondition och att säkerhets- och klimatkrav kan uppfyllas hos låntagande museum. Då utlånen även innebär en förhöjd arbetsbelastning för tekniker, konservatorer, fotograf och intendenten måste även den aspekten beaktas inför varje ny förfrågan.

Under 2021 lånades totalt 41 verk ut till 21 institutioner, vilket är en minskning av antal verk jämfört med 2020. Det totala antalet låntagare ligger på ungefär samma nivå som tidigare år, trots att många museer tvingades hålla stängt under längre perioder på grund av pandemin. En viss minskning av internationella utlån har skett till följd av det osäkra läge som pandemin fört med sig och de stora ekonomiska resurser som krävs för internationella utställningar.

Årets större projekt var utlånet av *Olivskog, Saint-Rémy* av Vincent van Gogh som inbegrep ett samarbetsprojekt med Dallas Museum of Art och Van Gogh Museum i Amsterdam. Utställnings- och forskningsprojektet, som fokuserar på van Goghs berömda olivlundar utförda under 1889–1890, kommer under 2022 att gå vidare till Van Gogh Museum. Göteborgs konstmuseum har tillsammans med ovan nämnda institutioner och Riksantikvarieämbetet ingått ett samarbete kring de konservatoriska undersökningar som gjorts med fokus på van Goghs material, teknik och palett.

Även utlånet av Peder Severin Krøyers *Hipp, hipp, hurra! Konstnärsfest på Skagen* tillhörde ett av de mer uppmärksammade utlånen under året. Som ett av huvudnumren i en stor Krøyerutställning på Musée Marmottan Monet, kunde verket ses i Paris för första gången sedan 1889, då det visades på Salongen. Likaså fick Hanna Paulis porträtt *Konstnären Venny Soldan-Brofeldt* stor synlighet i Prins Eugens Waldemarsuddes utställning *Ett eget rum*. Konstnärsrollen i förändring, där verket användes i marknadsföring och som omslag till katalog och avhandling.

På grund av reserestriktionerna har ytterst få kuriresor genomförts under året. De flesta kuriruppdrag har kunnat utföras i samarbete med andra kollegor från nordiska institutioner eller i digital form.

Trine Søndergaards separatutställning visades den 16 september 2021–29 januari 2022 på Den sorte diamant som är en del av Det Kongelige Bibliotek i Köpenhamn. I nära samarbete

med konstnären presenterades ett nytt urval och flera nya fotografiska serier. Utställningen fick mycket uppmärksamhet i danska medier och hyllades bland annat i *Berlingske*, som är en av Danmarks största dagstidningar.

Antal utlånade föremål

41 (2021) 55 (2020)

Låntagare (dvs antal utställningar inom följande geografiska spridning)

	(2021)	(2020)
Göteborg/Västsverige	2	1
Stockholm	6	6
Övriga Sverige	4	4
Utländ	9	13
Totalt	21	24

LÅNTAGARE:

Göteborg och Västsverige

Under 2021 lånades totalt 3 verk ut till Nordiska Akvarellmuseet och Mjellby konstmuseum som båda är återkommande låntagare.

Nordiska Akvarellmuseet: *Hilding Linnqvist*
Mjellby konstmuseum: *All denna jävla lycka.*
Anna Sjödahl

Stockholm

Under 2021 kunde de flesta planerade utställningar som skjutits på framtiden genomföras. Totalt lånades 15 verk ut till 6 utställningar.

Prins Eugens Waldemarsudde: *Ett eget rum.*
Konstnärsrollen i förändring
Liljevalchs konsthall: *Liljevalchs 100 år*
Artipelag: *Rolf Hanson*
Sven-Harrys konstmuseum: *Party for Öyvind*
Moderna Museet: *Annika Elisabeth von Hausswolff. Alternative Secrecy*
Nationalmuseum: *Anders Zorn. En svensk superstjärna*

Övriga Sverige

Utlånen till institutioner i övriga Sverige låg på samma nivå som under föregående år, 6 verk lånades ut till 4 utställningar. Framför allt generade den turnerande utställningen *All denna jävla lycka*. Anna Sjödahl lån till totalt tre institutioner i Sverige.

Zornmuseet: *Från Manet till Gauguin. Fransk konst på Zorns tid*

Uppsala konstmuseum: *All denna jävla lycka.*
Anna Sjödahl

Norrköpings Konstmuseum: *All denna jävla lycka.*
Anna Sjödahl

Utländ

Antalet låntagande institutioner under 2021 minskade med en tredjedel jämfört med föregående år. Totalt lånades 17 verk ut till 9 institutioner. Musée Marmottan Monet tvingades vänta med att öppna Krøyer-utställningen några månader men lyckades med en förlängning av presentationen ändå nå många besökare och få stor uppmärksamhet i pressen.

Gammel Holtegaard: *Mécanique Moderne.*
Franciska Clausen, Fernand Léger & Gösta Adrian-Nilsson

Lillehammer kunstmuseum: *Anna Ancher*
Skagens Museum: *To Die For. Syge piger som motiv i nordisk kunst 1850–1900*

Den Hirschprungske Samling: *To Die For. Syge piger som motiv i nordisk kunst 1850–1900*

Ordrupgaard: *Anders Zorn. The Best under the Sun*

Musée Marmottan Monet: *The Blue Hour of Peder Severin Krøyer*

Kunsthalle Bremen: *Manet and Astruc.*
Friendship and Inspiration

Dallas Museum of Art: *Van Gogh and the Olive Groves*

Warszawa Nationalmuseum: *The Artist. Anna Bilińska 1854–1893*

Depositioner

Sedan drygt ett sekel driver Göteborgs konstmuseum en depositionsverksamhet i främst kommunala lokaler. Konsten finns deponerad på ett femtiotal olika platser och antalet verk uppgår idag till cirka 500. De verk som deponeras i externa lokaler är sådana som normalt inte visas i museets publika samlingar men som i och med depositionsverksamheten möter en annan publik. Göteborgs konstmuseum hyr sedan år 2000 även ut konst till ett fåtal företag, för närvarande tre. Detta görs enligt en årlig tariff om 2 500 kronor per originalverk.

Under 2021 hanterades cirka 47 verk i depositionsverksamheten med insatser från föremålsregistrator, tekniker, konservatorer och fotograf. Totalt fanns 508 verk från Göteborgs konstmuseum deponerade.

Utifrån konservatoriska aspekter har museet beslutat att verk på papper inte längre kommer att deponeras. Arbetet med att samla in deponerade verk på papper samt byta ut dessa mot andra verk, sker löpande.

Teknik

Teknikerfunktionens verksamhetsområde kan delas upp i fortlöpande samlingsförvaltning och tillfälliga utställningsprojekt. I nära samarbete med andra funktioner vid museet hänger teknikerna både fasta och tillfälliga utställningar. Uppgifter som rör samlingsarbete är till exempel intern och extern konsthantering, tillverkning av specialanpassning för konstverk som till exempel påbyggnadsskydd för mikroklimat på baksidan av målningar, packning och transport av konstverk inför in och utlån samt databasarbete. Arbetet med utställningar innefattar många gånger större tekniska installationer och tillfälliga ombyggnationer; ommålning, ljussättning, AV-teknik, montering av texter, materialinköp med mera. I vissa fall inbegriper utställningsarbetet utställningsformgivning samt framtagning av skalenliga modeller, konstruktionsritningar och prototyper.

FÖRÄNDRINGAR

Utvecklingsarbetet för bättre ordning, effektivitet och utnyttjande av befintliga utrymmen har fortsatt under året. Skadedjurskontroll (IPM) har utförts i hela museet men med särskilt fokus på magasin och utställningslokaler.

UTSTÄLLNINGAR

Under året har teknikfunktionen arbetat med nertagning av flera tidigare utställningar. Två utställningar kvarstod sedan föregående år *Ing-rid Vang Nyman. Mycket mer än Pippi Långstrump* och *Stena A Olssons Kulturstipendium 2020. Carl*

Hammoud, Hanna Järlehed, Martin Solymar. Dessa kunde öppna den 20 april. Teknikerfunktionen har under året arbetat med installering av sex nya utställningar.

Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning utformades som ett spår i samlingen och inbegrep omhängningar på våning fem och sex.

Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939 i Etagera innefattade över hundra verk med inlån från ett femtiotal långivare. Mängden inlån medförde ett komplext hängningsarbete. Komplexiteten möttes genom god planering och att arbetet skedde med två hängningsteam som arbetade parallellt med uppackning, montering av kroker och hängning på vägg. De många inlånen medförde ett stort antal kurirer. På grund av pandemin valde många museer att arbeta med digitala kurirer. Det digitala kurirskapet har inneburit ett kompetenshöjande arbete vid museet, innefattande flera funktioner, däribland tekniker. (Se rubriken "Konservering") Inför utställningen utfördes ett omfattande arbete med byggnation av montrar, specialdesignade väggar, en lounge med tidstypiska möbler och en tv-skärm med informativt bildspel. Till loungen monterades en lurvig grå matta som skurits i en halvcirkelform. Till utställningen skapade också en monter för verk på papper samt sittmöbler målade i utställningens profilmålar. Tid sparades genom att textskyltar trycktes i förväg för montering direkt på vägg i stället för tidsödande plotter. Scenografin hade tagits fram av museets tekniker Curran Arnett och Clive Leaver i samråd med utställningens curatorer. Samtidigt omformades Studion till

en scenografisk gestaltning med bildtapeter och tidstypiska kläder och föremål. Bildtapeten hade designats av Clive Leaver.

Sandra Mujinga i Stenahallen inbegrep en totalinstallation med storskaliga figurer i huvtröjor, belysta av ett intensivt grönt ljus från strålkastare som monterades i taket. I utställningen byggdes också ett avskärmat rum där ett hologram projicerades mot en skärm via en vinklad spegel.

Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst – Sten A Olssons Kulturstipendium innehöll ett stort antal verk. Utställningsarkitekturen innefattade byggnation av väggar samt podier och avskilda rum för videokonst och installationer.

Sten A Olssons Kulturstipendium 2021, Emanuel Röhs – Belly of the Beast i Stenahallen innebar ett stort scenografiskt arbete. Utställningen, som tematiskt kretsade kring Frank Lloyd Wrights Ennis House i Los Angeles, utformades som en labyrintisk totalinstallation med arkitekturdetaljer, avgjutningar och en skulptur samt en storskalig videoinstallation som centralpunkt. Utställningen krävde särskilda insatser kring utställningsformgivning och byggnation.

Parafras – Romantiken, där studenter från HKD-Valand – Högskolan för konst och design visade parafraser på romantiken, resulterade i formgivning av ett specialdesignat podium vars olika moduler kunde sammanställas efter behov. Utställarna byttes ut i tre olika visningar. Podiet formgavs och byggdes av museets tekniker.

Teknikerna medverkade även i satsningen *Konst på besök*, som tog ut konst till äldre som inte hade möjlighet att besöka Göteborgs konstmuseum. (Se rubriken "Pedagogik")

SAMLINGEN

Under den period då museet var stängt skedde ett omfattande arbete med omhängningar och omgestaltning av ett flertal salar i museet. Självporträttgången på våning tre fick en ny intensiv

Lounge med digitalt bildspel, *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939*, Nedre etage, foto: Hendrik Zeitler.

blå väggfärg samtidigt som hängningen förtätades med ett nytt urval verk.

Även Skulpturhallen och delar av våning fem och sex hängdes om. I samband med utställningsprojektet *Kanon. Perspektiv på svensk konsthistorieskrivning* byttes ett flertal verk. Mest anmärkningsvärt var att var att Raphaël Collins stora målning *Sommaren* togs ner i Fürstenbergsgalleriet (Sal 18) till förmån för Martina Müntzings *Farväl till en utsikt* (2019–2020). Två av salarna på våning fem, Romantiken (sal 13) och 1700-talsrummet (sal 9), fick väggarna åtgärdade och ommålade i nya kulörer. Även belysnings-skenorna i taket åtgärdades och sänktes en bit, vilket gjorde att konstverken kunde belysas på ett bättre sätt. (Se rubriken "Omhängningar")

Inför den kommande om- och tillbyggnad av museet och den utflyttning av samlingen som då kommer att göras, har teknikerfunktionen under året arbetat med en större satsning avseende samlingsöversyn. Samlingsöversynen har innefattat registrering, fotografering och rensning i magasin. Ett större antal verk har packats och skickats till externt magasin.

Fastighet

Göteborgs konstmuseum uppfördes mellan 1921 och 1923 och har byggts till i två omgångar 1968 och 1996. Verksamheten ställer stora krav på byggnaden vad gäller bland annat säkerhet, klimat och tillgänglighet. Övervakning måste kontinuerligt göras för att säkerställa att byggnaden uppfyller de krav som ställs. Byggnadens skick bevakas i dialog med fastighetsförvaltaren Higab. Den nuvarande byggnaden innebär stora utmaningar som helt kan lösas endast med en om- och tillbyggnad av museet, inkluderande moderniserad entré, större utställningsytor, stabilare klimat och ökad säkerhet, förbättrat auditorium och pedagogisk verkstad, större magasin i anslutning till huset, transporthiss, transportintag, moderniserade verkstäder, utökade kontor med mera. I väntan på en långsiktig lösning arbetar museet för att utifrån rådande förutsättningar så långt det är möjligt uppfylla verksamhetens krav.

Under senare år har fastigheten haft en ökad förekomst av långspröad silverfisk (*Ctenolepisma longicaudata*), vilket krävt preventiva åtgärder. En arbetsgrupp för samordnad skadedjurskontroll (IPM) har bildats under året. En handlingsplan för arbetet är framtagen och ett strategiskt projekt för tätning av ytor med hög förekomst av långspröad silverfisk har påbörjats.

MAGASIN

Göteborgs konstmuseum lider fortsatt brist på magasin för samlingen. Magasinen i huvudbyggnaden är undermåliga både vad gäller storlek och standard, likaså transportvägarna till och

från magasinen. Det saknas godkänt transportintag och transporthissar, liksom mottagningsrum/karantän och packrum. För närvarande hyrs tillfälliga magasinssytor på annan ort som förvaltas av extern leverantör. Detta innebär att samlingen blir svår att nå för museets personal såväl som externa forskare och curatorer. De externt placerade magasinen innebär även stora kostnader för hyra, transporter och hantering, förutom den belastning på föremålen som transporter innebär.

Arbete pågår med projektering av nya gemensamma fjärrmagasin inom avdelningen Göteborgs museer och konsthall där Göteborgs konstmuseum ingår. Trots planerade fjärrmagasin kommer problematiken i huvudbyggnaden att kvarstå. Gemensamma externa magasin i museisektorn löser inte Göteborgs konstmuseums särskilda behov av magasinssytor i anslutning till museibyggnaden. Behoven finns beskrivna i *Underlag förstudie inför en planerad om och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum* (2013), vilken mynnade ut i Higabs *Om och tillbyggnad av Göteborgs konstmuseum: Förstudie lägesrapport* (2015).

MILJÖARBETE

Göteborgs konstmuseums miljöarbete följer en handlingsplan som uppdateras årligen. Till åtgärderna hör återanvändning av transportlådor, liksom fortsatt utfasning av glödlampor till förmån för energisparande LED-armatur, samt återvinning av färg, kemikalier och trasig teknik.

Säkerhet

Säkerhetsarbetet är en förutsättning för den verksamhet som bedrivs vid Göteborgs konstmuseum. För bevarande av samlingen, men även för att kunna göra utställningar med inlån av konstverk, krävs att de krav som ställs av samarbetspartner, internationellt arbetande institutioner och försäkringsbolag uppfylls. Säkerhetssamordnaren har ett operativt uppdrag kring säkerhetsarbetet. Under året har säkerhetsfrågor behandlats i den operativa säkerhetsgruppen och träffar inom denna har regelbundet kompletterats med stormöten där aktuella ämnen tas upp med hela bevakningspersonalen.

KLIMAT

Klimat är en viktig del av museets säkerhetsarbete. För att garantera att museets samling såväl som till utställningar inlånade verk inte utsätts för onödiga risker eller påverkan övervakas museets klimat enligt gällande krav. Konservator arbetar kontinuerligt tillsammans med andra sakkunniga hos fastighetsförvaltaren Higab, energieffektiviseringsföretaget KTC och analys och teknikkonsultföretaget WSP för att utveckla och förbättra klimatsstyrning och energieffektivisering. (Se rubriken "Konservering")

Vän- föreningar

KONSTMUSEETS VÄNNER

Föreningen Konstmuseets Vänner i Göteborg bildades 1942 och stöder Göteborgs konstmuseum genom inköp av konstverk till samlingen efter förslag från museet. Ordförande är Torbjörn Molander och sekreterare är Anna Wallin Hallgren som är deltidsanställd för föreningens kansli. Museichefen är adjungerad ledamot i vänföreningens styrelse.

Varje år anordnar föreningen i samarbete med bland annat Göteborgs konstmuseum ett antal aktiviteter som förhandsvisningar, konstkurser, medlemsträffar samt kortare och längre konstresor både inom landet och utomlands. Vårens medlemsprogram innehöll många programpunkter men få gick att genomföra på grund av pandemin. Vårens konstkurs *Att förhålla sig till omvärlden* genomfördes digitalt och bestod av fyra föreläsningar. Sent på våren besökte föreningen konstnärerna Cooper & Gorfer. Övriga aktiviteter, inklusive Vännernas årsmöte, flyttades till hösten.

Under hösten genomfördes både uppskjutna och nya aktiviteter. På Göteborgs konstmuseum hade föreningen fyra temavisningar, en visning av utställningen *Brännpunkt Europa. Nysaklig-*

heter 1919–1939, en förhandsvisning av utställningen *Mot en annan värld. 25 år av svensk samtidskonst. Sten A Olssons Kulturstipendium*, en föreläsning i ateljén för papperskonservering, en föreläsning med Rembrandtkännaren Jørgen Wadum, två exklusiva visningar för att rekrytera nya medlemmar samt den årliga julavslutningen. Höstens konstkurs *Tillbaka till verkligheten* bestod av sex föreläsningar.

Föreningens årsmöte hölls i september. Föreningen gjorde också en stadspromenad, en visning på Stadsteatern, ett besök på Aveny Blommor, en visning av domkyrkan och ett besök på Michael Persson Carlings smyckesdesign.

Under hösten anordnade Konstmuseets Vänner två dagsresor och tre långresor.

Vänföreningens volontärarbetare utförde arbete vid vänföreningens julavslutning som de av tradition stöttar föreningen med.

BARNBOKSBILDENS VÄNNER

Barnboksbildens Vänner (BBV) är en ideell vänförening till Göteborgs konstmuseum som arbetar för att öka kunskapen om och stimulera intresset för barnboksillustrationer. Under tret-

tio år har föreningen donerat originalillustrationer till museet och den unika samlingen omfattar idag nära 3 000 barnboksbilder av ett åttiototal nordiska konstnärer. I första hand förvärfvas hela sviter av bilder till en barnbok. Alla förvärv föregås av ett godkännande från museets sida. Föreningen har 200 medlemmar. Ordförande är Christina Wedenmark och museets intendent för samlingen ingår i styrelsen.

På grund av covid-19-pandemin har BBV endast haft två möten under året. I samband med årsmötet den 14 september på Göteborgs konstmuseum höll Karin Graube, bibliotekarie på Drottning Silvias barnsjukhus, en föreläsning om hur det är att arbeta med aktiviteten Läsklubb och den nya konstsamlingen Ilon Wiklands Artotek. Karin berättade om hur hon arbetar med bilder ifrån artoteket tillsammans med barn som tillbringar lång tid på sjukhuset. Intresset för bilder väcks hos barnet och skapar samtidigt en kontakt

mellan barn-bild-berättelse-förmedlare och bidrar i bästa fall till att barnets välmående förbättras.

På adventsmötet den 2 december i HDK-Valands lokaler, samtalade illustratören Stina Wirsén med Lilla Piratförlagets förläggare Erik Titusson under rubriken "Om bildens möjligheter". Samtalet tog oss med på en inspirerande resa genom Wirséns långa karriär som bilderboks-makare men också som tecknare på *Dagens Nyheter*. I samband med föreläsningen ställde Wirsén ut på Galleri Majnabbe.

BBV har tillsammans med Göteborgs konstmuseum förvärvat de broderade bilderna till *Efter stormen* av Ida-Lovisa Rudolfsson. BBV har också köpt en samling bilder ur Pija Lindenbaums bilderbok *Else-Marie och småpapporna*.

I fortsättningen kommer föreningen i möjligaste mån att träffas i "glashuset" i HDK-Valands lokaler. Detta tack vare ett samarbete med Linda Holmer.

Resor

Konservator måleri Malin Borin

NKF XXII Kongress 2021: Research and Review – Advancements in conservation and assessment of previous experiences, Stockholm 21–22 oktober.

Intendent samling Per Dahlström

Möte med curator Annika Öhrner och besök på utställningen *Party for Öyvind* på Sven-Harrys konstmuseum, Stockholm 13 oktober.

Enhetschef Anna Hyltze

Medverkan i invigning av Munchmuseet, möte med curator Guri Skuggen på Vigelandsmuseet samt med Stina Högvist, chef för samlingar och utställningar på Nasjonalmuseet, Oslo 22–23 oktober.

Besök vid institutioner i Borgå, däribland Albert Edelfelts ateljé, Runebergs hem samt medverkan i kunskapsseminarium om Albert Edelfelt på Konstmuseet Ateneum, Helsingfors 12–14 december.

Intendent utlån Eva Nygårds

Besök vid Prins Eugens Waldemarsudde inför arbetet med en kommande Albert Edelfelt-utställning samt musei- och galleribesök, Stockholm 3 november.

Besök vid institutioner i Borgå, däribland Albert Edelfelts ateljé, Runebergs hem samt medverkan i kunskapsseminarium om Albert Edelfelt på Konstmuseet Ateneum, Helsingfors 12–14 december.

Intendent utställningar Johan Sjöström

Konstnärssamtal med Trine Søndergaard i samband med hennes separatutställning på Den sorte diamant som är en del av Det Kongelige Bibliotek, Köpenhamn 3 oktober.

Medverkan vid prisutdelningsgalan på Berns i Stockholm, Svenska Designprisgalan, där Göteborgs konstmuseums publikation *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* var nominerad, Stockholm 14 oktober.

Museichef Patrik Steorn

Medverkan i invigning av Munchmuseet, möte med curator Guri Skuggen på Vigelandsmuseet samt med Stina Högvist, chef för samlingar och utställningar på Nasjonalmuseet, Oslo 22–23 oktober.

Besök vid institutioner i Borgå, däribland Albert Edelfelts ateljé, Runebergs hem samt medverkan i kunskapsseminarium om Albert Edelfelt på Konstmuseet Ateneum, Helsingfors 12–14 december.

Konservator måleri Petra Victor

Kurirresa, Book-end kurir, van Goghs *Olivskog, Saint-Remy*, Van Gogh Museum, Amsterdam 27–30 september.

Fort- bildning

GEMENSAMMA UTBILDNINGAR FÖR PERSONALEN:

"Writing better labels", föreläsning med Beverly Serrell

Teams, 15 mars

Berörd personal bjöds in till en digital föreläsning med Beverly Serrell som en del i museets arbete med att utveckla arbetet med texter. Serrell presenterade flera av sina centrala tankar och idéer kring text i utställningar. Serrell har gett ut flertalet böcker, med särskilt fokus på utställningstexter och pedagogik. Genom djupgående undersökningar av besökarbeteenden och olika inlärningsmodeller har hon under lång tid arbetat fram pedagogiska verktyg att använda i utställningsarbetet. Serrell är en ledande röst i arbetet med att inspirera museer till att skapa mer tillgängliga och inspirerande utställningar med målet att involvera och engagera besökare.

Deltagare: Emelie Arendorff Runnerström, Kristoffer Arvidsson, Tanja Axelryd, Per Dahlström, Freja Holmberg, Anna Hyltze, Jonna Kihlsten, Sammy Lindfors, Linda Noreen, Eva Nygårds, Momir Popovic, Johan Sjöström, Kalle Våljemark.

Medarbetardag museer och konsthall

Teams 18 oktober

Samtliga

Utbildning i det digitala verktyget Teams

Utställningar & samlingar, IT-gemensam utbildning i förvaltningen

Teams 2 november

Deltagare: Curran Arnett, Kristoffer Arvidsson, Per Dahlström, Anna Hyltze, Dorota Lukianska, Momir Popovic, Mariateresa Pullano, Victoria Skalleberg, Hossein Sehatlou, Kalle Våljemark.

Coachande förhållningssätt

Avdelningsgemensam utvecklingsinsats för chefer, workshopserie med Torbjörn Sandström. Från museet deltog: Patrik Steorn, Anna Hyltze och Janan Zapata Gutierrez, 10 november samt Anna Hyltze och Janan Zapata Gutierrez, 1 december.

Försäljning

Utbildning om säljteknik och presentation av erbjudande till kunder med Academic House, avdelningsgemensam heldagsworkshop, 20 september. Från museet deltog: Linda Noreen, Fredrik von Zweigbergk, Elin Engström, Fia Doepel, Gringgo Solomon, Joel Melkersson.

Utbildning i grafik/filmredigeringsapp Clipsk

Avdelningsgemensam genomgång av Kommunikation & marknad, 15 september. Från museet deltog: Fia Doepel och Gringgo Solomon.

ÖVRIGA UTBILDNINGAR:**Konstpedagog Emelie Arendorff Runnerström**

Museernas vårmöte, Sveriges Museer, webbseminarium 28 april.

"Knocking on the Door: Complaints and Other Stories about Institutions", föreläsning med Sara Ahmed via University of Illinois, webbföreläsning 6 maj.

Here, There & Everywhere. Digital konferens om konstpedagogik i det utvidgade fältet, Sörmlands museum/Konstfestivalen Kurioso, Förvaltningen för Kulturutveckling i Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad i samarbete med Folkrörelsernas Konstfrämjande, Konstkonsulenter i Sverige och KAKA (Konstpedagogiska Akademien), webbkonferens 10–11 maj.

Informationsträff för publika möten inför utställningen *Brännpunkt Europa*, Röhsska museet 7 juni.

Publika möten, halvdagsutbildning, 25 oktober.

Tekniker Curran Arnett

Museernas vårmöte, Sveriges Museer i samarbete med Gotlands Museum och Riksantikvarieämbetet, webbkonferens 27–29 april.

Branschforum för konsthantverk 2021, Riksantikvarieämbetet, webbutbildning 27–28 oktober.

Forskningsledare Kristoffer Arvidsson

Jørgen Wadum föreläsning, "Rembrandts teknik på 1630-talet", målerikonserveringsateljén, Göteborgs konstmuseum 23 november.

Konservator måleri Malin Borin

"Care of Collections Group & Modern Materials Network: Virtual Couriering and Condition Assessing Online Panel Discussion", Icon, digitalt seminarium 29 april.

"Utbildning och inspirationsträff kring hållbarhet och miljötänk i utställningsproduktion", GöteborgsOperan, digitalt och på plats Röhsska museet 5 oktober.

"Workshop IRR, user training for Opus Apollo Camera", Göteborg 9 oktober.

Jørgen Wadum föreläsning, "Rembrandts teknik på 1630-talet", målerikonserveringsateljén, Göteborgs konstmuseum 23 november.

"For the Love of Art. The Realistic Future of the Courier", digital seminarium 29 mars.

Digital avstämning med Maranthe Lamers, Rijksmuseum Amsterdam, webbforum.

Intendent Per Dahlström

Jørgen Wadum föreläsning, "Rembrandts teknik på 1630-talet", målerikonserveringsateljén, Göteborgs konstmuseum 23 november.

"Utbildning och inspirationsträff kring hållbarhet och miljötänk i utställningsproduktion", GöteborgsOperan, digitalt och på plats, Röhsska museet 5 oktober.

Timanställd tekniker Joel Danielsson

Grundläggande liftutbildning, Cramo, Storås 18 oktober.

Timanställd tekniker James Duffy

Repetition, liftutbildning, Cramo, Storås 2 november.

Butiksmedarbetare Elin Engström

Att sätta upp och utveckla en webbutik, Svenskt kulturarv i samarbete med SIMBA (Stockholms museibutikers förening), webbuttbildning.

Intendent Pedagogik, Freja Holmberg

"Att möta en digital publik", frukostseminarium med Nationalmuseum, webbseminarium 24 februari.

Museernas vårmöte, Sveriges Museer i samarbete med Gotlands Museum och Riksantikvarieämbetet, webbkonferens 28 april.

Here, There & Everywhere. Digital konferens om konstpedagogik i det utvidgade fältet, Sörmlands museum/Konstfestivalen Kurioso, Förvaltningen för Kulturutveckling i Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad i samarbete med Folkrörelsernas Konstfrämjande, Konstkonsulenterna i Sverige och KAKA (Konstpedagogiska Akademien), webbkonferens 10–11 maj.

Informationsträff för publika möten inför utställningen *Brännpunkt Europa*, Röhsska museet 7 juni.

"Inspirationsseminarium: att ta fram en pedagogisk strategi", Nationalmuseum och Ateneum, webbseminarium 5 september.

Publika möten, halvdagsutbildning, 25 oktober.

Enhetschef Anna Hyltze

Digital avstämning med Maranthe Lamers, Rijksmuseum Amsterdam, webbforum.

Jørgen Wadum föreläsning, "Rembrandts teknik på 1630-talet", målerikonserveringsateljén, Göteborgs konstmuseum 23 november.

Museernas vårmöte, Sveriges Museer i samarbete med Gotlands Museum och Riksantikvarieämbetet, webbkonferens 27–29 april.

Konstpedagog, Jonna Kihlsten

"Att leda digitala möten i Teams", webbseminarium 4 mars.

"Art & Wellbeing", Ludwig Múzeum, webbseminarium 23 mars.

Utbildning i Proceedo, 3 maj.

"Knocking on the Door. Complaints and Other Stories About Institutions", föreläsning med Sara Ahmed via University of Illinois, webbföredrag 6 maj.

Here, there & everywhere. Digital konferens om konstpedagogik i det utvidgade fältet, Sörmlands museum/Konstfestivalen Kurioso, Förvaltningen för Kulturutveckling i Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad i samarbete med Folkrörelsernas Konstfrämjande, Konstkonsulenterna i Sverige och KAKA (Konstpedagogiska Akademien), webbkonferens, 10–11 maj.

"Slow art Friday", Asheville Art Museum, webbföredrag 21 maj.

Informationsträff för publika möten inför utställningen *Brännpunkt Europa*, Röhsska museet 7 juni.

Publika möten, halvdagsutbildning, 25 oktober.

Tekniker Clive Leaver

"Utbildning och inspirationsträff kring hållbarhet och miljötank i utställningsproduktion", GöteborgsOperan, digitalt och på plats, Röhsska museet 5 oktober.

Enhetschef publika möten Sammy Lindfors

Museernas vårmöte, Sveriges Museer i samarbete med Gotlands Museum och Riksantikvarieämbetet, webbkonferens 27–29 april.

Timanställd tekniker Dan Lissvik

Grundläggande liftutbildning, Cramo, Storås 9 september.

Tekniker Dorota Lukianska

Digital avstämning med Maranthe Lamers, Rijksmuseum Amsterdam, webbforum.

"Utbildning och inspirationsträff kring hållbarhet och miljötank i utställningsproduktion", GöteborgsOperan, digitalt och på plats, Röhsska museet 5 oktober.

Branschforum för konsthantverk 2021, Riksantikvarieämbetet, webbutbildning 27–28 oktober.

Programansvarig Linda Noreen

"MuseumNext – Digital Summit", webbseminarium 22–26 februari.

Genus i museer, digitalt årsmöte 27 april.

Årsmöte Svenska ICOM, deltagande som sammankallande valberedning, 3 juni.

"Workshop. Sälj för icke-säljare", utbildare Ulrika Sandborg, Academic House 20 september.

Intendent utlån Eva Nygårds

"Care of Collections Group & Modern Materials Network. Virtual Courier and Condition Assessing Online Panel Discussion", Icon, digital seminarium 29 April.

Tekniker, depositionsansvarig Anna Petters

"Utbildning och inspirationsträff kring hållbarhet och miljötank i utställningsproduktion", GöteborgsOperan, digitalt och på plats, Röhsska museet 5 oktober.

Branschforum för konsthantverk 2021, Riksantikvarieämbetet, webbutbildning 27–28 oktober.

Konservator papper Mariateresa Pullano

"Utbildning och inspirationsträff kring hållbarhet och miljötank i utställningsproduktion", GöteborgsOperan, digitalt och på plats, Röhsska museet 5 oktober.

"Sustainable Museum Lighting", Icon Environmentally Sustainability Network, digital seminarium 9 februari.

"Watercolour materials. History and use with Joyce Townsend", International Academic Projects, digital seminarium 11 mars.

"Green Solvents Webinar with Mariana Escamilla Martinez", Icon, digital seminarium 22 April.

"Care of Collections Group & Modern Materials Network. Virtual Courier and Condition Assessing Online Panel Discussion", Icon, digital seminarium 29 April.

"Organic solvents and paint films", International Academic Projects, digital seminarium 6 Maj.

"Utbildning- och inspirationsträff kring hållbarhet och miljötank i utställningsproduktion", GöteborgsOperan, digitalt och på plats, Röhsska museet 5 oktober.

Utbildning i hantering av storformatsscanner, Niclas Blyberg från Molanders, 14 oktober.

Timanställd tekniker Arthur Ragnarson

Repetition, liftutbildning, Cramo, Storås 2 november.

Fotograf Hossein Sehatlou

2021 bilder, Wikimedia Sverige.

Konservator Victoria Skalleberg

"Utbildning och inspirationsträff kring hållbarhet och miljötank i utställningsproduktion", GöteborgsOperan, digitalt och på plats, Röhsska museet 5 oktober.

Archiving 2021, Expanding Connections Across Digital Cultural Heritage, digital konferens 10–11 och 16 juni.

Utbildning i hantering av storformatsscanner, Niclas Blyberg från Molanders, 14 oktober.

Museichef Patrik Steorn

Museernas vårmöte, Sveriges Museer i samarbete med Gotlands Museum och Riksantikvarieämbetet, webbkonferens 27–29 april.

Timanställd konstpedagog Sofia Trönnberg

Here, There & Everywhere. Digital konferens om konstpedagogik i det utvidgade fältet, Sörmlands museum/Konstfestivalen Kurioso, Förvaltningen för Kulturutveckling i Västra Götalandsregionen och Göteborgs Stad i samarbete med Folkrorelsernas Konstfrämjande, Konstkonsulenterna i Sverige och KAKA (Konstpedagogiska Akademien), webbkonferens, 10–11 maj.

Informationsträff för publika möten inför utställningen *Brännpunkt Europa*, Röhsska museet 7 juni.

Publika möten, halvdagsutbildning, 25 oktober.

Bibliotekarie Eva Ranglin

Kurs i Dewey decimalklassifikation via KB vid fem tillfällen under hösten.

Konservator måleri Petra Victor

”Utbildning och inspirationsträff kring hållbarhet och miljötänk i utställningsproduktion”, GöteborgsOperan, digitalt och på plats, Röhsska museet 5 oktober.

”Digital teknologi och kulturarv”, digitalt seminarium 11–12 mars.

”Care of Collections Group & Modern Materials Network: Virtual Couriering and Condition Assessing Online Panel Discussion”, Icon, digital seminarium 29 April.

”Färgforum”, digitalt seminarium 20–21 maj.

Museernas vårmöte, Sveriges Museer i samarbete med Gotlands Museum och Riksantikvarieämbetet, webbkonferens 27–29 april.

Samlingsforum, webbseminarium 17–18 november.

Föremålsregistrator Kalle Väljemark

”MuseumNext”, webbseminarium 22–26 februari.

Digikult, 13–15 april.

2021 bilder, Wikimedia Sverige, 25 augusti, 8 och 22 september.

Utbildning i hantering av storformatsscanner, Niclas Blyberg från Molanders, 14 oktober.

Butiksföreståndare Fredrik von Zweigbergk

Att sätta upp och utveckla en webbutik, Svenskt kulturarv i samarbete med SIMBA (Stockholms museibutikers förening), webbuttbildning.

Med- arbetare

Vid Göteborgs konstmuseum har följande personal varit verksam under 2021:

Ledning

Patrik Steorn, museichef

Enheten för publika möten

Emelie Arendorff Runnerström, konstpedagog

Elin Engström, butiksmedarbetare

Fia Doepel, vikarierande värd 2021-05 t.o.m.

2021-09-30

Freja Holmberg, intendent konstpedagogik

Jonna Kihlsten, konstpedagog

Sammy Lindfors, tf. enhetschef t.o.m. 2021-05-30

Joel Melkerson, vikarierande värdsamordnare

och butiksmedarbetare fr.o.m. 2021-05-01

Philippa Nanfeldt, enhetschef t.o.m. 2021-12-10

Linda Noreen, programsamordnare

Sajna Sabbaghpour, värdsamordnare tjänstledig

fr.o.m. 2021-04-01

Gringgo Solomon, värd

Sofia Trönnberg, vikarierande konstpedagog

fr.o.m. 2021-09-20

Marie Wallgren, receptionist

Janan Zapata Gutierrez, tf. enhetschef fr.o.m.

2021-06-01

Fredrik von Zweigbergk, butiksföreståndare

Timavlönade och arvoderade konstpedagoger:

Lisbet Ahnoff, Miriam Hagström, Ida Holmedal,

Johannes Nordholm, Karin Silverin, Ellen

Skafvenstedt, Sofia Trönnberg och Anna-Lena

Åsemyr.

Timavlönade värdar i reception och butik:

Adriana Aires, Bereen Darwish, Fia Doepel,

Miriam Hagström, Elma Hamzic, Helena

Hedblom, Niklas Isaksson, Hanna Larsson,

Gustav Lejelind, Tove Lundeqvist, Joel

Melkersson, Philippa Nanfeldt, Karin Silverin,

Ellen Skafvenstedt, Sofia Trönnberg och Anna-

Lena Åsemyr.

Timavlönad fotograf programverksamhet:

Fia Doepel

Enheten för utställningar och samling

Curran Arnett, tekniker

Kristoffer Arvidsson, forskningsledare

Tanja Axelryd, utställningskoordinator

Malin Borin, konservator måleri

Per Dahlström, intendent samling och

forskningssamordnare

Clive Leaver, tekniker

Anna Hyltze, enhetschef

Dorota Lukianska, tekniker
Eva Nygårds, intendent utlån av konst och bildrätt
Anna Petters, föremålstekniker med depositionsansvar
Momir Popovic, intendent
Mariateresa Pullano, konservator papper
Eva Ranglin, bibliotekarie
Hossein Sehatlou, fotograf
Johan Sjöström, intendent utställningar
Victoria Skalleberg, papperskonservator fr.o.m. 2021-02-15
Kalle Väljemark, föremålsregistrator
Petra Victor, konservator måleri

Timavlönade tekniker och utställningsbyggare:

Kenny Bengtsson, Joel Danielsson, James Duffy, Danielle Heath, Dan Lissvik, Arthur Ragnarsson och Antonio Sognasoldi.

Timavlönad målerikonservator:

Hannah Aleryd Berg

Timavlönad grafisk formgivare:

Emma Engström

Sektor museers stödenheters medarbetare verksamma på Göteborgs konstmuseum:

Malin Gustafsson, kommunikatör
Helena Karlsson, administratör
Daniel Landahl, fastighets- och säkerhetssamordnare
Pnina Yavari Molin, pressansvarig
Håkan Nilsson, lokalvårdare
Malin Opprud, marknadsförare
Eva Rosengren, utvecklingsledare
Anette Stenstrand, ekonom
Sara Sternermark Petersén, samordnare

Bokslut

Resultat (belopp i tkr)	Bokslut 2021	Budget 2021	Avvikelse	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Bokslut 2018
Intäkter	12 813	14 724	-1 910	8 082	11 012	11 227
Kostnader	25 915	28 048	2 134	21 983	22 213	21 736
Nettokostnad	13 102	13 325	223	13 902	11 201	10 509
Resultat	223	0	223	-2 110	-426	-444

Göteborgs konstmuseum	2021	2020	2019	2018
Antal anläggningsbesök	113 598	113 138	213 806	218 378
varav verksamhetsbesök, totalt	93 847	93 138	175 324	177 780
varav verksamhetsbesök, barn och unga	16 862	17 769	33 593	36 240
Antal deltagare i pedagogiska aktiviteter, barn och unga	3 026	4 091	14 098	31 360
Antal pedagogiska aktiviteter	351	543	1 263	1 106
varav pedagogiska aktiviteter, barn och unga	110	160	569	597
Antal utställningar	8	8	11	12
Antal aktiviteter vid uppsökande verksamhet	16	12	10	6
Öppethållande, antal timmar per vecka	41*	41**	41	41

* Museet var stängt på grund av pandemin t.o.m. 19 april 2021.

** Mellan 7 april och 31 augusti 2020 minskade öppettiderna till 36 timmar per vecka och museet var helt stängt från 14 november med anledning av covid-19.

Göteborgs konstmuseum öppnade för publik först den 20 april efter att ha varit stängt på grund av gällande pandemirestriktioner. Att museet tvingades hålla stängt under årets första månader påverkade publiksiffrorna negativt. Utställningen *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939* lockade en så pass stor publik att antalet besök under juli och augusti nådde upp

till samma nivå som 2019, före pandemin. Under hösten har besökarantalet legat något under föregående år men sammantaget ligger publiksiffrorna på samma nivå som för 2020. Det innebär en halvering mot de föregående årens nivå avseende anläggningsbesök. Nya restriktioner i december fick den positiva trenden att återigen dippa något.

Bilaga: Vinterljus och gödse- ångor

Om en målning av den
danske koloristen Oluf Høst
Av: Kristoffer Arvidsson

Oluf Høst (1884–1966) är en av Danmarks främsta kolorister under 1900-talet. De danska koloristerna påverkade starkt göteborgskoloristerna. En förenande länk var svenske Karl Isakson, verksam i Köpenhamn men även på Bornholm och den lilla befästa Christiansö strax nordost om Bornholm. I den inflytelserika Bornholmsskolan var Høst den enda infödde bornholmaren. Hans arbeten skiljer sig också från de andra danska koloristerna genom sin starkt naturlyriska ton.

I Göteborgs konstmuseum finns en stallinteriör från 1938 som förenar kolorismen med ett abstraherat ljusdunkel med paralleller till göteborgskonstnärer som Olle Skagerfors. Eftersom Høst är relativt okänd i Sverige kan det vara motiverat med en introduktion av honom innan jag återkommer till målningen i museets samling. Vem var Oluf Høst? Ur vilka källor växte hans särpräglade formspråk?

KOLORISTEN FRÅN SVANEKE

Oluf Kristian Alexander Høst föddes i Svaneke på Bornholm den 18 mars 1884 och dog i Gudhjem den 14 maj 1966. Fadern var herredsfuldmäktig (landskamrerare), advokat och branddirektör Niels Peter Nielsen Høst. Han lämnade Viborg och slog sig ner i Svaneke där han snart gifte sig med Augusta Thomine Anthon, Oluf Høsts mor som var född på orten.

Efter konfirmationen 1898 gick Oluf Høst till sjöss under ett par år, då han bland annat kom till England, Frankrike, Ryssland, Amerika, Kina och Japan, innan han gick som målarlärning hos målarmästaren Hammer i Svaneke. Høst inkallades som värnpliktig i marinen vid danska flot-

tan i Köpenhamn i mars 1904. Året därpå började han teckna och måla och beslutade sig för konstnärsbanan.

Konststudierna inleddes 1906 hos den realistiske målaren Gustav Vermehren, som drev en målarskola på Tolbodvej i Köpenhamn tillsammans med systemen Sophus Vermehren. Vermehren var begeistrad i den unge eleven men Høst fann undervisningen alltför traditionell. Från denna tid finns ett stämningsfullt självporträtt i skolans ateljé med elever vid sina stafflier och Høst sittande mitt i bilden, tecknande i ljuset från en fotogenlampa.

Høst antogs efter en tid till konstakademin i Köpenhamn men stannade där endast en och en halv månad hösten 1909, då undervisningen inte motsvarade vad han sökte. Under året reste Høst i stället till Italien, där han utförde några porträtt och studier av folkliv. På inrådan av en konsthandlare studerade han under 1910–1912 för Johan Rohde på Kunsternes studieskole, som hade en något mer modern inriktning än akademien.

Høst gifte sig med Hedvig Wiedemann i Köpenhamn 1913. Paret slog sig ner i Dragør där deras första son Ole föddes 1915. Samma år återupptog

Oluf Høst, 1884–1966,
Ladugård, 1938, olja
på duk, 81 × 130,
Göteborgs konstmuseum, gåva av
konstnären 1939,
GKM 1106, foto:
Hossein Sehatlou,
© Oluf Høst/
Bildupphovsrätt
Sverige 2022.

Høst konststudierna, denna gång på modernisten Harald Giersings skola på Gl. Kongevej i Köpenhamn, där han till slut fann den moderna inriktning han sökte. Høst stannade på skolan till 1917 och utförde här sina första målningar i kubistisk stil. Förutom med läraren Giersing, blev han här även vän med koloristerna Olaf Rude och Edvard Weie. 1919 flyttade familjen till Vesterbro där den andra sonen Niels föddes. I mitten av 1920-talet flyttade de ut till Frederiksberg.

Høst debuterade på Kunstnernes høstutställning på Charlottenborg 1909 där han sedan återkom som utställare varje år fram till 1920. 1925 deltog han i Charlottenborgs utställning *Moderne Dansk Malerkunst*. Høst blev medlem av Den Frie Udstilling 1926 och ställde ut i deras regi året därpå. Han deltog även i en rad utställningar i Norden, som Unionalerna i Stockholm 1927, Oslo 1928 och Köpenhamn 1931. Høst medverkade även i utställningar i övriga Europa och i USA, som på Brooklyn Museum i New York 1927, Berlin 1932, Venedigbiennalen 1934, Amsterdam 1934 och världsutställningen i Bryssel 1935. Separatutställningar hölls i Köpenhamn och Stockholm 1936 och i Malmö 1938. Året dessförinnan medverkade Høst på gruppställningar i Budapest, Riga, Warszawa, Bukarest, Belgrad och Pittsburgh. Även under de kommande decennierna var Høst en flitig utställare, särskilt under femtiotalet.

På 1930-talet rensades målningen *Aften* (1930) ut från Nationalgalerie i Berlin efter att av nazisterna stämplats som "entartete". Målningen köptes av museet under en vandringsutställning i Tyskland 1930 men finns i dag i ARoS Aarhus Kunstmuseum.

En vistelse i Gudhjem på Bornholm och på Christiansø tillsammans med svenskfödde Karl Isakson 1921 hade stor betydelse för Høsts konstnärliga utveckling. På inrådan av Isakson reste han samma sommar till Berlin och Köln för att se utställningar med Paul Cézanne och Vincent van Gogh, som därefter blev betydelsefulla förebilder. Høst hade även ett starkt intresse för Bruno Lil-

jefors naturskildringar och fängslades av romantiska naturstämningar.

1929 ärvde Høst en egendom i Gudhjem som han lät bygga om. Han kallade huset Norresån och det blev hans huvudsakliga arbetsplats. Vid sidan av att måla och teckna skrev Høst dagböcker där han noterade färgintryck i naturen. Den första boken om hans konst, som delvis utgick från dagböckerna, gavs ut 1934. En andra bok utkom 1949.

Under 1930-talet förvärvade Høst två bondgårdar där han kunde arbeta. Den viktigaste var Bognemark norr om Gudhjem. Han hade redan tidigare med ägarnas tillåtelse målat på platsen, men då den skulle säljas ville han försäkra sig om att även fortsättningsvis kunna använda den för sina syften. Motivet med den kringbyggda gården i olika ljus blev Høsts signum som konstnär. Ofta målar han solen som lyser genom en genomgående port. Bondgården ses parallellt med duken i motljus. Andra gånger är porten ett svart hål.

Sommaren 1943 stupade den äldste sonen Ole vid fronten i Barvinkove (Barwenkowo) i Izium Raion i Charkiv Oblast i nuvarande Ukraina. Efter att ha studerat konst för Fernand Léger i Paris fångades Ole av nazismen och tog värvning i Waffen-SS. Han hade liksom andra unga män, däribland Knud W. Jensen, lockats in i bohemkretsen kring österrikaren Fritz Waschnitius, som förmedlade dansk konst till utlandet och predikade nietscheansk filosofi och stortyska hjälteideal. Oluf Høst bearbetade förlusten i flera målningar, däribland den ödesmättade gårdsinteriören *Barwenkowo* (1943). De signerades "OH BB", BB för Bornholm/Barwenkowo. Familjen stämplades som tyskvänlig trots att föräldrarna försökt få sonen på andra tankar. Från början av 1960-talet hade Høst längre sjukdomsperioder och kunde inte lämna Gudhjem.

Høst är representerad i en lång rad museer i Danmark, Norge och Sverige. Han har tilldelats en rad stipendier och utmärkelser, däribland Eckersbergmedaljen 1933, Thorvaldsenmedaljen 1943 och Prins Eugen-medaljen 1944. 1964 gjorde

Helge Ernst en film om konstnären, *Oluf Høst – en maler og hans miljø*. 1998 omvandlades hans hus i Gudhjem till ett museum.

Som redan påtalats var Høst den ende infödde bornholmaren i den så kallade Bornholmsskolan, en grupp konstnärer som sökte sig till Bornholm för att måla miljön och ljuset på platsen. Bland Bornholmskonstnärerna hade han en särskilt nära vänskap med Edvard Weie men jämfört med Isaksons och Weies mer konstruktiva bilder har Høsts kolorism en mer naturlyrisk och romantisk inriktning.

Genom intryck från van Gogh, Cézanne och tysk expressionism fann Høst ett uttryck som stämde överens med hans lyriska läggning. Från en stillsam realism rörde han sig mot ett expresivt och abstraherat måleri baserat på naturintryck från den närmsta omgivningen i Gudhjem: gårdslångor, stallinteriörer, utsikter mot havet liksom träd och eldar i det kylslagna landskapet. Høst utvecklade ett poetiskt förenklat formspråk med rytmiska penseldrag. Han ställer ofta starka lysande färger mot brutna nyanser av kontrastkulörer för maximal effektverkan.

Förutom gården Bognemark har Høst även målat utsikter mot havet med våreldar och hustak, stjärnklara nätter och månskårer över landskapet, liksom bibliska motiv efter Giotto och Tiepolo. En del målningar har ett flertal signaturer, vilket vittnar om konstnärens långsträckt arbetsprocess och omtagningar, då han fortsatt på redan signerade dukar.

LADUGÅRD

Ladugård (1938) i Göteborgs konstmuseum visar en mörk stallinteriör. Bilden går i grönbruna genomlysiga toner förutom det nedre högre hörnet som lämnats omålat. I den liggande bildens vänstra halva finns en dörröppning och ovanför den ett fönster ut mot ett kyligt vinterlandskap med mark som skiftar från blått till turkos vid horisonten och en ljussprängd himmel i varmare vitt. Ljuset från den öppna ladugårdsdörren kas-

tar reflexer mot väggen till vänster och tecknar silvriga perspektivlinjer över golvet. Vid bildens lodräta mittaxel finns en diagonal bjälke.

Bildens nedre högra fjärdedel upptas av en rödbrun ko vars fyrkantiga form ses från sidan. Bakdelen är upplyst av ljuset från dörröppningen medan huvudet försvinner in i mörkret. Hitom oss finns längs golvet några böljande penseldrag som antyder en sluttande form. Med härledning av andra versioner av samma motiv i teckningar och målningar, blir denna form lättare att uttyda som en liggande ko med knotiga benformer.

Teckningen är utförd med grova penseldrag. "Man skal være primitiv i sin form, virtuositet er et veltalende bedrag", skriver Høst i sina dagboksanteckningar. Det skissartade och oavslutade kan ses som en del i denna strävan att gå rakt på de väsentliga formerna. Orden "Studie Kostald 1938" på en lapp på spännramen vittnar om konstnärens syn på målningen som del i ett pågående arbete men i gengäld såg han nog alla sina verk som just studier. Arbetet pågick under lång tid i ständiga omarbetningar och omtagningar.

Målningen har uppenbara abstrakta kvaliteter. De stora enkla formerna fördelar sig i ett dynamiskt spänningsförhållande över bilytan. Samtidigt lyckas konstnären frammana det speciella svaga vinterljuset och dess reflexer inne i stallets dunkel. Det kalla ställs mot det varma. Man kan komma att tänka på van Goghs *Potatisätarna* eller Anders Zorns *Stora bryggeriet*, två skildringar av bönder och arbetarklass i skumma interiörer.

Høst är mer intresserad av färgens verkan – inte de starka klangerna som kämpar mot varandra om utrymmet, utan färgaccenter som sätts in mot en brun eller grå omgivning. Därmed visar han sin hemmahörighet i den danska kolorism som hade ett särskilt strakt fäst på Bornholm. Här fann Høst sina motiv i en stark fascination för naturens ljusspel och årstidsväxlingar, liksom för öbornas arbete i stall och rökerier.

I intervjufilmen från 1964 berättar Høst att han ogillar sommaren då alla färger talar i munnen på varandra: de röda tegeltaken i Gudhjem

på Bornholm där han levde, de gröna träden och den blå himlen. Det behövs något grått. Han föredrog vintern då solens röda hetta ställdes mot den vita snön på marken. Teckningens rytm, ljusets reflexer och färgens klangvärld bygger tillsammans upp den naturlyriska stämning som är typisk för konstnären, en mystik i det vardagliga.

Dåvarande intendenten för Göteborgs konstmuseum Axel L. Romdahl skriver i årsberättelsen för 1939 om målningen: "Måhända uppskattar

icke vem som helst denna ganska summariskt utförda duk, men den som lever sig in i den med nattljuset genom den öppna dörren och den gödselångande värmen i båsen värderar den desto mer för den starka äkthetsverkan som här har vunnits med till synes enkla medel."

Målningen skänktes till museet av konstnären 1939 i samband med utställningen *Nordisk konst* i Mässhallen, anordnad av Göteborgs konstmuseum samma år.

Källor:

Hansaage Bøggild, *Ringens omkring Ole*, Bornholms Tidendes Forlag, Rønne 2004.

Otto Gelsted och Jørgen Sandvad, *Oluf Høst*, Köpenhamn 1960.

John Hansen, "Oluf Høst", *Danskt Biografisk Lexikon*, https://biografiskleksikon.lex.dk/Oluf_H%C3%B8st, hämtad 2022-03-17.

Hans Hertel, "Faldet for Stortyskland – om krig, kærlighed och fejlslagne drømme", *Politiken* 2004-04-27, https://politiken.dk/kultur/boger/boganmeldelser/faglitteratur_boger/art4896382/Faldet-for-Stortyskland, hämtad 2022-06-13.

Oluf Høst, "Af Oluf Høst's notebøger", i Jørgen Sandvad och Otto Gelsted, *Oluf Høst*, København 1960, s. 59.

Oluf Høst, red. Lars Kærulff Møller och Jens Erik Sørensen, Bornholms Kunstmuseum, Kunstforeningen København och Aarhus Kunstmuseum, Bornholm, Köpenhamn och Århus 1994.

Axel L. Romdahl, "Konstavdelningen. Berättelse för år 1939", *Göteborgs Museum Årstryck 1940*, Göteborg 1940, s. 43.

Redaktör: Kristoffer Arvidsson

Medverkande: Malin Borin, Per Dahlström, Freja Holmberg, Anna Hyltze, Helena Karlsson, Linda Noreen, Eva Nygårds, Malin Opperud, Anna Petters, Momir Popovic, Mariateresa Pullano, Eva Ranglin, Hossein Sehatlou, Johan Sjöström, Anette Stenstrand, Patrik Steorn, Petra Victor, Kalle Våljemark, Anna Wallin Hallgren, Christina Wedenmark, Janan Zapata Gutierrez och Fredrik von Zweigbergk

Omslagsbild: *Brännpunkt Europa. Nysakligheter 1919–1939*, Lounge, Nedre etage, foto: Hossein Sehatlou

Foto: Hossein Sehatlou där inget annat anges

Grafisk form: Jonatan Sahlén

Tryck: Stibo Complete

Göteborgs konstmuseum

Göteborg 2022

ISSN 0432-126X

